

SINDIKATI / IMPOZANTNI PROTISECESIJSKI ZBOROVANJI V MILANU IN BENETKAH

Stotisoči na ulicah za nedeljivost države

MILAN, BENETKE - Impozantna sindikalna shoda s skoraj 800 tisoč udeleženci sta bila včeraj za prireditelje, sindikate CGIL, CISL in UIL, priložnost, da so izrazili ostro nasprotovanje secesionističnim teznjam, a tudi za to, da so poslali vladi signal o svoji pripravljenosti na sporazum o reformi socialne države, vendar pod pogoji, od katerih ne bodo odstopali. V Milanu sta pred približno 700 tisoč udeleženci iz vse Italije govorila tajnik UIL Larizza in lider CGIL Cofferati, medtem ko je v Benetkah, kjer je bilo okrog 80 tisoč ljudi (ocene so iz sindikalnih virov), govoril lider CISL D'Antoni. Pokojninska reforma, kot je bilo razbrati predvsem iz posega Larizze, ostaja glavno jabolko spora, vendar sporazuma ne more biti, če ne bo dela. D'Antoni je govoril tudi o davčni pravičnosti, družini in zdravstvu, medtem ko je Cofferati uokviral probleme, ki jih je treba rešiti, v širšo evropsko logiko. Sredstva socialne varnosti lahko in jih tudi moramo reformirati, je dejal, ne pa jih opustiti.

Shoda sta v političnih krogih naletela na različne, a v glavnem dokaj naklonjene komentarje, medtem ko sta Bossija in njegove pustila povsem ravnodušne.

Na 2. strani

Ciampi in Fazio na vrhu v Hongkongu: na vidiku znižanje tržne obrestne mere

HONGKONG - Vrh finančnih ministrov in guvernerjev emisij-skih bank sedmerice najbolj industrializiranih držav sveta je ponudil italijanskima predstavnikoma Ciampiju in Fazio priložnost, da sta pozitivno ocenila gospodarski položaj v Italiji.

Zakladni minister Ciampi je na tiskovni konferenci podčrtal, da se obeta obdobje nove gospodarske rasti in da so največje težave v bistvu že stvar preteklosti. Se-

veda bo treba se veliko resnosti in strogosti, je poudaril, treba bo reformirati socialno državo, zagotoviti prožnost trga dela, zvisati raven poklicnega izobraževanja in povečati tehnološke investicije. Vendar je zgovorno dejstvo, da sam Mednarodni denarni sklad pripisuje Italiji pomemben porast bruto domačega proizvoda, in sicer od letošnjega 1, 2 na 2, 1 odstotka za prihodnje leto.

Enako pozitivno gledanje na

prihodnost je orisal tudi guverner Banke Italije. Antonio Fazio sicer ni napovedal novega znižanja uradne obrestne mere, meni pa, da so dozoreli pogoji za rahlo znižanje kratkoročnih obrestnih mer. V včerajšnjih izjavah sicer strogega guvernerja vidijo izvedenci izraz ugodnejših razmer, ki se obetajo Italiji kot posledica novega gospodarskega zagona, znižanja inflacije in zmanjšanja javne zadolžitve.

**Mameli
in Che
z roko
v roki...**

VLASTA BERNARD

Dobra tri leta po rimskem shodu, ki je zaznamoval začetek konca takratne Berlusconijske vlade, so italijanske sindikalne konfederacije znova pokazale svojo organizacijsko in inspiracijsko sposobnost. Danes v Italiji gotovo ni nobene druge sile, ki bi bila sposobna tako množične mobilizacije, zato za sporočila, ki so pršla z milanskega in beneskega trga ne more biti gluhih, najmanj pa seveda Bossi.

Njemu so bili posvečeni najbolj zagreti izrazi nasprotovanja vsakemu secesijskemu poskusu, zanj so se vrgli na delo priložnostni karikaturni, zaradi njega je postala skoraj svetnica gospa, ki si je teden dni nazaj med ligaskim zborovanjem v Benetkah upala obesiti na okno italijansko zastavo. Belo-rdece-zelena trobojnica je bila po »senaturjevi« zaslugi prvič tako množično navzoča na neki sindikalni manifestaciji, tako kot se je prvič zgodilo, da so se na zborovanju z rdečimi zastavami in s Che Guevarovo podobo razlegali verzi Mamelijeve državne himne...

Politiki so bili tokrat v ozadju, sindikalni liderji pa so tako zelo odmevno priložnost izrabili tudi za sporočila vladi, politiki in svojim nasprotnikom. V prvi vrsti v zvezi z reformo socialne države, ki jo sprejemajo, do neke mere celo terjajo, a postavljajo pogoje, ki se jim ne nameravajo odreči, ker bi se sicer odrekli smislu svojega obstoja. Od tod tudi opozorilo tistim, ki bi radi postavili delavce proti sindikatom, in tistim, ki bi se radi polastili sindikalnih pristojnosti. Kritiki včerajšnjih shodov so menili, da je sel sindikat prek svojih pristojnosti, a so v odgovor prejeli prepričanje, da je zascita vrednot demokracije, solidarnosti in nedeljivosti države dolžnost vseh, torej tudi sindikatov.

Kompleksnost včerajšnjega protisecesijskega dogajanja, ki je nazorno izrazilo nič manj zapleteni trenutek globokega preobrazanja vse družbe in njenih vrednot, je opozorila tudi na potrebo po novi opredelitvi sodobnega sindikata in njegove vloge. Sindikalisti zagotavljajo, da so že na poti in napovedujejo, da bo prvi korak v tej smeri uresničitev dolgo obetane sindikalne enotnosti.

ZADRUGA PRIMORSKI DNEVNIK

Priprave na občni zbor

Upravni svet zadruga vabi zainteresirane predlagatelje list kandidatov za volitve bodočih upraviteljev Zadruga Primorski dnevnik, da čimprej dvignejo formularje v uradih zadruga na ulici Montecchi, 6. Urad posluje od ponedeljka do petka od 9. do 13. in od 16. do 19. ure, v sobotah od 9. do 13. ure.

Zaradi precejšnjih opravil v zvezi s preverjanjem list, upravni odbor prosi, da se liste predložijo čimprej. Liste bodo objavljene v tisku takoj po opravljeni kontroli, tako, da bo članstvo čimprej seznanjeno z imeni kandidatov. Liste bodo označene z zaporedno številko po vrstnem redu, kakor bodo predstavljene.

Opozarjamo, da člani lahko kandidirajo samo na eni listi. V obratnem primeru bodo liste izključene. Tudi vsak predlagatelj lahko podpiše samo za eno listo. Svetujemo, da predlagatelj je nekaj več kot jih predpisuje pravilnik (90 podpisnikov), tako, da v slučaju kaknega neveljavnega podpisa, lista ne tevega izključitve.

Prosimo, da osebni podatki na listah so navedeni v uradni obliki, kot so bili na prijavnica. Za ženske naj bo naveden dekliski priimek; to zaradi kriznih preverjanj, ki jih mora odbor opraviti po določilih združnega statuta in pravilnika.

Upravni svet
Zadruga Primorski dnevnik

Odkrili spomenik Danilu Zelenu

SENOZECE - Včeraj popoldne je predsednik Državnega sveta Republike Slovenije dr. Ivan Kristan v Senozecah slovesno odkril doprni kip Danilu Zelenu, vojskemu voditelju organizacije TIGR, padlemu v prvem spopadu z okupatorjem leta 1941. Slovesnost je obsegala tudi kulturni program, udeležilo pa se je veliko Primorcev, tudi z italijanske strani.

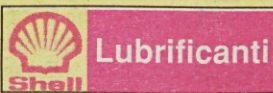
Na 3. strani

SSk počastila spomin Andreja Uršiča

KOBARID - Slovenska skupnost se je včeraj spomnila soustanovitelja Slovenske demokratske zveze v Gorici in urednika tednika Demokracija Andreja Uršiča. Pred 50 leti je prav pri Kobaridu skrivnostno izginil. Vsa resnica se danes ni pršla na dan, četudi je dognano, da ga je dala ugrabiti jugoslovanska politična policija, je povedal Ivo Jevnikar, ki je podčrtal Uršičevo privrženost demokraciji in pluralizmu.

Na 3. strani

La Combustibile S.R.L.
34018 TRST - DOMJO 38 - Tel. 820331 - 810252

Izkušnost najboljšega na svetu

- diesel goriva
- plinsko olje za ogrevanje
- motorna olja
- les in premog za kurjavo

PEČI IN ŠTEDILNIKI NA DRVA IN PREMOG

Hildegard Bayer

TEČAJI
NEMŠKEGA JEZIKA

Pooblaščen od Ministrstva za solstvo
(Glavna direkcija za kulturne izmenjave) MD 18. 11. 1983

- za odrasle, dijake in otroke
- prilagojeni urniki
- predavatelji v materinskini
- razredi z največ 10 slušatelji
- tečaji za podjetja
- individualni tečaji

VPISOVANJA vsak dan od 10.00 do 12.00
ter od 15.00 do 18.30 (razen sobote)

TRST - Ulica Ginnastica 3, I. nad. - Tel. 661050

GeC tours

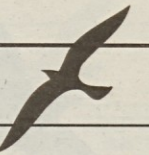
VAŽNO OBVESTILO ZA VSE
NAŠE CENJENE STRANKE:

od 22. do 27. septembra
bo turistična agencija zaprta

Ne, nismo vas zapustili! Pripravljamo nove programe in odkrivamo čudovite kraje...

Prvi osebi, ki nas bo v ponedeljek, 29. septembra obiskala, bomo priznali 10% popusta na izbranem potovanju, ne glede na datum odhoda in vrsto aranžmaja.

Tel./fax: 00386-66-549588

Umrli je pisatelj Milan Lipovec

Tiho, kot je živel, se je dokončno poslovil Milan Lipovec. Rodil se je v Trstu pred 85 leti v delavski družini, zgodnja otroška leta je preživel v Brkinih, v rodnem mestu pa obiskoval pouk na Ciril-Metodovi šoli. Leta 1929 se je preselil v Ljubljano: najprej je delal pri raznih lesnih podjetjih, dokler se ni zaposlil v Narodni tiskarni. Pisana beseda mu je vedno bila v veliko veselje in je pridel objavljati novele in crtice v Jutru in v Istri. Med vojno so ga internirali v Gonarsu in Reniciju, po razpadu Italije se je vrnil v Ljubljano, od koder so ga leta 1945 poslali v Trst kot tiskarja v nekdanji tiskarni Edinosti. Nekaj časa je delal v Postojni in spet v Trstu kot organizator dobave goriva, sicer pa bil priljubljen član sentjakevke zborstva I. Cankarja.

Leta 1948 je stopil v uredništvo Primorskega dnevnika, kjer je delal pet let; v tem obdobju je tudi eno leto urejal gorisko Soco, leta 1952 pa je ostal brez službe. Čez se je zaposlil v tiskarni Graphis, nato v tiskarni Založništva trzakevke tiska, kjer je ostal do upokojitve leta 1972.

Že od same ustanovitve leta 1966 je bil v uredniškem odboru in odgovorni urednik revije Zaliv. Vseskozi je objavljaval v raznih revijah in listih, pisal je tudi za Radio Trst A, višek svojega literarnega ustvarjanja pa je dosegel z romanoma Ljudje ob cesti (1961) in Leseno jadro (1976).

Pogreb pokojnega bo v torek na nekdanjem vojaškem pokopališču ob 12.20.

SECESIJA / USPELA MNOŽIČNA SINDIKALNA SHODA V MILANU IN BENETKAH

Za nedeljivost države, a tudi za pravične socialne reforme

Cofferati, D'Antoni in Larizza za sporazum z vlado, če bo pravičen

MILAN, BENETKE - Skoraj 800 tisoč udeležencev (700 tisoč v Milanu in 80 tisoč v Benetkah), kolikor so jih nasteli organizatorji, se je včeraj v Milanu in Benetkah udeležilo protisecesionističnih manifestacij konfederalnih sindikatov CGIL, CISL in UIL. Udeleženci so prisli iz vse države, največ pa jih je bilo seveda s severa, tudi iz naših krajev (iz Trsta in Gorice sta v Benetke peljala dva posebna vlaka). Pred govori treh sindikalnih liderjev - Larizza in Cofferati v Milanu, D'Antoni v Benetkah - so se na obeh prizoriščih, ki sta bili s pomočjo 350 velikih zaslonov »razmnoženi« po trgi vse Italije, zvrstili pevci, umetniki, med katerimi sta v Milanu nastopila tudi Carla Fracci in Dario Fo.

Manifestaciji sta bili proti secesiji in za enotnost države, vendar je bilo prav toliko pozornosti posvečeno socialni državi in delu. Če je bil Larizzov govor ubran na opozorilo

vladi, da brez dela ne bo sporazuma o reformi welfare, je D'Antoni poleg boja proti brezposelnosti postavil v ospredje davčno pravičnost, zdravstvo in družino. Cofferati, ki se je odločil za manj popularni nastop in je bil zato deležen tudi zvižgov, je začel pri Evropi: Italija si

ne more privoščiti, da bi ostala zunaj, zato ni alternative za reformo, vendar mora ta sloneti na pravičnosti in solidarnosti. Skupaj je treba napeti vse sile za spremembe, ki so neobhodne, a jih mora spremljati pozornost za sibeke in moralna obveza za tiste, ki so bili deležni

neutemeljenih privilegijev, da se jim odpovedo. Če hočemo olajšati stabilen vstop Italije v Evropo, moramo reformirati sistem socialne varnosti, kajti v nasprotnem primeru bodo v nevarnosti prav vaše pravice, je dejal Cofferati. Lider CGIL je odgovoril tudi na kritike, češ

da sindikati s podobnimi manifestacijami presegajo svojo vlogo: sindikat se ni polastil tujih pristojnosti, je dejal, ampak le izpolnjuje svojo dolžnost, ko brani vrednote demokracije, solidarnosti in enotnosti države.

V Benetkah se je shoda udeležil D'Alema, v Milanu sta bila Bertinotti in lider Zelenih Manconi. Veliko je bilo zupanov in drugih krajevnih upraviteljev, svoj pristop je formaliziral tudi milanski zupan Albertini, ceprav se za razliko od beneskega kolega Cacciarija shoda ni udeležil. Med številnimi reakcijami so bile najbolj strupene kritike t.i. liberalistične struje Forza Italia, v AN so bila mnenja deljena, katoliška sredina Pola svoboscin pa je sindikatom izrazila solidarnost. Za Bossija ni problemov, saj so zborovanja izraz svobodnega izražanja mnenj, predsednik republike Scalfaro pa je opozoril, da demokracija sicer prenese kontestacije, a na koncu veljajo le številke.

Nova moda prinaša prav tisto, kar si iskal.

♥ **Oglej si modne novosti Mazzorato, prepričaj se o kakovosti in izredno ugodnih cenah.**

Prav tiste modne novosti, ki si jih iskal, te po izredno ugodnih cenah pričakujejo na naših policah. Novosti so zares neverjetne; vsakdo se bo čudil, kako jih lahko Mazzorato prodaja po tako nizkih cenah. Odgovor je preprost. Mazzorato je velika trgovska organizacija z desetimi prodajnimi mesti v Trivenetu. Je tako velika, da lahko ponudi najboljše po nižji ceni.

Oglej si modne izdelke za ženske, moške, otroke. Gre za klasične, elegantne, "casual" in športne izdelke najboljših znamk. Na voljo so tudi zelo lepi tekstilni izdelki za dom in gospodinjstvo. Prepričaj se o kakovosti in cenah, ki so resnično ugodne.

Od 1. oktobra do 30. novembra
z nakupom v vrednosti 100.000 lir
sodelujete v nagradnem žrebanju:
10 fantastičnih enotedenskih
potovanj v Egipt!

**KONFEKCIJA ZA MOŠKE,
ŽENSKE IN OTROKE**

MAZZORATO

MODA - KAKOVOST - UGODNOST

VILLA VICENTINA
(UDINE)
Tel. 0431/970071
Magistralna cesta
TRST - BENETKE

POGOVOR / EVROPOSLANEC LUIGI CALLIGARIS

Začeti moramo znova, na obeh straneh meje

Ezulom pripada odškodnina, toda čas gre naprej
Nesprejem Slovenije v Nato je velika napaka

TRST - Predstavitev idejnega projekta za Trst prihodnosti - Trieste Futura se je v petek udeležil tudi evropski poslanec Luigi Calligaris (na posnetku), ki je bil na listi Forza Italia izvoljen v tukajšnjem volilnem okrožju. Med volilno kampanjo je nekdanji general zastopal precej nenaklonjena stališča do Slovenije, ki jih je potem postopoma opustil oziroma spremenil. Zanimalo nas je, zakaj.

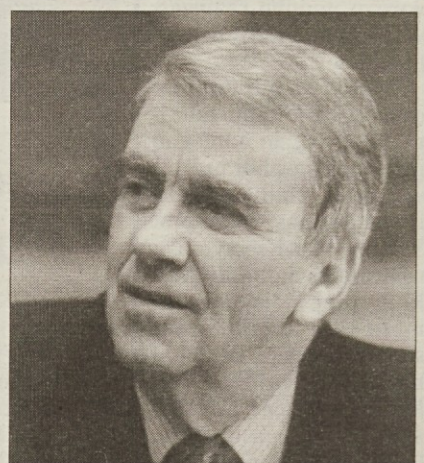
V volilni kampanji sem dejal, da ne bom obljubil ničesar, kar vem, da ne bom mogel izpolniti. Mislim, da sem obljubo držal. V času Berlusconijske vlade sem v evropskem parlamentu pilotiral spor med Italijo in Slovenijo v korist Italije, ker sem to obljubil volilcem in ker so nam bili v Ljubljani takrat zelo nenaklonjeni.

Zdaj so Vaša stališča nekoliko drugačna.

Osebnost sem proti revansizmu na obeh straneh in menim, da moramo začeti znova. Zato sem tudi podpiral Ljubljano pri vprašanju vstopa Slovenije v zvezo Nato. Mislim, da je bil njen nesprejem v zavezništvo absurd, velika napaka, ne toliko Washingtona, kjer stvari pač poenostavljajo, ampak predvsem Italije in Francije. Francije zato, ker je podpirala Romunijo, ki ne vzdrži primerjave s Slovenijo, Italije pa zato, ker močni sosedni ni upala ugovarjati. Sicer Slovenije v tistem primeru niso podprli niti Nemci... Zdaj imamo v Natu Poljsko z ogromnimi problemi, Češko in Madžarsko, potem se zavezniški krog prekine s Slovenijo in se nadaljuje z Italijo. Prav nobene logike ni v tem, da prekine krog majhna, razmeroma razvita in neproblematicna država kot je Slovenija.

Kako vidite prihodnost odnosov na meji?

Kar zadeva moje poglede na odnose med Italijo in Slovenijo, moram reči, da sem imel trdo in koristno konfrontacijo

s predsednikom Kučanom in potem z ministrom Thalerjem, v prvi vrsti glede ezulskega vprašanja. Ljudje imajo pravico do odškodnine, ezuli so zapustili vse in niso prejeli ničesar.

V Trstu se marsikdo ne bi strinjal z Vami, saj je znano, da so imeli prednost pri natecajih, zaposlovanju, stanovanjih itd. Tako kot vemo, da se vsi pribežniki niso zatekli v Italijo zgolj iz političnih razlogov, ampak v precejšnji meri tudi v upanju na boljše ekonomske razmere. In na koncu tudi niso bili vsi italijanske narodnosti.

Res je, da zgodovina ni nikoli preprosta, enosmerna, vedno je zelo kompleksna zadeva. Toda eksodus je zgodovinsko dejstvo in krivice je treba popraviti. Ljudje imajo pravico do odškodnine in za to je v prvi vrsti odgovorna Italija. Spomin na dogajanja pred petdesetimi leti in z njim grenkoba bosta ostala, vsaj se toliko, dokler bodo zivele price. Toda življenje gre naprej, prihajajo nove generacije, zaradi katerih smo dolžni spostovati vzajemne pravice in nadaljevati odnose sodelovanja. Ti se sicer v tem prostoru niso nikdar prekinili.

V.B.

SENOŽEČE / DR. KRISTAN OB ODKRITJU SPOMENIKA DANILU ZELENU

»Tudi TIGR je prispeval k osvoboditvi Primorske«

Med številnimi udeleženci slovensosti tudi precej zamejcev

SENOŽEČE - »Danilo Zelen, 9.7.1907-13.5.1941, vojaški vodja organizacije TIGR, padel v prvem spopadu z okupatorjem.« Tak je napis pod doprsnim kipom Danila Zelena, ki ga je včeraj popoldne slovesno odkril na osrednjem trgu v Senožecah, kjer je bil Zelen rojen, predsednik Državnega zbora Republike Slovenije dr. Ivan Kristan (na sliki spodaj). Slo je za uraden in občuten poklon človeku, cigar prispevek za osvoboditev

Primorske je bil dolgo v senci, kakor sicer tudi prispevek organizacije, katere je bil Zelen eden izmed voditeljev.

Številne udeležence je na slovesnosti uvodoma pozdravil predsednik Krajevne skupnosti Senožce Alojz Skamperle, slavnostni govor pa je imel dr. Kristan. »Spominsko obeležje, ki ga danes odkrivamo,« je dejal, »bo mlajšim rodovom ohranil spomin na tega prekaljenega borca proti fašizmu, borca proti poitaljančevanju Slovencev, borca za pravice in dostojanstvo Slovencev pod fašističnim jarmom in borca, ki je po okupaciji Slovenije oz. Jugoslavije leta 1941 nadaljeval svoj protifašistični boj in padel v oboroženem spopadu z okupatorjem na Mali gori pri Ribnici 13. maja 1941.«

Dr. Kristan je nato v strnjeni obliki prikazal obupne razmere, v katerih so se znašli primorski Slovenci pod fašistično Italijo in v katerih se je rodila organizacija TIGR. »Takratni

cas je bil izjemen,« je dejal, »in je dopuščal samo izjemne oblike odpora proti potujčevanju Slovencev. Organizacija TIGR je izbrala pot diverzantskih akcij. V imenu organizacije so zajeta imena mest oz. pokrajine, ki bi jih morali osvoboditi izpod Italije oz. fašizma in jih priključiti k matici Sloveniji oz.

takratni Jugoslaviji, to je Trst, Istra, Gorica, Reka.«

Predsednik Državnega sveta RS je nato poudaril, da je osvoboditev Primorske izboril skupno z osvoboditvijo večine slovenskega narodnega ozemlja zmagovit boj slovenskih partizanov med drugo svetovno vojno in da je prav pred nekaj dnevi minilo

54 let, odkar je Vrhovni plenum Osvobodilne fronte slovenskega naroda proglasil priključitev Slovenskega Primorja k matici državi. »To je bilo eno najpomembnejših državnih dejanj takratne partizanske oblasti,« je dejal dr. Kristan, »ki jo je poosebljal VP OF, s katero se je Primorska, ki jo je po krivični Rapalski pogodbi iz leta 1920 zasedla Italija, ponovno pripojila k matici Sloveniji. Ker Slovenija ni bila mednarodnopravni subjekt, je ta sklep Vrhovnega plenuma OF potrdil AVNOJ na drugem zasedanju 29. nov. 1943 v Jajcu. Ta sklep je bil pravna podlaga za sklepanje o naši meji z Italijo na mirovnih pogajanjih leta 1947.«

»V tem skupnem velicastnem dejanju Slovencev,« je nadaljeval predsednik Državnega sveta, »ima svoj delež tudi TIGR... Zgodovinarica Milica Kacin-Wohinz je pred leti boji tigrovcev ocenila kot prvi protifašistični odpor v Evropi. To je veliko priznanje. Danilo Zelen je svoje življenje posvetil boju za pravice Slovencev: začel ga je kot organizator sabotažnih akcij, kot vojaški vodja tigrovcev, končal pa ga je dejansko kot slovenski partizan,« je zaključil dr. Kristan.

Na proslavi so sodelovali domači recitatorji, ki so obnovili Zelenovo življenjsko pot od rodnih Senožec do smrti na Mali gori pri Ribnici, kakor tudi MePZ Divaca in Pihalni orkester Divaca, ki sta ob koncu skupno izvedla znamenito »Vstajenje Primorske«. Na proslavi je sodeloval tudi častni vod Slovenske vojske.

Ob slovesnem odkritju spomenika so razne delegacije položile vence, med temi tudi zastopstvo Slovenske skupnosti. Med udeleženci je bilo precej zamejcev. V imenu prirediteljev se je prisotnim in se posebej sodelujočim na proslavi zahvalil podpredsednik Društva TIGR Primorske Karlo Kocijancic, ki je izrazil zadovoljstvo, da so razmere dozorele tudi za proslavljanje tigrovcev.

M.M.

M.B.

KRAS / MEDNARODNI PARK

Giorgio Matassi: v Ljubljani so pokazali najširšo pripravljenost

TRST - Dezelni odbornik FJK za gozdove in parke Giorgio Matassi odločno zavrača pomisleke, češ da hitijo z ustanavljanjem mednarodnega kraškega parka, medtem ko se čakamo na obljubljeni drugo zasedanje o medobčinskih parkih na tukajšnji strani meje: »Čakam, da se rešijo nekatera politična vprašanja, ki se tičejo prav nekaterih občin,« je dejal Matassi, »vendar pobudi napredujeta vzporedno in istocasno. Pomisleki so sicer legitimni, a niso osnovani. Zavedam se, da jih skrbi, češ da se gre predelec, ne da bi v Italiji naredili ustrezne korake. Vendar sem bil dolzan preveriti dejansko pripravljenost vlade v Ljubljani. O mednarodnem kraškem parku namrec govori sam zakon 42, torej zakon, ki ustanavlja parke na naši strani meje. Trenutno je v teku storitvena konferenca, ki mora določiti vse aspekte o ustanovitvi medobčinskega parka in kraških rezervatov. V rokah smo morali imeti razne elemente, da vidimo, kaj mislijo tudi na drugi strani. Zato sem pred nekaj meseci tako zahtevo naslovil pristojnemu ministru v Sloveniji (minister za okolje in teritorij je Pavel Gantar, op. ur.), v poletnih mesecih je sledil sestanek s tedanjim zunanjim ministrom Thalerjem v Trstu, nakar smo se aktivirali vsak na svojem področju, pobuda za parke je slonela na meni.«

Odbornik Matassi je zelel se posebej pomiriti tiste, ki so posebno skeptični: »Župani navsezadnje dobro vedo, kot vem tudi sam, da za kraski park niso značilni samo naravni aspekti, temveč tudi družbeni in etnični, in terjajo sprotno proučevanje. Srečanje v Ljubljani bo obogatilo prav dogovore, ki jih bomo sklenili. Nameravam spodbuditi srečanje med kraskimi župani tostran in onstran meje, ker bodisi vlada v FJK kot vlada v Sloveniji daje velik pomen prav vlogi županov kot protagonistov.«

Kako si zamisljate mednarodni park, kot vzporedno strukturo ali kot strukturo, ki bi dopolnjevala posamezne parke?

»Prav gotovo bi ju dopolnjevala, ker vsaka država, vsako področje ima svoje zakone. Vendar izhajamo iz predpostavke, da je Kras enotno področje, ki ne pozna meja, ker narave se ne ravna po upravnih mejah. Kvečjemu gre za vprašanje doslednega upravljanja, ki ga je treba pravilno poglobiti in uokviriti. Drugi aspekt je naslednji: glede nekaterih pobud, ki se nanašajo na favno, na floro, na kolesarske steze, na naturalistične steze in podobno se je treba nujno soočiti z drugo stranjo, ker si ne moremo zamisliti meje, ki ločuje in ki lahko izvolti take pobude. A to so tehnično-upravni problemi, drugo so politični, ker mednarodni park najprej predpostavlja pravni režim. Ta režim pa moramo se proučiti. Poleg tega bi skupna pobuda med Slovenijo in Italijo lahko naletela na veliko zanimanje pri Evropski uniji. Temu se bomo posvetili pri prihodnjih dneh, najprej smo morali preveriti pripravljenost druge strani.«

Kakšna je ta pripravljenost?

»Najširša, še zlasti smo si enotni glede načel. Po našem mnenju je dovolj proučevanja, načrtovanja, recimo teritorialno-omejevalnega, oboji začnimo s pobudami, ki se bodo nanašale na aktivno zaščito narave in na kompatibilen razvoj ter in izkoristimo možnosti, ki jih EU zlasti v tem trenutku nudi vsem. Mednarodni park pa bi moral biti v oporo tudi vrsti drugih dejavnosti in sodelovanju ob meji, a kasneje bi ga lahko predstavili EU kot nekaj izrednega in posebnega: torej bi zakonsko ureditev in usmeritev nekako lahko osvojila tudi EU. To je naš splošni politični cilj, kar pomeni tudi sredstva, prioritete pri upravljanju itd.«

In roki za uresničevanje?

»Ta mesec bi si z Ljubljano morali izmenjati pisma o namenih, tako da bo tudi zapisano, kar smo govorili. Oktobra, ko bomo sklenili storitveno konferenco, bomo verjetno na naši strani ustanovili nekakšno "cezmejno delovno skupino", ki bo imela nalogo, da poglobi in določi pravno hipotezo. Zaprošil bom, da bo zraven država, vsaj zunanje ministrstvo, nakar bomo videli, kako naprej. Danes mi je jasna pripravljenost ministra Gantarja, jasna mi je potreba po poglobitvi, ni mi pa jasno, kakšen bo konkreten domet pobude, ki bo lahko izšel samo iz vrste stalnih prizadevanj.«

Kakšna bo vloga prebivalstva?

»Prebivalstvo bomo se bolj pritegnili, s tem se strinjamo na obeh straneh, kot se tudi na drugi strani strinjajo z našimi stališčem, da morajo imeti župani vlogo protagonistov. Bojazen, da bi prišlo do novih omejitev, je odvec, omejitev je že sedaj preveč. Mednarodni park ne bo prinašal novih, lahko bi celo prišlo do nekaterih izjem pri zakonski ureditvi, ki bi omogočile pravilno, homogeno upravljanje med obema stranema (npr. glede favne). Vidim samo pozitivne plati. Če bi mi v Sloveniji dejali, da je zanje vse togo, centralistično, shematsko, bi me zaskrbelo, vendar danes lahko recem, da smo na isti valovni dolžini.«

D.B.

KOBARID / OB 50. OBLETNICI UGRABITVE IN SMRTI

Slovenska skupnost počastila spomin na Andreja Uršiča

Govor Iva Jevnikarja in župana Pavla Gregoriča

KOBARID - »Pokloniti se želimo javnemu delavcu, ki je ljubil svoj narod, ki je bil med ustanovitelji Slovenske demokratske zveze in torej med utemeljitelji povojnega samostojnega političnega nastopanja naše narodnostne skupnosti v zamejstvu. Verjel je v demokracijo, svobodo in politični pluralizem, torej vrednote, ki so danes, vsaj načelno, skupna last nas vseh.«

Tako je govornik Ivo Jevnikar včeraj v Kobaridu utemeljil izbiro Slovenske skupnosti, da pred domacijo Jeronovih, kjer se je rodil leta 1908, počasti spomin Andreja (Slavka) Uršiča ob 50-letnici njegove ugrabitve.

Svečanost je po masi zadušnici uvedel deželni predsednik stranke Bernard Spacapan, ki je med gosti pozdravil brata, sestre in druge svojce pokojnika, pa se poslanca DZ Iva Hvalico in steverjanskega župana Hadrijana Corsija. Poudaril je zahtevo po jasni obravnavi tega in podobnih dogodkov, saj je nerazcisena preteklost povod za napetosti in medsebojne očitke.

Kobariski župan Pavel Gregoric je ocenil, da je prav, da se spominjamo velikega rojaka in vizionarja, ki je trdno verjel v demokracijo. Demokracija je le ena, ni ne leva ne desna, toda za čas, ko so oblast posedovali samo nekateri, so

bile Uršičeve ideje nesprejemljive, je dejal župan.

Osrednji govor je imel Ivo Jevnikar, ki je obnovil Uršičevo življenjsko pot. Od leta 1928, ko so fašisti konfinirali brata Rudija, do leta 1945 se ni vrnil v domac kraj. Studiral je v Ljubljani in se vključil v kulturno, politično in časniško delo. Bil je liberalno in jugoslovansko usmerjen. Z delegacijo mlajših v Jugoslovanski nacionalni stranki se je jeseni 1941 s Kidricem pogajal za vstop v OF, a iz tega ni bilo nič, ker Uršič in njegovi niso hoteli sprejeti monopola komunistov in so raje ostali zvesti kralju in vladi v emigraciji.

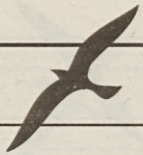
Uršič je nato deloval v okviru Slovenske zaveze, vendar le politično, saj se ni vključil v nobeno obojeno formacijo, je povedal Jevnikar.

Iz doslej znanih dejstev je očitno, da ga ugrabitev ni doletela zaradi kakih medvojnih neporavnanih računov, pač pa zaradi njegovega povojnega političnega udejstvovanja, je dejal govornik in spomnil, da je bil Uršič leta 1947 med ustanovitelji SDZ v Gorici in nato urednik tednika Demokracija.

31. avgusta 1947 zvečer so ga pri Kobaridu ugrabili in je izginil. Dve dejstvi sta ugotovljeni, je dejal Jevnikar: prvič, ugrabitev so

izvedli domačini toda na ukaz višjih oblasti; drugič, Uršič je v zaporih Udbe preživel vsaj do 29. septembra 1948. Del zapisnikov z zasliševanj je znan, se vedno pa se ne ve, kje in kako se je končala njegova življenjska pot in kje je pokopan. Zato je Jevnikar zaključil s pozivom, naj se za resnično pravdo in dialog popravi krivica, razčisti vsa resnica in pokopajo mrtvi.

V imenu svojcev je pričevanje prispeval se Uršičev nečak, komemoracija pa je sklenil nastop pevskega zbora Podgora pod vodstvom Mirka Spacapana.

Tržaški oktet nastopil v Ilirski Bistrici

Tržaški oktet se je v petek ponovno srečal z občinstvom v Ilirski Bistrici. Pel je v cerkvi sv. Jurija na dobrodelnem koncertu za zbiranje sredstev za popravilo orgel na Premu, rojstni vasi klasika slovenske poezije Dragotina Ketteja. Koncert je v akustični cerkvi izzvenel polnozvočno, posebno do izraza je oktetova interpretativna moč in intonacijska čistost prišla v drugem delu, ko so bili pevci povsem upeti in so dobili notranji stik s koncertnim prostorom in s pozornim občinstvom. Trdi september ansambla je s koncertom v Ilirski Bistrici mimo. »Pevci in njihov umetniški vodja Danilo Cadež se bodo v naslednjih vajah začeli intenzivneje posvečati programu za božične koncerte. Nekaj vabil oktet že ima, pa tudi se nekaj prostih terminov je na razpolago.

V nedeljo v Zgoniku zadnji »Poletni večer«

Izteka se niz gasbenih in kulturnih prireditev, ki so pod skupnim naslovom Poletni večeri v zgoniški občini bogatili dogajanje na tem delu Krasa in zeli lepe uspehe v zadovoljstvo organizatorjev in številnih gledalcev. Kot zadnji od sodelujočih skupin bo na sklepnem večeru - ki bo potekal v župnijski cerkvi v Zgoniku v nedeljo, 28. septembra ob priliki praznovanja zavetnika sv. Mihaela - nastopil Godalni kvartet Glasbene matice iz Trsta. Skupino sestavljajo Zarko Hrvatic in Stefano Jobb - violina, Bogomir Petrac - viola in Peter Filipčić - violoncelo. Ob tej priliki pa se bo godalom pridružila tudi kitara Marka Ferija. Kvartet je bil ustanovljen leta 1985 in je v Trstu se vedno edina tovrstna skupina. Nagrajen je bil na raznih državnih tekmovanjih komornih skupin in je nastopal v Italiji, Sloveniji, Avstriji, Hrvaški in v bivši Sovjetski zvezi; snemal je tudi za radio in televizijo. Na nedeljskem koncertu, ki se bo začel ob 19. uri bodo glasbeniki predstavili skladbe Slavka Osterca, Maura Giulianija, Carlosa Guastavina in Dimitrija Sostakoviča. KD Rdeča zvezda, ki je tokrat večer priredilo v sodelovanju z zgoniško župnijo in pod pokroviteljstvom Občine se tako poslavlja od poletnega delovanja in odpira novi zimski sezoni. (Mia)

Srečanje s poezijo

V okviru kulturnih pobud manifestacije Provincja Skupaj (Provinciassieme) se bo v torek, 23. septembra t.l. ob 20. uri odvijalo srečanje z avtorjema Consuelo Rodríguez in Borisom Pangercem. Srečanje bo potekalo na Tabru (Repentabor), kjer trenutno razstavlja slikar Giuseppe Torselli, ki bo srečanje tudi vodil. Vabilo velja vsem ustvarjalcem s Trzaskega in izven in pa ljubiteljem poezije.

Tečaj slovenščine v Dolini

Občina Dolina prireja v sodelovanju z Ljudsko univerzo iz Trsta tri tečaje slovenskega jezika za odrasle. Tečaji bodo potekali v večernih urah dvakrat tedensko, ob ponedeljkih in četrtnih, od 13. oktobra dalje. Zaradi tehničnih in organizacijskih razlogov, je število udeležencev posameznih tečajev omejeno. Vpisovanje in informacije v občinskem tajnistvu, ob delavnikih med 9. in 13. uro, do vključno sobote, 4. oktobra.

Suplentska mesta na slov. šolah

Solsko skrbništvo sporoča, da bodo prihodnji ponedeljek, 29. septembra ob 11.30 na sedežu skrbništva v Ul. Cumano 2 javili imena letnih in začasnih suplentov za višje srednje sole s slovenskim učnim jezikom. Seznam razpoložljivih mest bodo objavili 26. septembra. Skrbništvo nadalje sporoča, da letne suplence do 6 ur tedensko dodeljujejo posamezni ravnatelji, in da so povsem izenačene onim, ki jih dodeli skrbništvo.

POJASNILO / DAN PO JAVNI PREDSTAVITVI

Sen. Oljke Camerini podpira načrt Futura

Namigovali so, da Oljka nasprotuje projektu

Predsinocja predstavitev projekta Futura za Trst prihodnosti se vedno odmeva v javnosti in v političnem svetu kot eno najpomembnejših pobud zadnjih let za preporod trzaskega gospodarstva. Včeraj je senator Oljke Fulvio Camerini ocenil predlog kot »enkratno priložnost, ki je ne gre zamuditi« in ki ji morajo posvetiti največjo pozornost vsi, tako na desni kot na levi: s tem je sen. Camerini posredno odgovoril na namigovanja, čes da ga ni bilo na javni predstavitvi, ker nasprotuje načrtu. Senator je pojasnil, da je bil odsoten zaradi drugih obveznosti, in je zagotovil, da bo aktivno podprl pobudo v Rimu, zavzel pa se je potrebno enotnost med vsemi silami, v prvi vrsti ekonomskih organi-

zacij, pa tudi izvoljenih predstavnikov pri zasledovanju tako pomembnega cilja, kot ga nakuže načrt o Trstu prihodnosti, katere pobudnik je bila Zveza industrijcev.

Drugačna pa so stališča gibanja Nord Libe-

ro, ki se je zavzelo za ohranitev teh pristojnosti v starem delu pristanišča, torej v bistvu proti načrtu Futura, medtem ko je Lista za Trst spet poudarila svojo strategijo, ki meri v prvi vrsti k avtonomiji trzasko pokrajine.

Nesrečen padeč 18-letnega fanta

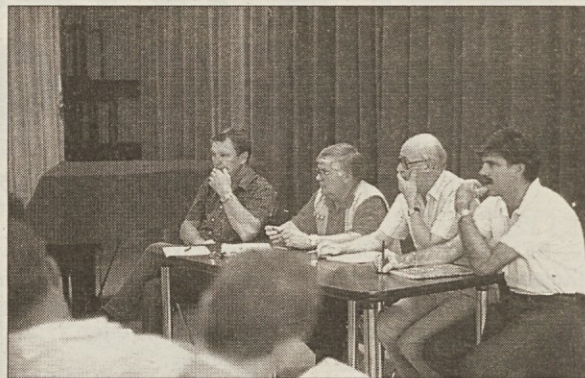
Praznik, na katerem se je zbralo okrog 50 mladih, se je tragično končal za 18-letnega fanta, ki se sedaj zdravi na oddelku za oživiljanje v katarski bolnišnici, posledice pa bo morebiti zal nosil vse življenje. Mladi so se zbrali v neki vili v Trebčah, nesrečni fant je bil doma iz mesta. Kot je sam povedal, mu je v vrtu pred hišo spodrsnilo, a usoda je hotela, da je padel na železno cev za sončnik in si poškodoval debelo črevo ter mehur. Nikomur ni nič rekel, morda ga je bilo sram, ko pa se je vrnil domov, so bile bolečine neznošne in starši so ga odpeljali v bolnišnico, kjer so ga morali nujno operirati.

Danes višek praznika v Gročani

Ob samem izteku koledarskega poletja se v Gročani obeta danes višek običajnega praznika, s katerim domačini že destoleto predstavljajo svoj kmetijski pridelek. Razstava-sejem se je po vremenskih nepravilnostih prejšnjega tedna zopet začela sinoči, s pretežno sagskim delom prireditve. Kljub kar hladnim večerom se je v Gročano podalo lepo število obiskovalcev: danes pa bo vaski praznik dosegel svoj višek, s pravo sejmsko ponudbo, ki bo na voljo že od jutranjih ur, s kulturnim sporedom, ki ga bo dopoldne začel Pihalni orkester Breg, popoldne pa nadaljevala godba Long Zlunk. Prvi važnejši jubilej bo med nastopom s priložnostnim govorom obeležil Edvin Svab, bivši dolinski župan in pobudnik tega svojevrstnega praznika. Čeprav v nekoliko skrceni obliki bo praznik, ki ga prireja domace KD Krasno polje spremljala tudi odprta meja, sicer samo na prehodu za Vrhpolje od 9. do 19. ure. Ves dan bodo na ogled tudi razstavne pobude, od gob do umetniških izdelkov in pa kmetijske dejavnosti, v hlevih in čebelji farmi. (dam)

DOMJO / SREČANJE

Razprava o ureditvi cestne povezave s Frankovcem

Med stvarnejšimi problemi, za katere se je sedanja občinska uprava zavzela že v svojem predvolilnem programu, je tudi izgradnja cestne povezave med naseljem na pobocju Dolge krone in Frankovcem. O načrtu je večkrat tekla razgovor že na javnih sestankih, ki si jih je dolinska občinska uprava zamislila in jih v teku svojega prvega »delovnega« leta izvedla v vseh vaseh občinskega območja. Petkovo skupščino pri Domju pa je poblize izzval seznam 157 podpisov, s katerim prebivalci Frankovca in Zavelj izražajo svoje protiviljanje morebitni izgradnji ceste. V dvoranji kulturnega centra Anton Ukmar - Miror so se z udeleženci pogovarjali podzupan Aldo Stefancic, odbornik za javna dela Milan Lovriha, odbornik Darij Brajnik, se posebej v vlogi krajana, in pa svetovalec večinske liste Giorgio Jercog. Slednji se je za gradnjo ceste odločno zavzel že pred izvolitvijo, sedaj pa - kot kaže - nastajajo problemi med samimi potencialnimi porabniki te nove povezave, ki očitno ne povsem dogovarja pričakovanjem lepega dela prebivalcev iz Frankovca oz. Zavelj. (Dam)

TREBČE / V PETEK ZVEČER

Začetek sezone SKD Primorec

Slikar Milan Bizjak z ženo Veroniko in violinistka Sandra Stopar

SKD Primorec iz Trebč je v petek začelo svojo novo delovno sezono. V Ljudskem vrtu so se predstavili Milan Bizjak, njegova žena Veronika, mlada violinistka San-

dra Stopar iz Ljubljane in se lepo število mladih recitatorjev iz domačega društva. Oba gosta je predstavila prof. Jasna Merku. Po pozdravem ovoru Danijela Malala-

na so si gostje najprej ogledali sugestivne slike Milana Bizjaka in prelepe vezenine na »svezi belini bombaznih tkanin«, ki jih je Veronika prikazala okusno z vrsto svojih pesmi, ki so jih podali mladi recitatorji iz Trebč.

Milan Bizjak, doma sicer iz Repna, ustvarja na platnu lepoto naših vasi in Krasa že okrog 20 let in torej ni prvi, da jih predstavi občinstvu. In vendar so za tiste, ki si jih bodo ogledali, vedno nekaj novega, nekaj do kraja doživljaj, nekaj kar diha ljubezen do domače zemlje - do Krasa. »Umetnikov živi stik s krasko gmajno izpricujejo spleti cvetov, ki mu sledijo z daljših sprehodov do ateljeja, kjer se udejanijo na platnu. Tu ne morejo več oveneti, temveč lahko samo izzarevajo svojo sončnost in lepoto« je med drugim povedala Merkujeva. V govoru je povezala slikanje Milana Bizjaka z deli njegove žene Veronike, ki skupaj podajata, je dejala, pravi idealiziran svet in naravo, ki ga obdaja. Veronika pa v svojih izdelkih ljudske tradicije vzgibe, kot hrepenenje, bolečino, domotozje, in globlje razkrivanje vseh tistih čustev, ki so del nasaga življenja.

Mladi so želeli temu večeru dodati svoj delež. Tako so Danijel Malalan, Kristina Carli, Manuela Carli, Selma Kralj, Ana Lokatos in pesnica sama prebrala vrsto njenih pesmi. Med te se je lepo zložilo igranje mlade violinistke Sandre Stopar iz Ljubljane.

Razstava bo odprta vse do 28. t. m. in sicer ob delavnikih od 17. do 20. ure, v nedeljo pa od 18. do 20. ure. (N.L.)

ŠD GRMADA / V PRVEM SEPTEMBERSKEM VIKENDU

Uvodni tečaj v jamarstvo

V prvem septembrskem vikendu se je pri SD Grmada odvijal skoraj tradicionalni uvodni tečaj v jamarstvo. Skoraj tradicionalni zato, ker že vrsto let društvo sprejema v svojo sredo nove člane le po predhodni jamarški iniciaciji.

Prvi del tečaja je trajal torej dva dni. Nadpovprečno število udeležencev je organizatorjem nemalo prekrizalo račune. Vsakemu tečajniku mora namreč slediti po en instruktor (na sliki), ker pa le teh ni bilo dovolj so priskocili na pomoč vsi že preiskušeni društveni jamarji. Prvi dan jamarске sole je potekal v jami v Figovcih pri Slivnem. Jama je v jamarških krogih, prevsem zaradi njenih morfoloških posebnosti, znana kot naravna telovadnica jamarstva. Kljub temu, da so tečajniki prvič prišli v stik z jamarško opremo, je bil vsak izmed njih že na sobotni predvečer sposoben varnega in gotovega spusta ter vzpona po eni sami vrvi.

V nedeljo so se nadebudniki odpravili že v prvo pravo jamo pri Trnovci. Tudi tokrat so vse vsi izkazali ter izčrpano a vendar nasmejjano prikukali na površje, nedeljsko popoldne pa veselo zaključili ob primerno obloženi mizi v bližnji osmici.

Tečaj se seveda ne zaključuje v dveh dneh, saj se bodo novopeceni jamarji še nekaj mesecev ob budnem spremstvu društvenih vaditeljev, podali v najznamenitejše jame trzaskega Krasa.

S tem tečajem je tudi društvo razkrilo nekaj organizacijskih hib, predvsem zaradi nepripravljenosti na pravi naval tečajnikov. V tem smislu je društveni odbor odločil, da bo vložil velik napor v usposobitev dodatnih jamarških instruktorjev, kar pomeni, da je že na vidiku nov, popolnejši jamarški tečaj. Za zainteresirane so torej obveščeni. (GB)

ŠEMPOLAJ / KULTURNO DRUŠTVO VIGRED

»Otroci, pristopite k zboru!«

Društvo je že priredilo koncert Tržaškega okteta v Prečniku

Poletne počitnice so se loncale. Novo šolsko leto je pred nami, z njimi pa ponovno oživijo tudi razne društvene dejavnosti. Tudi kulturno društvo Vigred je že začelo novo delavno sezono pretekli petek, s koncertom Tržaškega okteta na pristnem

kraskem Semčevem borjaču v Prečniku. Otroški pevski zbor pa bo začel z vajami v ponedeljek, 22. septembra. Stari pevci in pevke, ter pevovodkinja Eva Čuk vabijo nove prijatelje, da se jim pridružijo, »Otroci, če nimate več kot 14 let, pridite k nam!«

KONTOVEL

Zadnje slovo od Angela Grljanca

zapora. Ze spomladi se je vključil v ilegalno Osvobodilno fronto in v ilegali delal do 12. septembra 1943, poloma Italije, ko se je pridružil 1. bataljonu Kosovlove brigade na goriski fronti. Poleg funkcije castnega komisarja je izvrševal tudi partijske funkcije.

Po vrnitvi domov v oktobru 1945 je nadaljeval s partijskim delom. Po preustroju KPS na Trzaskem v KP Julijske krajine, KP STO-ja in končno v KPI, je bil vedno aktiven član, ob razcepu KPI v Demokratično stranko levice in Stranko komunistične prenovne pa se je odločil za SKP, katere član je ostal do smrti. Lipovec je na koncu dejal: »Danes, ko počivaš v naši kraški zemlji, v skalnati sosesčini, ti izrekamo hvaležnost za tisto, kar si napravil za nas vse, od rane mladosti po prvi svetovni vojni do skoraj zaključnega tisočletja.«

Drugi govornik je bil Giorgio Marzi, podpredsednik tržaškega združenja ANPI - VZPI, ki je v italijanski deželi dejal: »V imenu pokrajinskega odbora ANPI - VZPI in posebej njenega predsednika Artura Calabrie se klanjam spominu tovarisa Angela.« Poudaril je antifasistična in borbena čustva, ki jih je pokojni izkazal kot aktivist OF v ilegali in v oboroženem spopadu z nacifasističnim okupatorjem. Omenil je njegovo partizansko pot od borbe na goriski fronti do osvoboditve in kasneje v jugoslovanski vojni mornarici kot politični četni funkcionar. Rekel je, da mu ni bilo težko opravljati odgovornosti, ker je bil prekaljen antifasistični bорец v vrstah KP pod našo zastavo. Marzi je nadaljeval: »Delal si brez kompromisov, ne da bi čutil utrujenost, ceprav si bil v letih, ko bi lahko zasluženo počival.«

Ob odprtem grobu se je od pokojnega poslovil Sergij Lipovec, predsednik pokrajinskega odbora SKP, ki je med drugim dejal, da Angelov odpor proti fašizmu sega v davno leto 1931, ko se je kot mladinec vključil v mladinsko sekcijo organizacije TIGR, za kar je moral kot mladoletnik presedeti dva meseca

V zadnji pozdrav ob slovesu od Angela je spregovoril Livio Albi - Zelje, podpredsednik domače sekcije partizanov in njegov dolgoletni tovaris in sodelavec, s preprostimi in ganljivimi besedami: »V spomin našemu dragemu Angelu se poklonimo tovariši soborci, prijatelji, vašceni Proseka in Kontovela ter vsi ostali iz drugih krajev, ki so ga dobro poznali. Dragi Angel! Tezka nam bo tvoja odsotnost, ker smo bili vajeni tvojega mirnega značaja. S teboj smo večkrat govorili in te vprašali kako grenko je bilo takrat življenje. Odgovoril si nam: Tovariši, vojna je bila huda in sedaj se borimo za boljše bodočnost.«

Združenje partizanov Proseka - Kontovela izreka bratu Marjotu in sorodnikom iskreno soznanje.

Mario Briscik

VČERAJ-DANES

Danes, NEDELJA,
21. septembra 1997

MATEJ

Sonce vzide ob 6.54 in zaton
ob 19.01 - Dolzina dneva
12.07 - Luna vzide ob
22.39 in zatone ob 12.32Jutri, PONEDELJEK,
22. septembra 1997

MAVRICIJ

VREME VČERAJ OB 12.
URI: temperatura zraka 19,4
stopinje, zračni tlak 1025,5
mb narašča, veter vzhodnik
40 km na uro, vlaga 60-od-
stotna, nebo rahlo pooblače-
no, morje razgibano, tempe-
ratura morja 20,7 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILA STA SE: Matteo
Norbedo in Carlotta Tarantino.
UMRLA STA: 74-letna
Giuseppina Zettin in 84-let-
na Anna Benko.

LEKARNE

NEDELJA, 21. septembra
1997Lekarne odprte od 8.30
do 13.00Ul. Baiamonti 50, Sv. Ivan
- Trg Gioberti 8, Trg Oberdan
2, Milje - Mazzinijev drevored
1, Sesljan (tel. 299197).Lekarne odprte od 13.00
do 16.00Ul. Baiamonti 50 (tel.
812325), Sv. Ivan - Trg Gio-
berti 8 (tel. 54393), Milje -
Mazzinijev drevored 1 (tel.
271124).SKD KRASNO POLJE GROČANA prireja
10. RAZSTAVO-SEJEM
ZNACILNIH KMEČKIH PRIDELKOV KRASA in
ODPRTO MEJOpod pokroviteljstvom Kraske gorske skupnosti
v sodelovanju z občinama Dolina in Hrpolje-Kozina
Danes, 21. 9.: ob 10.00 odprtje Razstave-sejma
ob 11.00 koncert pihalnega orkestra BREG
ob 16.30 nastop LONG ZLUNK BAND
priložnostni govor Edvina Svaba
ob 19.00 ples z ansambлом KRASKI KVINTET
OD 9. DO 15. URE PRODAJA PRASICEV
V srenjski hiši ogled razstave gob ter slik
s kompozicijami suhih cvetic.
Odperta meja skozi kmečki mejni prehod nad GročanoSLOVENSKI
KLUBpod pokroviteljstvom ZSKD
in v sodelovanju s TRŽAŠKO KNJIGARNO
začenja novo sezono
v torek, 23. t. m., ob 20.30v Gregorčičevi dvorani, ul. Sv. Frančiška št. 20,
z odprtjem razstave slikarke

CLAUDIE RAZA

ki bo tudi prebrala nekaj poezij iz svoje zbirke

»Drobni nemiri«

(Sottili inquietudini)

Umetnico bo predstavila prof. JASNA MERKU.

Učenci Glasbene matice bodo ob tem izvajali glasbene točke
Vljudno vabljeni!Sesljan (tel. 208334) - s
predhodnim telefonskim po-
zivom in z nujnim receptom.
Lekarne odprte od 16.00
do 20.30Ul. Baiamonti 50, Sv. Ivan
- Trg Gioberti 8, Trg Oberdan
2, Milje - Mazzinijev drevored
1.Sesljan (tel. 208334) - s
predhodnim telefonskim po-
zivom in z nujnim receptom.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30
do 8.30
Trg Oberdan 2 (tel.
364928).Od PONEDELJKA, 22. do
SOBOTE, 27. septembra
1997Normalen urnik lekarn od
8.30 do 13.00 in od 16.00 do
19.30Lekarne odprte tudi od
13.00 do 16.00Ul. Oriani 2 (tel. 764441),
Barkovlje - Miramarski drevored
117 (tel. 410928).Boljunec (tel. 228124) - s
predhodnim telefonskim po-
zivom in z nujnim receptom.Lekarne odprte tudi od
19.30 do 20.30Ul. Oriani 2, Barkovlje -
Miramarski drevored 117,
Trg Cavana 1.Boljunec (tel. 228124) - s
predhodnim telefonskim po-
zivom in z nujnim receptom.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30
do 8.30
Trg Cavana 1 (tel.
300940).Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505 -
TELEVITAUrad za informacije KZE-
USL - tel. 573012.Urad za informacije KZE
deluje od ponedeljka do
petka od 8. do 13. ure. - tel.
573012.Zdravstvena dežurna
službaNočna služba od 20. do 8.
ure, tel. 118, predpraznična
od 14. do 20. ure in praznična
od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala KZE-
USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 16.00, 18.05,
20.10, 22.15 »Porzus«, r.
Renzo Martinelli, i. Gabriele
Ferzetti, Gastone Moschin.
Jutri ob 18.00, 20.10, 22.15.EXCELSIOR AZZURRA -
16.30, 18.20, 20.10, 22.00 »In-
namorati cronici«, i. M. Ryan.
EXCELSIOR - 16.30,
18.25, 20.20, 22.15 »Ovosodo«, r. Paolo Virzi.
AMBASCIATORI - 15.30,
17.40, 19.55, 22.15, 0.15 »Il
mondo perduto - Jurassic
Park«.NAZIONALE 1 - 16.00,
18.00, 20.05, 22.15,
»Scream«, prepovedan mla-
dini pod 14. letom.NAZIONALE 2 - 16.30,
18.20, 20.15, 22.15, »She's so
lovely«, i. Sean Penn, John
Travolta, Robin Wright.NAZIONALE 3 - 16.30,
18.20, 20.15, 22.15, »Anna
Karenina«, i. S. Marceau.
NAZIONALE 4 - 16.30,
18.20, 20.15, 22.15, »Nella
società degli uomini«.MIGNON - 16.00, 18.00,
20.05, 22.15 »Batman & Ro-
bin«, i. George Clooney, Ar-
nold Schwarzenegger.Repentabor, 21. 9.
1997

David in Barbara

naša pesem naj zaori
vam v prisrčen vesel
pozdrav.

MePZ Igo Gruden

Danes se vzameta

Barbara
in
DavidVso srečo na novi
življenski poti vama ze-
lijo

kolegi Zadruga Vital

Sanja in Emil se vese-
lita z Valom, ki je dobil
družbo.

Dobrodošla

Tisa,

naj ti bodo sojenice nak-
lonjene.Cestitke Tadeji in
Stojanu.

Vsi, ki vas imajo radi

Draga nona

Zora

zelimo ti vse najboljše in
ti pošljamo 90
poljubckovIvan, Goran in
Albert

obveščata

SLOVENSKO DEZELNO
GOSPODARSKO ZDRUŽENJE

in podjetje

SERVIS D. z O. J.

cenjene člane in kliente, da s torkom, 23. t. m., posluje

PODRUŽNICA NA OPČINAH V NOVIH PROSTORIH
na Bazoviški 3 (poleg srednje šole)
Urniki in telefon nespremenjeni (214465)SLOVENSKO
STALNO GLEDALISCE

vljudno vabi

v torek, 23. septembra, ob 11. uri
v Kulturni dom na

TISKOVNO KONFERENCO

o problemih in repertoarju nove sezone

GLASBENA MATICA v sodelovanju
z OBCINO TRST - Odborništvu za kulturoV soboto, 4. oktobra ob 20.30
v dvorani Tripčevih na Trgu Libertà 11,
koncert pevskega zbora

CAPELLA M. I. GLINKA

iz St. Petersburga

Dirigent: VLADISLAV ČERNUSENKO

NA SPOREDU:

P. I. Cajkovski, P. G. Cesnokov - Pravoslavna liturgija

Prodaja vstopnic od 24. 9. 97 pri blagajni gledališča
Verdi od 9. do 12. ter od 16. do 19. ure.CAPITOL - 16.15, 18.10,
20.00, 22.10 »Con Air«, i. N.
Cage, J. Malkovich.ALCIONE - 15.30, 17.45,
20.00, 22.10 »I vesuviani«, r.
M. Martone, P. Corsicato, A.
De Lillo, S. Incerti, A. Capua-
no, i. Anna Bonaiuto, Iaia
Forte

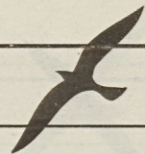
ČESTITKE

Trikratno zdravo za naša
JANA in DEVANA! Ob od-
ličnem uspehu na natečaju o
cistem Trstu jima čestitamo
in obenem voščimo se veliko
podobnih dosežkov. Vsi pri
košarkarskem klubu BOR.Nas pevec Sergio Ferluga
je končno postal nono. Ob
tej priliki mu moski pevski
zbor F. Venturini čestita,
malemu vnuku ENRICU pa
zeli naj zraste v krepkega
fanta in ponosnega pevca.

MALI OGLASI

tel. 040-7796333

DISKOTEKA HIPPO-
DROME v Trziču obvešča,
da se pričenejo novi tečaji
latinko-ameriških in karai-
bicnih plesov pod vodstvom
Vesne in Branka. Za infor-
macije tel. 040/299989.PODJETJE IMPORT-EX-
PORT zaposli fanta z dobrim
znanjem srbohrvščine. Tel.:
(0481) 777737.ISCEN DELO kot hišna
pomočnica v Trstu ali okoli-
ci. Tel. 00386/6789311.KUPIM ZGRADBE ali
kmečke hiše na kateremkoli
področju, neglede na ohr-
anjenost in z morebitnim
zemljiščem. Plačam v gotovi-
ni. V zameno za lastništvo
nudim dosmrtno oskrbo. Pi-
smene ponudbe pošljite na
Primorski dnevnik, Ul. Mon-
tecchi 6, 34137 Trst, pod si-
fro »ZGRADBE«.ISCEN KMECKO HISO
na gricevnatem področju za
rejo fazanov. Pismene po-
nudbe: Primorski dnevnik,
Ul. Montecchi 6, 34137 Trst,
pod sifro »FAZANI«.KRASKEGA OVČARJA
mladiče cepljene z rodov-
nikom prodam. Tel.
00386/6567124.JESEN vas vabi na izlet v
naravo, zato pridite v DO-
BERDOB, kjer se na agritu-
rizmu PRI CIRILI naučijo
domaćih dobrot.TRGOVINA JESTVIN
isce skladiščnika, po možno-
sti s prakso. Pismene ponu-
dbe na Primorski dnevnik, ul.
Montecchi 6, 34137 - Trst,
pod sifro »Jestvine«.KRASKI OVČARJI, dve
samici cepljeni z rodov-
nikom prodamo. Tel.
226207.PRODAM enosobno sta-
novanje v Pevmi. Telefonira-
ti od 19. do 20. ure na št.
0481/21193.PODJETJE nujno isče taj-
nico s trgovsko diplom-
veščo rabe računalnika. Mak-
simalna starost 23 let. Pisme-
ni curriculum poslati na Pri-
morski dnevnik, ul. Montec-
chi 6 - 34137 Trst, pod sifro
»Tajnica«.GOSPA NUDI pomoč v
restavraciji, večja kuhinja,
znanje italijanske ali pa za
oskrbo ostarelih. Tel.
00386/6732334.PRODAJAMO 228-liter-
ske lesene sode (barique) za
crno vino. Za informacije tel.
st. (0481) 884097.FIORINO 1700 diesel let-
nik '94 prodam. Tel.
040/200232.ISCENO gospo/gospodi-
no prijetne zunanosti za de-
lo part-time v gostilni v obci-
ni Sovodnje ob Soci. Za
informacije tel.
0481/882488.PRODAM NISSAN King
Cab letnik '90, siv metalizi-
ran za 18 milijonov lir. Tel.
0337549598.IZGUBIL SE JE PES crno-
bele barve, kratke dlake,
mešanica lessie/dalmatincev
v okolici Doberdoba. Odzve-
se na ime Tara. Kdor ga je vi-
del, naj kliče na tel. št.
0481/78077.PRODAM V BOLJUNCU
grozdje na trti, 5 kvintalov
malvazije. Tel. 228146.OSNOVNOSOLCEM in
SREDNJESOLCEM nudim
pomoč pri pisanju domačih
nalog in učenju. Tel. 228803
ob urah kosila.ISCETE OTROSKO VA-
RUSKO? Pokličite me na tel.
št. 228803 ob urah kosila.19-LETNO DEKLE diplo-
mirano na državnem trgo-
vskem tehničnem zavodu Zi-
ga Zojs z dobrim znanjem
slovensčine in italijanske,
v zadostni meri angleščine in
nemščine isče delo kot sek-
retarka ali vajenka, tudi part-
time. Ne marketing. Tel. št.
211941.ODLICEN KROMPIR pro-
damo v Sovodnjah po 600
lir na kg. Tel. 0481/882413.OSMICO je odprl Alojz
Milic, Veliki Repej 49.V ZGONIKU je odprl
osmico Mario Milic.OSMICO ima Alojz Kan-
te, Praprost št. 18.OSMICO je odprl Stubej
v Sempolaju.NOVOSTI '98
Nabrežina center

PRIREDITVE

SLOVENSKI ODER in **SLOVENSKA PROSVE**TA vabita na ogled igre »Male dame«. Izvaja gledališka skupina Slovenski oder. Odrska priredba in režija Lucka Peterlin Susić, scena Magda Samec. V sredo, 24. septembra, ob 20. uri v Finžgarjevem domu na Opcinah.

KD IVAN GRBEC vabi na predstavitev knjige Marte Kosuta »TRZASKA NOSA IN NJENA VEZENINA«, ki bo v četrtek, 25. septembra '97, ob 20.30. Sodeluje ZPZ Ivan Grbec pod vodstvom Ksenije Kos.

POLETNI VECERI V ZGONIŠKI OBCINI - **KD Rdeca zvezda** v sodelovanju z Zupnijsko skupnostjo in pod pokroviteljstvom Občine Zgonik vabi na koncert Godalnega kvarteta Glasbene matice in kitarista Marka Ferija, ki bo v nedeljo, 28. t. m., ob 19. uri v zupnijski cerkvi v Zgoniku ob praznovanju občinskega zavetnika sv.

Mihaela. Ob tej priliki bo ob 10.30 slovesna sveta masa.

GLASBENA MATICA v sodelovanju z OBCINO TRST - Odbornistvo za kulturo priredi v soboto, 4. oktobra ob 20.30 v dvorani Tripčevich na Trgu Libertà 11, koncert PEVSKEGA ZBORA CAMELLA M. I. GLINKA iz St. Petersburga. Dirigent Vladislav Cernusenko. Na sporedu P. I. Čajkovski, P. G. Cesnokov - Pravoslavna liturgija. Predprodaja od 24. 9. 97 pri blagajni gledališča Verdi od 9. do 12. ter od 16. do 19. ure.

OBVESTILA

SLOVENSKI DIJASKI DOM Srečko Kosovel sporoča, da bo ob priliki odprte meje danes, 21. septembra odpri ZELENI CENTER na Tomazu med Vrhpoljem in Grocano in bo med naporno hojo nudil možnost postanka ob domačem prigrizku in kozarčku.

KROZEK PISONI prireja v ljudskem domu v

naselju Sv. Sergija danes, 21. septembra, PRAZNIK GROZDJA. Zvečer ples z Barbanera. V nedeljo, ob 18. uri koncert godbe na pihala S. Sergio. Ob 19.30 nagajevanje najlepših grozdov.

V LJUDSKEM DOMU V PODLONJERJU bo danes, 21. septembra, PRAZNIK GROZDJA. Ob 17.30 nastop harmonikarskega orkestra Synthesis 4, ob 19. uri nagajevanje »razponov«. Zvečer ples s skupino I muli de una volta.

KRUT obvesca, da se začnejo 1. oktobra tedenske plavalne ure v termalnih bazenih. Vpisovanje in informacije na sedežu krožka, tel. 360072 od jutri, 22. septembra, dalje v uradnih urah.

TELOVADBA ZA VSE! SZ Bor sporoča, da se bo jutri, 22. t. m., pričela telovadba za mlajše in starejše gospe pod vodstvom profesorice Silve Meulje oz. profesorja Franka Drasica. Vadbene ure bodo na voljo zjutraj, popoldne in zvečer, prosti na izbiro. Sprejemamo vpisovanja tudi za mosko skupino, ob torkih zvečer. Za vpisovanje in informacije v tajništvo na Stadion 1. maj (tel. 51377).

OPZ VIGRED vabi stare in nove pevce od 4. do 14. leta na prvo vajo jutri, 22. septembra, ob 16. uri. Ob 17. uri bo kratek pogovor s starši glede urnika dveh skupin in programa.

FOTOGRAFSKI ODESEK KD Lonjer-Katinara sporoča, da bo prvo srečanje v torek, 23. t. m., ob 20.30 na sedežu kulturnega društva. Vabljeni stari in novi člani!

SLOVENSKI KLUB pod pokroviteljstvom ZSKD in v sodelovanju s TRZASKO KNJIGARNO začne novo sezono v torek, 23. t. m., ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani, ul. Sv. Franciska št. 20, z odprtjem razstave slikarke Claudie Raza, ki bo tudi prebrala nekaj poezij iz svoje zbirke »Drobni nemiri« (Sottili inquietudini). Umetnica bo predstavila prof. Jasna

Merkù. Učenci Glasbene matice bodo ob tem izvajali glasbene točke. Vljudno vabljeni!

SD BREG - v torek, 23. 9. ob 21. uri v občinski telovadnici v Dolini se začneja rekreacija za mlajše in starejše.

MLADINSKI KROZEK BAZOVICA vabi fante in dekleta, da se pridružijo novoustanovljenemu mladinskemu zboru. Sestanek bo v torek, 23. t. m., ob 20.30 v bazovskem domu. Vsi toplo vabljeni!

KD SLOVAN Padrice vabi svoje člane na redni občni zbor (v znamenju 100-letnice), ki bo v torek, 23. t. m., ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju. Dnevni red: poročila predsednika, tajnika in blagajnika, volitve in razno.

50-LETNIKI s Proseka, Kontovela in Gabrovca se bomo sestali v sredo, 24. t. m., ob 20.30 v prostori kulturnega društva na Proseku za načrtovanje skupnega praznovanja.

SPD PRIMOREC-TA-BOR - Od 1. oktobra dalje se bomo ob sredah spet srečevali v Ljudskem domu v Trebčah, da popeljemo otroke v GLASBENI SVET SKOZI PETJE IN SE KAJ. Letos bodo otroci delali v dveh skupinah: učenci 1. razreda osnovne šole in 3. letnika vrtca v prvi skupini ter učenci 2., 3. in 4. razreda osnovne šole v drugi skupini. Potrditev vpisa lanskih članov in sprejemanje novih članov bo v sredo 24. septembra, ob 16.30 do 18. ure. Za pojasnila lahko telefonirate na št. 212688 (Nidia Sivitz) in 220130 (Milena Padovan).

KRD DOM BRISCIKI prireja tečaj vezenja (stikanja). Informativni sestanek bo v četrtek, 25. t. m., ob 17.30 v društvenih prostorih. Morebitne informacije dobite tudi po telefonu št. 327062 (Norma) od 19. do 20. ure.

OTROSKI P. Z. FRAN VENTURINI - Domjo sporoča, da bo prva vaja v soboto, 27. septembra 1997, ob 14.30 v kulturnem centru A. Ukmar-Miro pri Domju. Vabljeni stari in novi pevci in pevke od 3. do 11. leta.

SKD PRIMOREC - TREBCE vabi na razstavo likovnika Milana Bizjaka iz Repna v Kulturnem domu v Trebčah in sicer do 28. 9. vsak dan od 18. do 20. ure. Na ogled bodo tudi narodne vezenine in gobelini Veronike Bizjak. Toplo vabljeni!

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO V NABREZINI prireja tečaj angleškega jezika za odrasle v sklopu ljudske univerze. Tečaj se bo odvijal v prostorih nabrezinske osnovne šole Virgila Sčeka. Za informacije poklicati št. 200136.

PLAVALNI KLUB BOR obvesca, da so se začela vpisovanja v začetniški plavalni tečaj (od 4. leta dalje), osnovno in nadaljevalno solo plavanja za otroke in mladino, športno solo plavanje, tekmovalno skupino ter rekreacijo za odrasle vsak dan od ponedeljka do petka, do konca meseca od 11. do 13.30 na tel. 51377.

KD RDECA ZVEZDA prireja trimesečni eksperimentalni tečaj zborovskega petja s spiritualskimi skladbami. Pevki in pevke, ki bi se radi pomerili v tej zvrsti so vljudno vabljeni na prvo vajo, ki bo 30. septembra, ob 20.30 v društvenih prostorih v Saležu.

OBCINA REPENTABOR obvesca, da bo steklo popisovanje psov za vpis v deželni anagrafski seznam psov, ki ga pred-

videva d. z. 39/90. Zivnozdravnik podjetja za zdravstvene storitve bo popisoval pse v mesecu oktobru t. l. ob torkih in četrkih od 11. do 12. ure pred občinskim sedežem, kamor naj v omenjenem obdobju lastniki pripeljejo pse.

SKLAD MITJA CUK priredi tudi letos tečaj ROCNEGA TKANJA, ki ga bo vodila Magda Tavcar. Začetek tečaja (22 ur) bo 1. oktobra 1997. Stevilo vpisov je omejeno. Informacije pri Skladu Mitja Cuk (Narodna ulica 126, Općine, tel. 212289).

SLOVENSKI VI-SOKOSOLSKI SKLAD SERGIJ TONCIC v Trstu obnavlja letne nagrade »dr. Frane Tončić«, ki ima namen vzpodbuditi visokosolske pripadnike slovenske narodnostne skupnosti v Italiji k raziskovalnemu in ustvarjalnemu delu. Nagrada, v znesku dva milijona lir, je namenjena diplomski studiji s področja humanističnih oz. eksaktnih ved, ki pomeni obogatitev slovenske kulture, zgodovine ali znanosti in ki je sklenila univerzitetni studij v enem od rokov akademskega leta 1995/96. Zainteresirani naj dostavijo izvod svoje studije do 31. oktobra 1997 Narodni in študijski knjižnici v Trstu, ulica Sv. Franciska 20/I. Prejeta dela bo ocenjevala komisija, ki jo bo imeloval upravni odbor sklada, nakar bo februarja prihodnjega leta sledila nagraditev.

SD MLADINA - baletni odsek - obvesca svoje gojenke, da se bodo začeli treningi v torkih in petkih ob 16.30 od 3. oktobra dalje v prostorih osnovne šole Albert Sirk v Križu. Za nove upise naj se zainteresirani zglasijo na licu mesta. Za informacije tel. 220222 po 14.30.

SKLAD MITJA CUK obvesca, da so pozabljeni oblačila, ki so jih pustili otroci v poletnem središču na Proseku in poletnem središču na Opcinah v uradu Sklada (Narodna ulica 126, Općine, tel. 212289).

S PRICETKOM novega solskega leta SKLAD MITJA CUK ponovno nudi dopolnilni pouk in individualne lekcije. Informacije na sedežu Sklada (Narodna ulica 126, Općine, tel. 212289).

SKLAD MITJA CUK sporoča, da je po poletnem premoru ponovno na razpolago otrokom in odraslim logopedinja. Informacije na sedežu Sklada (Narodna ulica 126, Općine, tel. 212289).

KRUT prireja 10-dnevno zdravljenje v Smarjeskih toplicah od 13. do 23. oktobra. Vpisovanje in informacije na sedežu krožka, tel. 360072 v uradnih urah.

SZ BOR - SEKCIJA AEROBIKE - sprejema vpisovanja za novo sezono. Tečaji, ki bodo potekali ob popoldanskih in večernih urah bodo namenjeni mlajšim in starejšim. Za dodatne informacije tel. v tajništvo (tel. 51377).

GODBENO DRUSTVO PROSEK sprejema vpise za glasbeno solo pihalnega oddelka Glasbene Matice v torkih in petkih v Soscevi hiši na Proseku od 20.30 dalje.

PIHALNI ORKESTER BREG v sodelovanju z Glasbeno matico obvesca, da se je začelo vpisovanje za glasbeno solo za pihala, trobila in tolkala. Informacije vsak torek in četrtek, ob 20.30 dalje na sedežu orkestra v Dolini ali na tel. št. 228333 in 228642.

IZLETI

SLOVENSKA SKUPNOST - Sekcija Devin-Nabrezina - prireja 11. in 12. oktobra dvodnevni izlet na Stajersko. Odhod v soboto, 11. oktobra, ob 12.30 iz nabrezinskega trga. Cena 150.000 lir. Vpisovanje in informacije: Mario Kralj (9. - 12.) tel. 639126, Antek Tercon (v večernih urah) tel. 299509. Ne pozabite veljavne osebne izkaznice ali veljavnega potnega lista!

ŠOLSKE VESTI

URAD SINDIKATA SLOVENSKE SOLE, Ul. Carducci 8, posluje vsak torek in četrtek, od 16. do 17.30.

TRZASKA KNJIGARNA obvesca stare in dijake, da so naročene knjige na razpolago. Za informacije lahko klicete na tel. št. 635954 ali 635969.

ZAHVALA

Ob izgubi drage

Dragice Martellani vd. Znidersič

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili njen spomin.

Eva Znidersič Martelanz in svojci

Barkovlje, 21. septembra 1997

18. 9. 1995 18. 9. 1997

Basilio Gombač

Ze dve leti v grobu spisa, a v naših srcih se živis.

Tvoji najdražji

Oreh, Općine, 21. septembra 1997

21. 9. 1996 21. 9. 1997

Franc Bandi

Leto dni je minilo odkar nas je zapustil naš dragi oče in nono.

Z žalostjo se ga spominjajo vsi, ki so ga imeli radi

Krizpot, Prebeneg, 21. septembra 1997

22. 9. 1996 22. 9. 1997

Vladimiro Bresciani

Ob obletnici smrti se ga z ljubeznijo spominjajo

zena Stefaniya, sin Edi, hči Marta in vnukinja Norma z družinami

Brisicki, 21. septembra 1997

Zapustila nas je naša draga mama, sestra, nona in pranova

Vida Gerlanc vd. Mennucci

Zalostno vest sporočajo sin Rado z zeno Majdo, hči Sonja z mozem Stevom, brat Karlo z družino, vnuki Mitja z Moniko, Martina z Diegom, Marlena, mali Jan ter ostalo sorodstvo

Pogreb bo v torek, 23. septembra, ob 12. uri iz mrtvašnice v ul. Costalunga na Kontovel.

Namesto cvetja darujte v dobrodelne namene.

Kontovel, Općine, Borst, New York, 21. septembra 1997

Ravnatelj, učno in neučno osebje srednje šole Srečka Kosovela Općine-Prosek izraza globoko sozalne kolegici Sonji Mennucci ob smrti drage mame Vide

Ob izgubi drage mame in tasce Vide Gerlanc vd. Mennucci izrekata iskreno sozalne hčerki Sonji, zetu Stevu ter ostalemu sorodstvu

PD Slovenec in MePZ Slovenec-Slavec

ZAHVALA

Ob izgubi našega draga

Angela Grljanca

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali.

Posebna zahvala dr. Nabergoju in dr. Ukmarju za izkazano pomoč bolniku v zdravilišču, nositeljem krste ter govornikom na pokopališču.

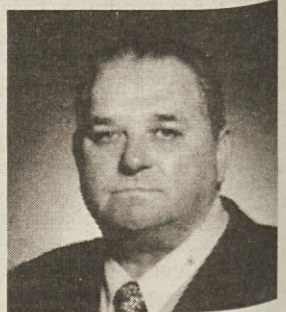
SVOJCI

Kontovel, 21. septembra 1997

22. 9. 1987 22. 9. 1997

Minilo je deset let, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi

Milan Kuret

Z ljubeznijo se ga spominjajo

YSI NJEGOVI

Ricmanje, 21. septembra 1997

Loterija

20. SEPTEMBRA 1997

BARI	26	4	2	24	37
CAGLIARI	84	77	13	19	58
FIRENCE	7	88	53	48	16
GENOVA	90	31	74	89	38
MILANO	1	56	58	54	79
NEAPELJ	7	89	24	17	63
PALERMO	46	80	62	33	57
RIM	6	70	14	65	40
TURIN	66	17	9	2	35
BENETKE	38	53	30	2	60

ENALOTTO	1	2	1	2	1	1	X	1	2	X	2	2
KVOTE	12	136.331.400.-										
	11	3.146.100.-										
	10	239.700.-										

Korsic

Ul. S. Cilino 38 - T R S T - Tel. 54390

IZREDNA RAZPRODAJA POHIŠTVA

zaradi prenove razstavnih prostorov

popusti do 80%

(kuhinje, dnevne sobe, sedežne garniture, spalnice, otroške sobe, omare, in še veliko drugega...)

IZREDNE PRILOŽNOSTI V KRATKEM ČASU
OD 16/9 DO 18/10

RAZPRODAJA LESTEV VSEH VRST

SDPZ/02

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD
ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE
TRST

prireja v šolskem letu 1997/98
z delnim deželnim finansiranjem tečaje:

INFORMATIKA: osnovna informatika, urejanje besedil, podatkovne baze, elektronske razpredelnice, internet in elektronska pošta

KMETIJSTVO: fitopatologija, splošno kmetijstvo, vinogradništvo, enologija

JEZIKI: hrvaščina, španščina

UPRAVLJANJE PODJETIJ: franchising, knjigovodstvo, tehnike prodaje in marketing, varstvo na delu.

Vpisovanje in predvpisovanje na sedežu Zavoda v Trstu, ul. Ginnastica 72, tel. 566360
vsak dan razen sobote od 9.00 do 13.

Stekli bodo tečaji,
kjer bo zadostno število vpisanih

Kam po bencin

Danes bodo na Trzaskem obratovala naslednje crpalke:

AGIP
Ul. Giulia 76
Miramarski drev. 231
Furlanska cesta 5
Ul. F. Severo 2/4
Nabrezje N. Sauro 2/1
Ul. Forti (Naselje sv. Sergija)
Istrska ul. (nasproti pokopališča)
Ul. Forti (Naselje sv. Sergija)

SHELL
Largo Giardino 1/4
Sentjakovski trg
Ul. Locchi 3
Trg Duca degli Abruzzi 4/1

ESSO
Trg Foraggi 7
Nabrezje O. Avgusta
ZGONIK drz.c. 202

IP
Trg Valmaura
Miramarski drev. 9
DEVIN-NABREZINA drz.c. 14

ERG
Ul. F. Severo 2/7

API
Drev. Campi Elisi (vogal Ul. Meucci)
Ul. Baiamonti 48

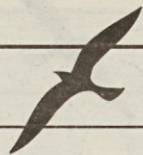
SAMOSTOJNI ACI
Ul. Punta del Forno 4 (Agip)

NOCNE CRPALKE (self service)

TAMOIL - Ul. F. Severo 2/3
ESSO - Trg Valmaura 4
AGIP - Istrska ulica
AGIP - Miramarski drev. 49

NA AVTOCESTAH (odprte 24 ur)

AGIP
Devin (sever)
Devin (jug)

GORICA / SEJA TERITORILANEGA PAKTA

Izvajanje Goriške listine bodo preverili z vlado

Tržaška univerza naj bi odprla drugi diplomski tečaj

V petek so se na sedežu Trgovinske zbornice v Gorici sešli predstavniki ustanov, ki sodelujejo v ti. Teritorialnem paktu za Gorisko. Na zasedanju so bili tokrat povabljeni tudi goriška parlamentarca in deželni svetovalci. Vladi nameravajo namreč predlagati, da skupno cimprej preverijo stopnjo izvajanja konec lanskega leta sprejetih in v Listini za Gorisko navedenih obveznosti. Podpisniki so se takrat obvezali, da bodo izvajanje dogovora preverjali vsake tri mesece, toda doslej so se zbrali le enkrat. Trenutno stanje - stagnacija glede nekaterih vprašanj in zaostrovanje drugih, na primer glede cestnih in prometnih povezav - zahteva cimprejsnje srečanje s ciljem, da se morebitne težave premostijo. Ob tem velja si-

cer povedati, da je že organizacija takega srečanja precej zahtevna zadeva: potrebno je zagotoviti prisotnost pristojnih funkcionarjev šestih ministrstev, državnega podjetja za ceste, Dezele itd.

Petkov sestanek je bil zato namenjen pripravi na srečanje v Rimu. Tako je župan Valenti poročal o obiskih v Strasbourgu in Rimu, kjer je bil poleg drugega predstavljen globalni nacrt prestrukturiranja goriškega gospodarstva, predsednik Trgovinske zbornice Enzo Bevilacqua pa je poročal o pobudah v korist pristanišča v Trzinu in o skupni pobudi za predstavitev celostnega nacrta razvoja teritorija ob meji. Tako se je izoblikovala zamisel, da bi po vzorcu Teritorialnega pakta za Gorisko, izoblikovali Cez-

mejni pakt. V zadnjem času je vnet zagovornik take smeri bodočega razvoja goriski župan Valenti. Povedati pa velja, da je pobudo že pred kaksnim letom dal senator Bratina.

Na zasedanju so razpravljali tudi o razvoju univerze v Gorici ter z zadovoljstvom vzeli na znanje vest, da namerava Tržaška univerza v kratkem odpreti nov diplomski tečaj o nacrtovanju in upravljanju s teritorijem.

Glede globalnega nacrta prestrukturiranja goriškega gospodarstva velja zabeležiti, da so številni evroparlamentarci pokazali veliko zanimanje za ta projekt in da bi lahko že v prihodnjem letu uspeli koristiti prva finančna sredstva iz skladov EU.

DOBERDOB / ROJSTNI DAN V PRVEM RAZREDU

Trojčki praznovali skupaj s sošolci

Mateja, Martina in Ivan so včeraj dopolnili 6 let - Z njimi so se veselili sošolci in učiteljice

V prvem razredu osnovne sole Prezirovega Vranca v Doberdobu so včeraj priredili lepo praznovanje. Trojčki Mateja, Martina in Ivan Semolič so prav včeraj dopolnili šest let. Mama Vanda jim je pripravila presenečenje v obliki torte, hrustajočega krompirčka in se kaj. Slavje je bilo ob uri odmora. Slavlenci so ugasili svečke, sošolci so ob tem seveda navdušeno zaploskali, prav tako učiteljice in takoj zatem se je slišala se pesmica. Vsi so se seveda posladkali s torto, praznovanje pa se je zatem nadaljevalo na dvorišču, do ponovnega začetka pouka. Voščilom se pridružujemo tudi v našem uredništvu, slavlencem pa želimo srečno in uspešno pot med solskimi klopki.

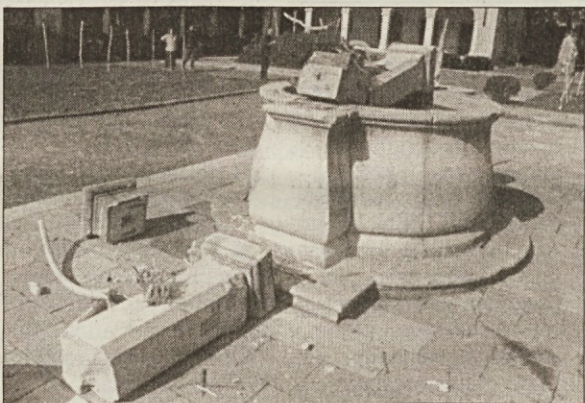
Na sliki (foto Bumbaca) nasmejani Mateja, Martina in Ivan pred torto okoli njih pa so zbrani sošolci iz prvega razreda sole Prezirovega Vranca v Doberdobu

VANDALIZEM / NA TRGU SV. ANTONA

Škoda na kamnitem vodnjaku

Neumno in skrajno nekulturno početje - Storilci izginili?

Neznani storilci (najbrz večja skupina) so se spravili nad starodavni vodnjak na trgu sv. Antona (na sliki - foto Bumbaca) in povzročili precej škode. Izruvali so kamnita stebra na oboju vodnjaka. Eden od stebrov se je razbil. Nekaj škode so povzročili tudi na instalaciji pred sedežem krocza Mittelart, kjer so včeraj z odprtjem razstave Ernesta Paulina začeli dejavnost.

V priporu moški zaradi posilstva mladoletnice

V Trzinu se je včeraj razširila vest o posilstvu 14-letnega dekleta. Preiskovalci sicer molčijo o okoliščinah, vest o dogodku pa potrjujejo.

Spolno nasilje naj bi zagrešil 19-letni moški, doma iz okolice Neaplja, sicer pa začasno nastanjen v mestu zaradi delovnih obveznosti. Moški, ki je v priporu, naj bi deklo posilil v nočnih urah v bližini železniške postaje v Trzinu. Drugih podatkov o gnusnem dogodku

ni, tudi sprico dejstva, da gre za mladoletno osebo, ki jo zakon, posebej v primeru tako hudih dejanj, se posebej sciti.

Celotna zadeva je seveda predmet preiskave, ki se je pričela na podlagi prijave zrtve. Dekle naj bi nasilneža prijavilo sele kakšen dan po dogodku in nekaj časa je bilo potrebno, da so posiljevalca na podlagi opisa, ki ga je posredovalo deklo, izsledili. Moški je kot rečeno v priporu.

OD 20. SEPTEMBRA ZA 10 TEDNOV

MASQUINI

ARREDAMENTI

RONKE, DRŽ. CESTA TRŽIČ - GORICA

PONAVELJA

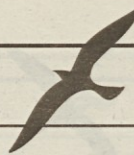
ENKRATNO PRODAJO

VSEGA RAZPOLOŽLJIVEGA BLAGA

(KUHINGE, SPALNICE, DNEVNE SOBE, FOTELJI)

S POPUSTI

OD 30% DO 70%

NOVICE

Danes v cerkvah na Goriškem Dan solidarnosti z delavci

V cerkvah na Goriškem je danes dan solidarnosti s posebnim poudarkom na pereca vprašanja gospodarstva in posebej visoke nezaposlenosti. V ospredju je vprašanje podjetja Setral v Romansu, ki je že pred meseci zaslo v globoko krizo, ki ji ni videti izhoda. Pobudo za dan solidarnosti je dal nadškof Bommarco, ki je v zadnjih mesecih že nekajkrat srečal predstavnike zaposlenih v podjetju Setral. Smisel pobude je v tem, da se čimveč pripadnikov skupnosti seznani z aktualnimi vprašanji splošnega gospodarskega in družbenega razvoja in tudi skupaj išče rešitve, v znamenju solidarnosti in ob spostovanju kriterijev odgovornosti.

Slovesnosti ob 500-letnici cerkve sv. Roka v Podtumu

V Podtumu bo danes ob 10.30 slovesno bogoslužje ob praznovanju 500-letnice cerkve posvečene sv. Roku. Pri masi bo pel zbor iz Podturna, pod vodstvom Lucia Rapaccioliija, na orglah pa ga bo spremljal Boris Stacul. Po masi bo srečanje vernikov. Sinoci je bil v župnijski dvorani napovedan koncert zbora G. Faurè pod vodstvom O. Dipiazza.

V Trziču vpisujejo abonmaje za gledališko in glasbeno sezono

V Trziču se že pripravljajo na novo gledališko in koncertno sezono. Dosedanji abonenti lahko potrdijo abonma do 2. oktobra in sicer vsak dan, razen nedelje in ponedeljka, pri blagajni občinskega gledališa in sicer od 10. do 12. ure in od 17. do 19. ure. Od 4. oktobra bodo v prodaji skupni abonmaji (gledališke predstave in koncerti). Na razpolago bodo pri blagajni gledališa v Trziču, pri turističnem uradu Appiani v Gorici, v Discotexu v Vidmu in pri Utatu v Trstu.

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE TRST

Šolsko leto 1997/98

Tečaj, ki ga je odobril Deželni Odbor in ga financirajo

Evropska Komisija
Evropski Socialni Sklad

Ministrstvo za delo in socialno skrbstvo

Avtonomna Dežela Furlanija-Juljska Krajina
Deželno Ravateljstvo za Poklicno usposabljanje

SOCIALNI ANIMATOR

- razpoložljivih 15 mest
- trajanje 600 ur
- tečaj daje poklicno kvalifikacijo II. stopnje
- namenjen brezposelnim absolventom višjih srednjih sol izpod 25. leta starosti

• obiskovanje tečaja je brezplačno

• za vse tečajnike je predvidena stipendija

• v sklopu tečaja bo organizirana večtedenska delovna praksa

Vpisovanje in ostale informacije na sedežu zavoda v Gorici, ul. della Croce 3, tel. 81826 vsak dan razen sobote od 10.00 do 13.00 ure

DIJAŠKI DOM / TEČAJI

Odprta vrata za dejavnosti

Angleščina za najmlajše, informatika za učence in dijake

Dijaški dom S. Gregorčič prireja tudi v novi sezoni dejavnosti, ki so lani naleteli na zelo dober odziv. Tečaj angleščine za otroke od 3. do 5. leta bo dvakrat tedensko po eno uro; vodi ga učiteljica, ki ji je angleščina materin jezik. Stevilo mest je omejeno, ker steje skupina največ do 10-12 otrok. Učenje jezika poteka preko igre, glasbe, risanja itd. Namen je nuditi otrokom možnost, da se z angleščino srečajo v obdobju, ki je za učenje tujega jezika najprimernejše.

Tečaj računalništva za osnovnošolce in srednjesolce (dve skupini): namen je omogočiti začetnikom v informatiki, da spoznajo računalnik in njegove dele (miško, ekran, tipkovnico, tiskalnik in diskete) ter da se naučijo osnove uporabe stroja. Spoznali bodo dejanja in ukaze, kot so klikanje z miško, vlečenje, osvetljevanje, izbiranje, odpiranje in zapiranje menujev, vstavljanje podatkov in besedil. Naučili se bodo uporabljati operacijski sistem Dos 6.3. in Windows 3.1. V ta namen se bodo naučili risati, pisati, računati, uporabljati uro itd. Spoznali bodo še urejevalnik besedil Word 6.0 (slovenski izvod), program za delo s preglednicami za prikazovanje podatkov Excel 5 in grafični program Corel 4. Seznanili se bodo z uporabo CD Rom in kako potovati po Internetu, odkrili didaktične programe za učenje slovensčine, matematike, angleščine, kemije itd.

Poleg teh bo Dijaški dom tudi letno organiziral tečaj slovensčine za odrasle. Vpisovanje za vse tečaje je v popoldanskih urah (tel. 533495) do zasedbe razpoložljivih mest.

Vozni red šolskih avtobusov

Z že tradicionalno zamudo glede na začetek šolskega leta je Goriška občina vendarle tudi letos organizirala solabuse in posebne avtobuse za prevoz soloobveznih učencev in dijakov. Prevoz bo začel delovati jutri, 22. septembra. Objavljamo razpored voženj, ki pridejo v postev za slovenske šole.

Solabus 1, voznja B: odhod ob 7.50 s Trga S. Giorgio v Ločniku nato po ulicah Brig. Re, Grappate, 4. novembra, Brig. Treviso, Attems, Calvario, Brig. Cuneo, P. del Torrione, Campi, Orzoni do sole v Ul. Brolo, Trg Med. d'oro, Koren, Ul. Brass, Leopardi - **sola Trinko**.

Solabus 2, voznja A: odhod ob 7.30 iz Stmavra skozi vse zaselke Stmavra in Oslavja do **OS v Pevmi**; isti solabus, **voznja B:** odhod ob 7.50 iz Pevme po ulicah Bellaveduta, Torriani, Brig. Pavia, Colombo, Lungo Isonzo Arg., Leoni, Brig. Casale, 9. avgusta, Korzoa Italia, 24. maja, Codelli, Seneni trg, Ul. Bellini, Korzo Italia, Ul. 9. avgusta, Margotti, Culiati do sol Ascoli in **Trinko**.

Avtobus mestnih podjetij za solo Trinko: odhod ob 7.55 z Ul. sv. Mihaela 214, Ul. Aquileia, Korzo Italia, Ul. Trento, Ristori, Cossar, Garzarolli, V. Veneto, Filzi, 24. maja, 9. avgusta, Nizza, Margotti, Culiati, Leopardi. Povratne vožnje bodo prilagojene urnikom konca pouka v posameznih solah.

Mesečne abonmaje bodo začeli vpisovati jutri v občinskem uradu za solabuse (tel. 383252). Treba je priložiti fotografijo dijaka oz. učenca in potrdilo o vplačilu pri občinski blagajni. Mesečni znesek abonmaja je 20 tisoč lir, celoletni pa 160 tisoč. V primeru večje števila otrok je predviden 25-odstotni popust za 2 otroka in 30-odstotni za 3 ali več otrok.

KINO

GORICA
VITTORIA 1 15.30-17.50-20.10-22.30 »Air force one«. Harrison Ford.

VITTORIA 3 16.20-18.20-20.20-22.20 »Scream«. Rež. Wes Craven. Prep. mladini pod 14. letom.

CORSO 15.15-17.30-19.50-22.15 »Il mondo perduto - Jurassic park«. Steven Spielberg.

ŠOLSKE VESTI

UČITELJSKI ZBOR DI-DAKTICNEGA RAVNATELJSTVA ul. Brolo Gorica vabi vse ustanove in društva, ki nameravajo sodelovati s solo, da pošljejo svojo ponudbo do 4. oktobra, tako da bodo solski organi o tem razpravljali in sklepali.

RAZSTAVE

V KULTURNEM DOMU V GORICI je se do 23. t.m. odprta razstava o Soci. Na ogled so fotografije s Soskih regat, umetniški posnetki reke in eksponati društva Carnik o ribstvu. Ogled razstave je ob delavnih urah od 9. do 13. in od 16. do 18. ure ter v večernem času ob prireditvah v domu.

IZLETI

LOVSKA SEKCIJA IZ SOVODENJ organizira 28. t.m. izlet v Borovlje (Avstrija) na lovsko razstavo ter razstavo o krivolovu. Za informacije tel. 882172.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV prireja 18. oktobra avtobusni izlet v Lokev pri Lipici. V programu ogled muzeja 1. in 2. svetovne vojne v srednjeveškem stolpu, skupno kosilo v restavraciji, glasba in družabnost. Prijave do 7. oktobra na sedežu in pri poverjenikih.

ČRPALKE

Danes so na Goriškem dežurne bencinske črpalke:

GORICA
ESSO - Ul. Aquileia
MONTESHELL - Trg Municipio
AGIP - Ul. Lungo Isonzo
IP - Ul. Di Manzano
ESSO - Ul. Trieste
GRADISČE
ESSO - Trg Unità
TRZIC
AGIP - Ul. Valentinis
MONTESHELL - Drevo-red S. Marco
IP - Ul. IV. novembra
ROMANS
AGIP - Ul. Aquileia
SKOCJAN
ESSO - Trg Libertà
STARANCAN
ERG - Trg Repubblica
KRMIN
AGIP - Drev. Ven. Giulia
FARA
ERG - Ul. Gorizia
FOLJAN-SREDIPOLJE
IP - Ul. III Armata 58

VČERAJ-DANES

Podatki iz matičnega urada goriške občine v tednu od 13. do 19. septembra 1997.

RODILI SO SE: Elisa Anantelli, Marianna Leoncini, Nicola Azzano, Maura Ciuffarin.

UMRLI SO: 96-letni upokojenec Luigi Gabrielli, 77-letna upokojenka Emilia Mikulus, 83-letni upokojenec Ermenegildo Bertogna, 87-letna upokojenka Santa Severina Reatti, 85-letna upokojenka Vittoria Serventi vd. De Felicis, 98-letna upokojenka Anna Bigot vd. Marcon, 84-letna upokojenka Maria Clemente vd. Parentin, 67-letna gospodinja Alberta Blazica por. Visintin, 74-letna upokojenka Bruna Fogar vd. Burg, 88-letna upokojenka Giovanna Bizaj vd. Loviscig, 84-letna gospodinja Elda Ninin vd. Zaccarelli, 76-letna upokojenka Natalina Cassini vd. Culot, 80-letna gospodinja Gemma Bernardinis vd. Amendola, 76-letni upokojenec Luigi Batistic, 64-letna kmetica Anita Domminuti por. Bernardis, 83-letni upokojenec Francesco Drascek, 74-letni upokojenec Dusan Pusnar, 86-letni upokojenec Lino Collori.

POROCILI SO SE: podkastnik italijanske vojske David Galderisi in delavka Elvira Ceregoli, taksist Roberto Fait in uradnica Laura Spindler, železnikar Guido Baruffo in železnikarka Antonella Lauriti, avtolicar Marco Rozic in frizerka Sabrina Faraglia, upokojenec Gianfranco Ceconi in uradnica Maria Elena Di Consolo, delavec Marko Tabaj in uradnica Anita Lutman.

OKLICI: uradnik Giovanini Martinelli in delavka Vera Francesconi, funkcionar Andrea Amidei in frizerka Mara Mariotti, solnik Giorgio Samar in uradnica Alessandra Qualli.

PRISPEVKI

Cotič Guido daruje 50 tisoč lir za vzdrževanje spomenika padlim NOB na Peci.

Ob 10. obletnici odprtja športnega in kulturnega centra Danica na Vrhu, darujeta Virgil Cernic in Marica 50 tisoč lir za SKD Danica in 50 tisoč lir za balinarski odsek Danica.

Namesto cvetja na grob tete Roze s Poljan darujejo necaki Jurnovi iz Vrha 120 tisoč lir za Društvo krvodajalcev iz Doberdoba.

V spomin na drago nono Roza s Poljan darujejo vnuki 140 tisoč lir za Društvo krvodajalcev iz Doberdoba.

Za kritje stroškov ob slovesnosti 20-letnice spomenika v Dolu so prispevali Anica Visintin vd. Pahor 50 tisoč lir, N.N. 200 tisoč lir, Ettore Moro 12 tisoč lir.

V isti namen Boris Peric 200 tisoč lir, SKGZ 500 tisoč lir, Zadržna kreditna banka Doberdob 200 tisoč lir, Albert Vizintin 50 tisoč lir.

OBVESTILA

SPDG REKREACIJA. Rekreativna telovadba se prične, kot vsako leto, 30. septembra, ob 21. uri v Kulturnem domu. Urnik ostaja nespremenjen.

SOVODENJSKA DEKLETA obveščajo vasčane in prijatelje, da bo radio Trst A danes ob 16. uri prenasal slavnostni koncert ob 15-letnici delovanja skupine. Koncert je bil 30. maja. Ponovitev oddaje bo v soboto, 27. septembra ob 14.10.

SOLA GLASBENE MATICE sporoča, da se zamudniki se vedno lahko prijavijo k glasbenim tečajem. Informacije na tel. 531508 ob ponedeljku do petka med 10. in 15. uro.

OBCINA DOBERDOB obvešča, da bo danes, od 9. do 12. ure zaprta cesta Poljane - Palkisce. Cesta bo zaprta zaradi slovesnosti ob 20-letnici odkritja spomenika na Palkiscu.

OTROŠKI PEVSKI ZBOR OTON ZUPANCIC vabi jutri ob 15. uri na prvo srečanje v novi sezoni, ko se bodo, poleg petja, ukvarjali še z raznimi drugimi dejavnostmi. Vabljeni vsi, ki so radi v veseli in sproščeni družbi.

ALDO RUPEL vabi v torek, 23. t.m. ob 20.30 na debatno večer na temo: Sporočila septembrskih proslav. Srečanje bo v najeti predavalnici Feigllove knjižnice v Krizni ulici.

DRUŠTVO JADRO prireja, pod pokroviteljstvom Občine Ronke, tečaj slovenskega jezika in kulture. Potekal bo na sedežu društva in bo trajal šest mesecev. Tečaj bo dve uri tedensko. Predvidoma se bo pričel konec oktobra. Pripravljalna seja bo 21. oktobra ob 20. uri na sedežu društva. Informacije nudijo odborniki društva in v slovenskem oddelku občinske knjižnice.

PEVSKI ZBOR DRUŠTVA SLOVENSKIH UPOKOJENCEV je že začel z vajami. Vadijo ob sredah ob 19.30 v domu Andreja Budala v Standrežu.

MePZ O. ZUPANCIC bo 26. t.m. ob 20.30 začel z vajami v novi sezoni. Vaje bodo na sedežu društva v domu A. Budal.

UPRAVA DIJASKEGA DOMA V GORICI, Svetogorska 84, obvešča vse zainteresirane, da sta na razpolago samo še dve mesti (tel.: 533495).

TELOVADBA ZA UPOKOJENCE se bo pričela v petek, 3. oktobra, ob 14.45 v telovadnici Kulturnega doma v Gorici. Toplo vabljeni!

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICA

AL MORO (Alesani), Carduccijska ulica 40, tel. 530268.

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU

OBCINSKA 2, Ul. Manlio 14/B, tel. 480405.

DANES NI VEČ ZAPREK

PRIDITE SI OGLEDAT NOVI VOLVO S40 IN V40 T4.

200 KONJEV VARNOSTI.

VOLVO

Kakovost in varnost

Pričakujemo vas pri zastopniku

Crali srl Gorica, ul. III. armata 180, tel.: 0481/21721

Nedeljske teme

R E F E R E N D U M V W A L E S U

Devolution: evolution, ne revolution

BOJAN BREZIGAR

Zaskrbljeni obraz predsednika Evropskega urada za manj razširjene jezike, Valizana Allana Wynna Jonesa je bil zgovoren: čeprav sta manjkala še dva tedna do referendum v Walesu, so najodločnejši avtonomisti, v razliko od Skotov, s težavo prikrivali zaskrbljenost glede izida tega zgodovinskega dogodka. »Pri nas je drugače,« je razlagal Jones, kajti zgodovina Walesa je drugačna. Tu ne gre samo za jezik, tu gre za pripadnost neki skupnosti, ki je velik del prebivalstva ne občuti. V času industrijske revolucije se je namreč v Wales preselilo ogromno Angležev: tu so bili rudniki, kajti tu je bil premog. Tu je bilo torej tudi delo in revščina jih je sem prignala na tisoče. Od teh ljudi, oziroma njihovih potomcev, ni mogoče zahtevati ne znanja jezika in niti nacionalne zavesti; nasprotno, njihovo srce bije v Angliji, čeprav so sedaj Valizani.

Teh težav se je zavedal tudi Tony Blair, ki je moral rešiti še dodatni problem znotraj svoje stranke. Desetletja so namreč laburisti, ki so bili v delavskem Walesu vedno zmagovita stranka, vztrajali pri enačenju avtonomije z nacionalizmom in so iz tega razloga nasprotovali celo zaščiti jezika; tako ni naključje, da je Valizanom prvi zakon o zaščiti jezika priznala Margaret Thatcher in da so bile za časa konservativne vlade odprte številne šole v valizanščini in ustanovljene številne institucije, ki jih financirajo z javnimi sredstvi.

Te okoliščine so bile jasne tudi Tonyju Blairu, ki je zaigral vse za vse. Zato ni naključje, da je najprej »pospravil« Skotsko, kjer res ni bilo dvoma o izidu referendumu: Skoti so na svojo identiteto zelo ponosni, prepričani so, da jim London pretanko reže kruh, pa tudi njihova zgodovina je drugačna. Čeprav je dala Skotska Veliki Britaniji najboljše vojaške in se je v vseh kritičnih političnih trenutkih odlikovala s svojo zvestobo monarhiji, ni nikoli prebolela nadvlade Angležev. Ta ponos je prišel do izraza na referendumu. Se več, večina se je izrekla tudi za drugi referendum, ki bo novemu parlamentu omogočil, da nalaga dodatne davke, kar je za Skote, ki so znani po svoji skoposti, res od sile.

Ce je torej Blair z lahkoto zaigral na Skotskem, je od vsega začetka vedel, da bo v Walesu drugače. V cetrtek ponoči ga je obilil mrzel znoj, ko je BBC objavila prve izide, iz katerih je kazalo, da je referendum propadel; prizori zmagoslavja nasprotnikov avtonomije, ki jih je predvajala nacionalna televizija v nočnih urah, so ga močno skrbeli in že se je pripravljaj na svoj prvi poraz. Pa ne, končni rezultati so zadevo obrnili njemu v prid in tako je Blair požel že drugo zmago zapored. Mimogrede, javnost pripisuje celo odgovornost za železniško nesrečo, ki se je pripetila v predmestju Londona nekaj ur po objavi rezultatov, politiki konservativcev, ki je s svojo »deregulation« dejansko razgradili nekdanjo zelo ugledno britansko železnico.

Tony Blair se tako sedaj lahko pripravlja na zadnjo potezo, na težko severnoirsko vprašanje, in dejstvo, da je ob odločilni pomoči Clintona pripravil obe sprti strani, da sedeta za pogajalsko mizo - kar se bo zgodilo v prihodnjih dneh - je za mlade premiera že velik uspeh. Ta bo se večji, če bo v Ulstru prislo zares do miru, a pot za dosego tega cilja bo težka in dolga.

Pa povrnimo se k Walesu in k pomislekom, ki jih ima Allan Wynne Jones. Kaj se bo zgodilo po-

tem, je pač obvezno vprašanje; in razmišljanje je značilno za vsakega avtonomista, pa naj bo Skot ali Valizan, Katalonec ali južnotirolski Nemec: to je prvi korak, potem bo treba dalje. Kam, tega ne pove nihče, vendar v pogovoru s temi ljudmi opazis lesk v njihovih očeh, opazis nikoli izpolnjeno željo, tista, ki se je zaradi previdnosti ne upajo izreči. Je to neodvisna država ali neodvisna regija v novi Evropi? Odgovor ni važen, pomembno je predvsem dejstvo, da izid na referendumu ni cilj, ampak samo vmesna postaja na dolgi in težki poti. Sicer pa že nekaj let v Walesu plapolajo samo belo-zelene zastave z rdečim zmajem; »union jack« vidiš samo na strogo uradnih poslopijih, kot da bi bilo tam nekaj drugega. To močno poudarjanje posebnosti pa očitno ni bilo tolikšno, da bi se ljudje plebiscitarno odločili za (sicer omejeno) avtonomijo, ampak je bila skrb, da bi bile sredobežne sile premočne in da bi prevladale nad privržnostjo Londonu, vendarle prevelike. Konec koncev Wales nima bogastva, s katerim se ponosa Skotska. Ima samo eno večje mesto, Cardiff, nima velikih industrijskih središč in odvisen je od treh velikih angleških industrijskih mest, Manchestra, Liverpoola in Birminghama. Ta odvisnost je verjetno vplivala tudi na volilno počutje skoraj polovice Valizanov, ki so se odločili za previdnost, torej za »status quo« in proti vsakršni novosti, ki bi lahko, kdove, pomenila tudi nekaj tveganja.

Ljudje, ki si prizadevajo za uveljavljanje valizanskega jezika, so bili seveda na drugi strani. Njihove organizacije, njihova samozavest in njihov ponos so verjetno zaigrali odločilno vlogo pri tej volilni kampanji. Prvi stik z Walesom in njegovimi jezikovnimi navadami je namreč za poprečnega evropskega manjšinca šokanten. Valizanski jezik, stara keltska govorica, ki jo govori manj kot pol milijona ljudi, se je skoraj nasilno prerinila v javnost: vsi javni napisi so dvojezični, zasebnega pa boš marsikje zaman iskal; starši, tudi taki, ki valizanščine ne obvladajo, pošiljajo otroke v valizanske šole; baje predvsem zato, ker so boljše od angleških. Njihova jezikovna politika teži k dosledni dvojezičnosti in ni ga zasedanja, srečanja ali večje prireditve, na kateri ne bi vsi Valizani dosledno govorili samo valizansko; seveda so tolmači povsod na razpolago, vendar boš zaman čakal, da bo angleščina postala pogovorni jezik.

Okoli tega jedra se je ustvarilo gibanje, ki je sedaj doseglo tudi uspeh na referendumu. tega pa niso dosegli samo s

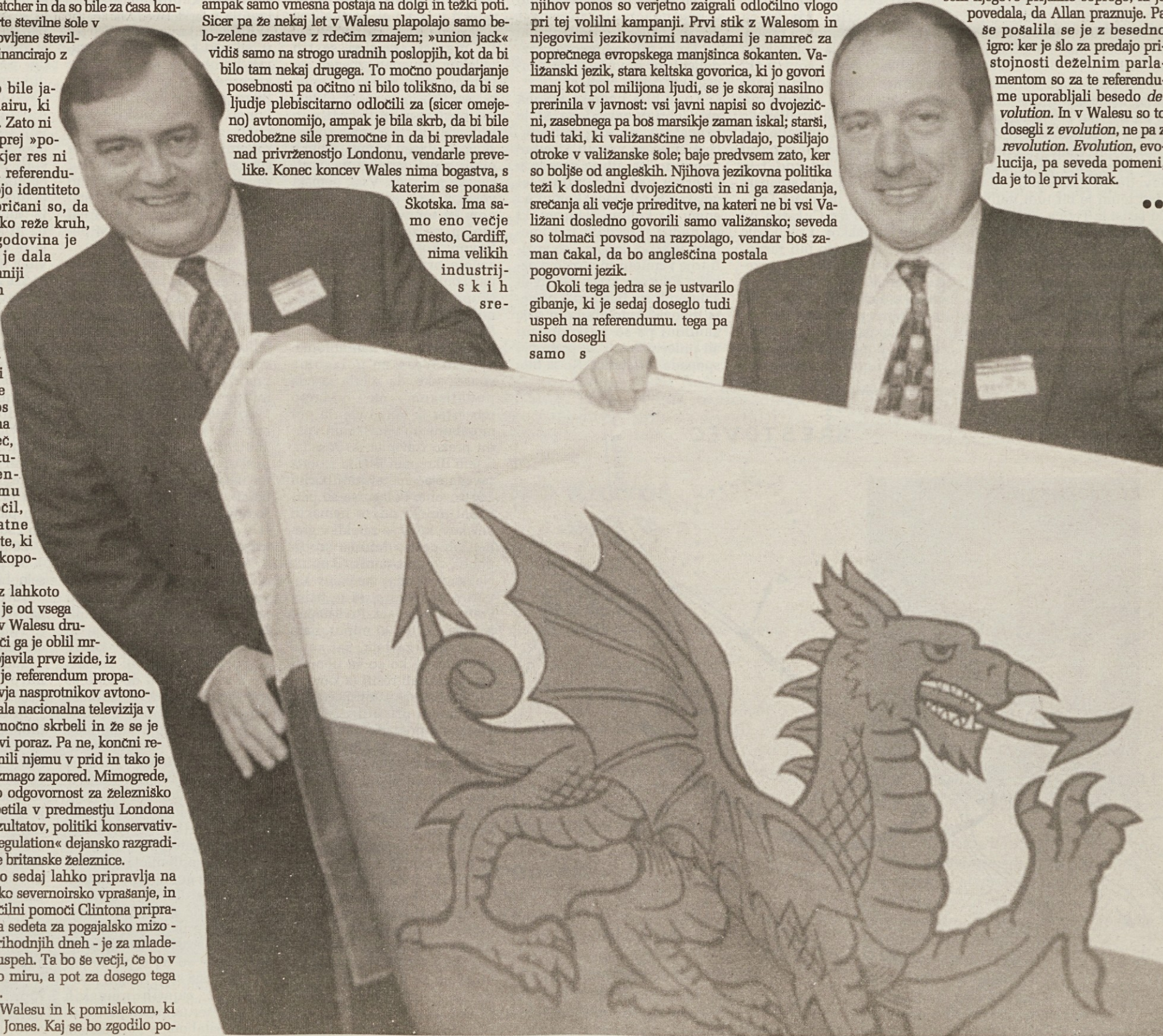
praznimi parolami, ampak z dokazovanjem, da se to tudi ekonomsko izplača. Prisiliti velike ustanove, od pošte do bank, od občin in grofij do železnic, da uvedejo dvojezičnost, pomeni namreč dodatna delovna mesta, ki so druga plat tiste kolajne, ki jo sicer poznamo samo zaradi uveljavljanja kulturne in nacionalne identitete. S to drugo platjo se Valizani ukvarjajo sistematično, profesionalno: ustanovili so celo organizacijo, ki se ukvarja izključno z ekonomskimi aspekti uveljavljanja valizanskega jezika. Ta druga plat je premaknila tistih nekaj tisoč glasov, za katere se je izkazalo, da so bili odločilni.

To pa pomeni, da je bil ta volilni uspeh rezultat vrste okoliščin, med katerimi je bila popularnost Tonyja Blaira nedvomno prevladujoča,

vendar ne edina in tudi ne odločilna. Blairu pa je treba priznati izredno vrlino, da takoj dojame občutke ljudi in jih nato udejani. To je pokazal že s tistim skromnim stavkom. ko je, nekaj ur po njeni tragični smrti, princesi Diani pridal naziv »princess of people«. Seveda, to je druga zgodba, vendar zgodba istega cloveka in istega casa. Zgodba sposobnega in prodornega politika.

Allana sem v teh dveh dneh zaman iskal. Nasel sem njegovo prijazno soprogo, ki je povedala, da Allan praznuje. Pa se posalila se je z besedno igro: ker je slo za predajo pristojnosti deželnim parlamentom so za te referendum uporabljali besedo *devolution*. In v Walesu so to dosegli z *evolution*, ne pa z *revolution*. *Evolution*, evolucija, pa seveda pomeni, da je to le prvi korak.

••

Partizani so pri Devetakih uničili nemško kolono

Na Palkišču v Dolu praznujejo danes 20. obletnico postavitve spomenika padlim v NOB, ki so ga odkrili 25. septembra 1977. Ob tisti priložnosti je izšla tudi zajetna knjiga Dol skozi boj do svobode, ki jo je s sodelovanjem krajanov napisal zgodovinar Milan Pahor. Iz knjige povzemamo odlomek o uspešnem partizanskem napadu na nemško kolono 18. septembra 1943. Akcija je takrat zaustavila nemški prodor proti gorški fronti, ki jo je strla le velika sovražnikova ofenziva po 25. septembru:

»18. SEPTEMBER: SPOPAD PRI DEVETAKIH

Zgodaj zjutraj se je začela iz Trzica premikati nemška kolona, ki je stela 7 kamionov, vozilo z oznako Rdečega kriza in avtoblindo. Prodrla je skozi vas Selce do Doberdoba in Poljan. Tam so bili opazovalci in obveščevalci na mestu ter so takoj sporočili na Palkišče v Dol, kaj se dogaja. Sprva Mozetič in Stoka se nista vedela, kam se bo nemška kolona obrnila, zato sta le zbrala skupaj ves bataljon. Ko pa sta dobila sporočilo, da se je nemška kolona premaknila s Poljan proti Devetaki, sta naročila, naj ji bataljon sledi po poboju med Palkiščem in Devetaki.

Medtem je nemška kolona okrog osme ure zjutraj dospela do zaselka Devetaki, ravno ko je gostilničar Emil (Miljo) Peric odprl vrata gostilne. Bilo je prepozno, da bi zbežal. Seveda so ga Nemci zajeli. Med njimi je bil tudi italijanski fašist iz Trzica, ki je gostilničarja Perica dobro poznal. Fašist je začel Emila in njegovo družino sprasevati, kje so partizani. Ker niso dobili odgovora, so Nemci Perica odpeljali s seboj. Postavili so ga na blatnik avtoblinde, ki se je nato premaknila naprej po cesti proti Gabrjam, za njo pa je

šla vsa kolona kamionov razen zadnjega, ki je zavil proti Palkišču.

Omenjeni kamion je pripeljal na Palkišče ravno v trenutku, ko je po cesti s Poljan prihajal aktivist Jozef Marusič (Opajcev) z dvema italijanskima vojakoma, ki sta se pridružila partizanom. Vsi trije so prenašali puske (približno 10). Zal pa niso več utegnili zbežati in nemški vojaki so vse tri zajeli in s kamionom odpeljali.

Kamion je nemško kolono dohitel v vsini Cukišca v Dolu, saj so se Nemci previdno pomikali proti Gabrjam.

Kljub previdnosti je nemška motorizirana kolona padla v partizansko zasedo med Gabrjami in Rupo. Po hudem in ostrem spopadu je bila odbita.

Medtem je bataljon iz Dola zavzel položaje deloma v kamnolomu, deloma na poboju med kamnolomom in zaselkom Devetaki. Manjša skupina je bila razporejena v smeri od kamnoloma proti Cukišču z nalogo, da prepreči nemški umik ali morebiten napad od ceste preko travnika do partizanskih položajev. Drago Mozetič - Marko in Franc Stoka - Rado sta posebno skrbno izbrala položaje za mitraljeze. Imeli so 1 težki mitraljez tip Breda (italijanska izdelava) in 3 lahke mitraljeze tip Breda (italijanska izdelava). Težki mitraljez so postavili na obrascen gric nad kamnolomom, od koder je mitraljezec, ki je bil italijanski partizan, videl del ceste Trst - Gorica in to od Cukišca pa vse do Devetakov. Ostali trije lahki mitraljezi so bili razporejeni levo in desno od težkega, vendar drug blizu drugega, tako da je bila udarna moč mitraljezov precej močna.

Pri lahkih mitraljezih so bili: Alojz Boneta (Nutin) iz Dola, ki je imel za pomočnika

Antona Ferletica (Lavrica) iz Dola, Franc Pahor iz Korit na Krasu s pomočnikom Antonom Marusičem iz Opatjega sela in Alojz Blazic - Razbojnik iz Lokvice na Krasu. Dogovorjeno je bilo, da bo znak za napad dala težka breča, tako da bo izstrelila rafal. Bataljon je bil razvrščen desno in levo od težke breče, vendar precej strnjeno v dolžini 300 m. Ko so bili vsi položaji razdeljeni, ni preostalo nič drugega kot čakati Nemce.

Ko je bila nemška kolona pri Gabrjah zavrnjena, se je vracala v smeri prihoda. Nemci so se vračali izredno previdno, saj jih je zaseda v Gabrjah dobro izučila. Del vojakov je sel zato v koloni po eden. Za kolono Nemcev, ki so hodili v razdalji treh metrov drug od drugega, so vozili trije kamioni in vozilo z oznako Rdečega kriza. Na dveh kamionih sta bila zadaj pripešana topova. Avtoblinda in trije kamioni pa so poškodovani ali uničeni ostali na področju spopada v Gabrjah. Ko je bila

prav vsa kolona v dometu zasede - od Devetakov do Cukišca; sta Drago in Rado ukazala napad. Težka breča je izstrelila začetni rafal, takoj nato pa se je vsul pravi plaz strelav celotne zasede. To se je zgodilo med 13. in 14. uro.

Precej nemških vojakov je padlo na mestu, ostali so se zatekli v grapo ob cesti ali pa v kaverne, ki so tik nad cesto. Le manjši skupini sestih vojakov je uspelo zbežati po poboju hriba Brestovec v smeri vasi Vrh in se resiti. Ostale so partizani neusmiljeno prikovali ob tla. Zaman so poskušali odpri topova, da bi z njima začeli streljati na partizanske položaje. Vsak nemški vojak, ki se je približal kamionom in topovom, je bil vsaj ranjen, če že na mestu ubit. Ravno, ko se je pri Gabrjah začelo prvo streljanje, se je partizanski zasedi pridružila skupina približno 30 partizanov iz Opatjega sela, Lokvice, Sel. Skupina je zasedla položaje desno od kamnoloma, kjer se teren že polagoma spušča tako, da je bila zaseda podaljšana na »Macjo reber« (ter je lahko zaprla pot morebitnemu nemškemu vpadu preko travnika do zasede. S tem ukrepom je bila zaseda seveda ojačena ter tudi bočno zavarovana. Polagoma so partizani uničili odpor nemških vojakov, ki so se zatekli v greben ob cesti; deloma so jih pobili, deloma ranili. Skupina Nemcev, ki se je zatekla v kaverne nad cesto pa je trdovratno kljubovala. Prvi napad je trajal 20 do 30 minut, nato je nastalo zatišje, saj se je streljalo le, ko so se nemški vojaki skušali resiti iz kavern. Kljub obstreljevanju partizani niso mogli prisiliti nemških vojakov k predaji. Komandant Drago in komisar Rado sta bila že zaskrbljena, ker je čas neusmiljeno tekel, saj je ura bila že skoraj 16. Bala sta se, da bi prišla Nemcem na pomoč kaka druga kolona. Z borci sta se posvetovala, kaj bi bilo najbolje storiti, saj nista hotela zaman izpostavljati svojih partizanov, ki po večini niso bili izkušeni borci. Odločili so se, da bo skupina 20 partizanov obsla nemške položaje ter prisla nemškim vojakom za hrbet [pobudo je dal se ziveci Stanko Ferletič iz Dola, op. ur.]. Partizanski patrulji je naceleoval sam komandant Drago, medtem ko je

zasedo prevzel komisar Rado. Patrulja je prečkala cesto Trst - Gorica pri stari gostilni Peric pri Devetakih, tako da jo Nemci niso mogli opaziti. Istocasno so začeli mitraljezi neusmiljeno tolči po kavernah, da so se morali nemški vojaki zateci v notranjost. Partizanska skupina pa je hitro krenila v hrib Brestovec ter se približala kavernam. Ko so prisli nad kaverne, so pripravili bombe ter jih zmetali v kaverne, kjer so bili Nemci. Bitke je bilo v nekaj minutah konec, saj so nemški vojaki prisli iz kavern z dvigljenimi rokami. Sele tedaj, ko se je spopad končal, so se partizani zavedli, da so dosegli izredno zmago. Del partizanov je ostal v zasedi, medtem ko je drugi del odšel na cesto, da bi pobrali orožje.

Treba je bilo hiteti, saj so pričakovali, da bo kmalu prišla kaka nemška kolona, ker je bilo slišati streljanje daleč na okrog in ker je s področja bitke zbežala skupina sestih vojakov. Partizani so zaplenili precej orožja in sicer: težek 88 milimetrski top, top moznar, težko strojnico tipa Breda, 2 minometa, 2 mitraljeza, 7 brozostrelk, 1 oostrostrelsko pusko, okrog 50 pusk, 6 pistol ter nekaj zabojev municije in bomb. Vsem trem kamionom so odvzeli kolesa ter jih zvrnili s ceste, vozilo Rdečega kriza pa so zazgali.

Na kraju spopada je obležalo 42 mrtvih nemških vojakov, 27 pa so jih partizani zajeli. Vsi zajeti Nemci so bili lažje ali težje ranjeni, saj so jih zajeli v kavernah, v katere so partizani nametali bombe. Če k temu številu dodamo še 6 pobežlih vojakov, dobimo številko 75, ki je precej realna glede na kolono 3 kamionov in vozila prve pomoči. Partizani v spopadu niso imeli ne mrtvih, ne ranjenih borcev. Medtem so domači aktivisti, ki so prisli na kraj spopada, organizirali dve volovski vpregi, v kateri so potem zapeli oba zaplenjena topa, ki sta bila na gumijastih kolesih. Vpregi sta dali na razpolago Milka Peric in Zofija Pahor. Na vozove pa so naložili zaplenjeno orožje. Vse zaplenjeno orožje so nato prepeljali do Opatjega sela. Z njim je slo tudi 12 zajetih nemških vojakov ter polovica partizanskega bataljona s komisarjem Radom. Druga polovica ba-

taljona pa se je s komandatom Markom napotila proti Palkišču; z njimi je slo 15 zajetih Nemcev. V Opatjem selu so menjali volovski vpregi. Doljansko so vrnili v Dol, dobili pa so nove, tako da so z opajskimi nadaljevali pot s topovi, z zajetimi Nemci in z zaplenjenim orožjem do Lokvice. Tam so se ustavili, saj je bila ze noc. Sicer pa je bila v Lokvici partizanska baza s kuhinjo in s skladišci. Ujete Nemce sta z drugimi strazila tudi Anton Marusič iz Opatjega sela in Joze Pahor (Pepe Motanov) iz Jamelj. Topova, ki so ju zaplenili pri Devetakih, so partizani skrili in zamaskirali v blizini vasi Lokvica, kjer sta ostala do srede marca 1944. Takrat so ju prisli iskat borci 3. bataljona Kosovelove brigade. Z volovsko vprego so ju odpeljali preko Dornberka, nato cez cesto Gorica - Ajdovščina na Vitovlje. Tam so ju razstavili na dele in z mulami znosili do Trnovega, kjer so ustanovili artilerijski divizion.

Drugih 15 ujetnikov so odpeljali na Palkišče pred solo. Tam so jih najprej obvezali, saj so bili vsi ranjeni. Pred solo se je medtem zbralo precej partizanov in aktivistov, ki so si zeleli ogledati zajete Nemce. Sicer so po pregledu dokumentov spoznali, da je devet vojakov slovanskega rodu: bili so Poljaki. Ko so vojae obvezali, so jih pod oboroženim spremstvom poslali proti Opatjem selu. V oboroženem spremstvu sta bila tudi dva starejša možakarja iz Dola: Ivan Vižintin - Robida in Karlo Suligoj. Takrat se je že večerilo, kot pravijo očitvidci tistih dogodkov.

Stevilo Nemcev smo že omenili, težje pa je določiti število partizanskih borcev. Bataljon v Dolu je obstajal dobrih štirinajst dni, saj je razpadel ob nemški ofenzivi. Udeleženci bitke pa so se raztepli na razne strani ter se borili do konca vojne in niso več videli soborcev iz bitke v Dolu. Vsekakor smo skušali dobiti vsaj približne podatke o številu partizanov. Po raznih pričevanjih lahko ocenimo partizansko moč na 220 do 250 mož, od tega je bilo

20 partizanov iz Dola
30 partizanov iz Opatjega sela, Lokvice, Korit, Sel
15 partizanov iz Doberdoba, Vrha, Poljan
10 partizanov iz Mirna in okoliskih vasi

150 partizanov italijanske narodnosti v glavnem iz Trzica in Ronk.

Milan Pahor v knjigi podrobno opisuje tudi nadaljnji razvoj dogodkov. Nemci so se istega dne skušali požgati Devetake, a se jim je mudilo, ker se niso počutili varne: zgorela je le gostilna Peric. Emil Peric, ki so ga zajeli zjutraj, je bil ranjen v trebuh v zasedi pri Gabrjah; resili so ga zdravniki v Trzicu. Smrti pa niso usli Jozef Marusič in italijanska vojaka, ki so jih Nemci zajeli na Palkišču.

Po nekaj dneh zatišja je 22. septembra močan vdor nemških motoriziranih in oklopnih enot v Dol pomenil uvod v splošno nemško ofenzivo, ki se je začela 25. septembra.

Skica spopada 18.9.43 pri Devetakih: 1) partizanska zaseda; 2) nemška kolona; 3) partizanski prodor za hrbet nemških položajev; 4) smer bega skupinice nemških vojakov (vir: M. Pahor, Dol skozi boj do svobode)

Književniki v zaščito svobode izražanja

Kaj je in kako deluje PEN klub

Iz intervjuja s predsednikom slovenskega PEN Markom Kravosom

O zamisli:

»PEN klub je nastal na pobudo književnikov, ki so po prvi svetovni vojni cutili, da svoboda izražanja se ni bila zagotovljena po vseh državah. Zato si je klub zastavil nalogo, da štiti svobodo izražanja in svobodno umetniško ali publicistično izražanje, osebno svobodo ter integriteto književnikov. Ogroženim osebam, ki delujejo na izpostavljenih območjih, nudimo materialno in pravno pomoč, poleg tega pa lahko klub kot mednarodna organizacija, izvaja nek pritisk na javno mnenje in oblasti.«

O dejavnostih:

»V okviru mednarodnega PEN-a deluje več komisij in odborov. Eden izmed teh se ukvarja izrecno s problemom svobode izražanja in objavljanja, drugi z ženskim vprašanjem, tretji s književnostjo manj razširjenih jezikov. Med slednje sodi seveda tudi slovenščina, izredno dejavni pa so Katalonci. Odbor je pred časom izdal temeljno listino o nastopih v bran kulturnega bogastva manj razširjenih jezikov. Slovenci so posebno aktivni pri odboru Pisatelji za mir, ki si prizadeva, da bi moč pisane besede ne bila izrabljena, tako da bi služila zlim namenom. Predsednik odbora je slovenski pesnik Boris A. Novak.«

O področju nekdanje Jugoslavije:

»Na področju nekdanje Jugoslavije so se pojavili številni fenomeni, s katerimi se ukvarja mednarodni PEN. V Srbiji, zelo konkretno, problem vloge književnika-intelektualca pri spodbujanju miru oz. vojne. V zvezi s položajem v Bosni in Hercegovini se je PEN klub zoperstavil delitvi temkajšnjega PEN-a na osnovi narodnosti: bosanski PEN mora ostati enoten - to ima močan simbolični pomen. Na ozemlju nekdanje Jugoslavije prireja PEN številne področne konference: septembra se bomo sestali v Ohridu, kjer bo tema pogovorov problem identitete in manj razvitih kultur. Vedno bolj problematično je tudi albansko vprašanje. Hrvaški PEN je v Splitu priredil konferenco o odnosu do dediscine, literarne, pa tudi materialne.«

O slovenskem PEN-u:

»Slovenski PEN klub se aktivno ukvarja z vprašanjem manjšin in manjšinskih književnosti. Clane vabimo na diskusije, srečanja, ekskurzije. Lani smo bili v Benečiji, letos bomo obiskali Koroško. Govorili smo tudi o italijansko-slovenskih odnosih, na razgovor smo povabili Mojco Drčar-Murko in Ivana Verča. O vprašanju Jugoslavije in odnosa do Slovencev je spregovoril Jože Pirjevec.«

O Bledu:

»Slovenski PEN klub prireja mednarodno srečanje književnikov na Bledu. V povojnem letu so se literati srečali na Bledu že tridesetkrat. naslednje srečanje, ki bo prihodnje leto, bo zato zadobilo obliko uradne manifestacije mednarodnega PEN kluba.«

O kriznih področjih:

»V letih fašizma je italijanski pesnik Marinetti, član PEN kluba, pisal Mussoliniju. Od njega je zahteval, da izpusti slovenskega kolego Franceta Bevka, ki je bil tedaj priprt v italijanskih zaporih. Bevka so izpustili teden dni zatem. Primer dokazuje, da ima PEN ponekod močan ugled in določen vpliv. Lani je predstavnica kluba obiskala Kurde; oblasti je pri delu niso ovirale. V istem obdobju smo skušali poseči tudi v razmere v Zairu - to pot nam ni uspelo.«

O novostih:

»Na mednarodnem kongresu v Edinburgu smo izvolili novega predsednika kluba. Med kandidati za visoko funkcijo je bila tudi Dacia Maraini, vendar je med glasovanjem izpadla. PEN klubi se ustanovljajo tudi v nerazvitih državah. Nastala sta tatarski in čečenski klub. Sardinci so ustanovili svojega, kar pomeni, da je mednarodni PEN posebno pozoren do manjšin in regionalnih identitet. Svojo organizacijo imajo tudi emigranski pisatelji in književniki v izgnanstvu; dejaven je klub eksperantistov, se pravi literatov, ki pišejo v eksperantu.«

V maju 1997 ob mednarodnem pisateljskem srečanju na Bledu: švedski pisatelj Terry Carlbom, italijanska prevajalka Patrizia Raveggi, Jorgen Knudsen iz Danske, Francis King iz Anglije in Marko Kravos.

Pred kratkim se je na Skotskem zaključil mednarodni kongres svetovnega PEN kluba (na sliki).

PEN klub je mednarodna organizacija, ki povezuje književnike iz vsega sveta. Ustanovljen je bil v Angliji pred 76. leti, takoj po prvi svetovni vojni, kmalu pa je svoje dejavnosti razširil v druge dežele. Književniki so se začeli vključevati v posamezne enote kluba, ki so delovale na njihovem državnem oz. narodnostnem področju.

Pet let po angleškem PEN-u je bil po istem zgledu ustanovljen slovenski klub, ki je bil sprejet v mednarodno organizacijo.

Predstavniki posameznih PEN klubov (med temi tudi slovenskega) se občasno zbirajo na področnih srečanjih, obvezno pa na svetovnem kongresu. V dnevi od 5. do 11. avgusta letos je bila svetovna prestolnica književnosti mesto Edinburg na Skotskem. Clani kluba so iz svoje srede zbrali novega predsednika, mehiškega pesnika Homera Aridjisa.

Slovenske književnike sta na svetovnem kongresu predstavljala predsednik slovenskega PEN kluba Marko Kravos in Boris A. Novak, predsednik mednarodnega odbora Pisatelji za mir.

Homero Aridjís

Za novega predsednika svetovnega PEN kluba je bil izvoljen mehiški književnik Homero Aridjís.

Aridjís se je rodil leta 1940 v kraju Contepec. Studiral je novinarstvo, nato pa sodeloval z različnimi časopisi in revijami, predvsem kulturne vsebine. Pozneje so mu zaupali pomembne diplomatske funkcije: bil je odgovorni za kulturo pri mehiškem veleposlanstvu na Nizozemskem in veleposlanik na Švedskem. V ZDA so mu ponudili profesorsko stolico.

Njegova dela (objavil je več pesniških zbirk in antologij) so bila prevedena v številne jezike. Za delo »Memorias del Nuevo Mundo. Los ombres que cayeron del cielo« je prejel tudi nagrado italijanske zirijske, saj so delo ocenili za najboljšo tuje delo, ki je izšlo tistega leta v Italiji. Sodeluje s številnimi kulturnimi organizacijami na najvišji ravni, med drugim tudi z znano Guggenheim Foundation. Univerza v Indiani (ZDA) mu je leta 1993 poklonila častni doktorski naslov.

Marko Kravos

Lupine

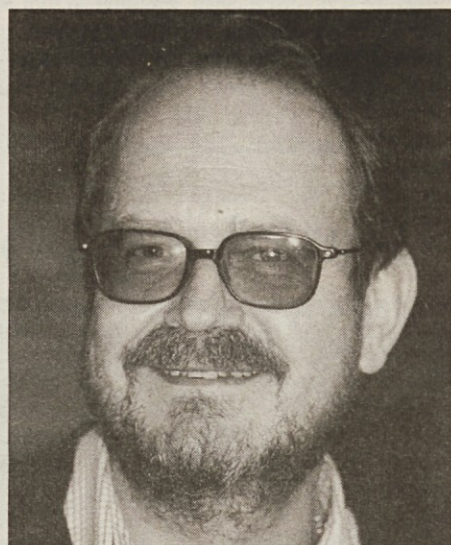
Komaj val poleze na nabrezje,
če od iste vode drugi val nabrekne,
zakipi in se razblini na sipini...
Čas si zлага v pesek nove like, nove dneve.

Skoljka na obali, je okostje ali hiša?
Umetnina davnih plemenitih bitij.
Kdaj se pri ljudeh razvije taka hrbenica?
Je hudič razviti, kar začenja se pri riti!

Jaz pa domisljavo dvigam glavo:
te lupine moje, ko zgladi me morje,
kak otrok na svoj pesčeni grad postavi,
ah, in lepi zeni bom se kdaj okras na prsih.

Rodovnik

Nekoč živel je clovek,
bos in suh,
nikoli ne bi postal oče
brez mojih zaslug.
Pa tudi moj oče si je svoj čas, seveda,
odbral med svojimi predniki deda.
Potem je moj sin nekega maja,

ne cisto brez muk in bolečin,
zvlekel brezskrbnega Marka iz raja,
mu nataknil starševski cin.
Zdaj sem tu. Za vrt skrbim,
in se veselim, če kaj iz zemlje pogleda.
Sam sebi sem nono in vnuk,
rodilnik in pokolenje.
Sam. Sam s svojo brado..
Rod in dom. Star klobuk,
poveznjen na otročjo glavo.

Izboljšati legendo ni lahko, še zlasti če gre za golfa

Spremeniti legendo ni lahko, kaj sele da bi jo izboljšali. Legenda, ki traja že 23 let je seveda VW golf, izboljšave pa so si omislili pri Volkswagnu za 4. serijo svojega najpopular-

nejšega vozila. Sef nemškega koncerna Ferdinand Piech je v svoji predstavitvi zadnje serije golfa menil, da so sedaj res dosegli popolnost, kar mu seveda lahko oprostimo, čeprav

do predvsem v prid udobnejši notranjosti, in notranjost golfa je v resnici se prijetnejša kot doslej. Zanimiva je armaturna plošča, kjer se sedaj sopirijo urice z modro razsvetljavo. Ku-

se je najbrž tudi sam zavedal, da gre za pretiravanje.

Da se razumemo, golf, ki bo poslej na tržišču, je res velik avto. Ne toliko kar zadeva zunanost, ki se ni kaj prida spremenila in je, resnici na ljubo po 23 letih tudi malce zastarela, kar pa ima tudi svojo pozitivno plat, saj se golf razlikuje od vseh konkurentov svojega razreda, ki jih je v bistvu oblikoval računalnik.

Tako na primer zadek izkazuje vseh svojih 23 let in v tem času nemskim oblikovalcem ni uspelo, da bi ga vsaj nekoliko polepsali. Sicer pa so ga nekoliko podaljšali, tako znotraj kot zunaj. Golf je sedaj dolg 415 cm, širok pa 174 cm, večja je tudi medosna razdalja, ki sedaj meri 250 cm. Večje razsežnosti gre-

pec golfa pa lahko opremo svojega vozila oblikuje po lastni želji, tako si na primer lahko omisli satelitarni sistem, s pomočjo katerega se lahko orientira na cesti ali pa poseben senzor, ki ob prvih kapljah dežja sam sproži brisalce. Na voljo je tudi notranje vzvratno ogledalo, ki samodejno spremeni naklon, če nas nekdo od zadaj slepi z dolgimi lucmi. Golf je sedaj serijsko opremljen z vsemi najsodobnejšimi varnostnimi napravami od ABS do dveh zračnih vreč full-size, da o varnostnih pasovih niti ne govorimo. Pri golfu so prvič na razpolago priključki za pritrditev otroških sedežev po novi evropski normi Isofix.

Za četrto serijo golfov so predvideli bogato pahljaco motorjev, ki obsegajo 5 bencinarjev in 3 dizle. Osnovna motorizacija predvideva 1400-kubični stirivalnik, ki zmore 75 KM in je izdelan iz aluminija ter ima po stiri ventile v vsakem valju. Sledijo 1600-kubični stirivalnik, ki zmore 101 KM, 1800-kubični stirivalnik s petimi ventili v vsakem valju (125 KM) in 1800-kubični stirivalnik s turbinskim polnilnikom, s pomočjo katerega dosega kar 150 KM. Na zadnje je tu se posast V5, 2300-kubični petvaljnik, ki zmore prav tako 150 KM. Vsi dizli imajo neposredno vbrizgavanje goriva in gredo od 1900-kubičnega motorja, ki zmore 68 KM, preko motorja z isto prostornino, ki pa so mu dodali se turbinski polnilnik in torej zmore 90 KM, do najmočnejšega, vedno ob enaki prostornini, ki zmore 110 KM.

Jeseni tudi VW polo variant

Takoj po frankfurtskem avtomobilskem salonu bodo tudi v Italiji začeli prodajati kombijevsko različico Volkswagrovega malčka polo. o je prvič, da so se v Wolfsburgu odločili za vozilo v različni kombio v tej kategoriji. Kot vsi Volkswagnovi kombiji se bo tudi polo imenoval variant. Poganjali ga bodo trije bencinski in dva dizelska agregata (slednja imata oba po 1900 kubikov, le da bo eden opremljen s turbinskim kompresorjem, drugi pa ne).

Polo variant bo dolg kar 414 cm, se pravi, da se močno približuje golfu, obuli pa ga bodo v gume 185/14. Za varianta bo zelo značilen zadek, kjer bodo luci postavljene zelo visoko in bodo dokaj oglati, zanimivi so tudi se kar obsežni odbijaci. V notranjosti je v majhnem variantu presenetljivo veliko prostora: prtljaznik ima 390 litrov prostornine, če pa zložimo zadnji sedež se prostornina poveča na 1250 litrov.

Xsara med kraljičnami frankfurtskega salona

Ena od najvidnejših novosti letosnjega frankfurtskega avtomobilskega salona je nedvomno novi Citroenov avto nižjega srednjega razreda, ki poslej ne bo več odgovarjal na ime ZX, temveč se bo ubogljivo odzval na eksotično ime xsara. ZX gre iz proizvodnje, vsaj v Evropi, ostaja pa se kot zelo aktualno vozilo na Kitajskem, kjer se proizvodnja nadaljuje.

Sicer pa je največja novost v zunanji obliki, ki je mnogo sodobnejša od šest let starega ZX; oblikovali so jo, dokaj uspešno, je treba reči, v Citroenovem oblikovalnem centru. Xsara spominja na nekoliko manjšo xantio, od katere je

podedovala marsikatero podrobnost, v zunanji obliki, pa tudi v notranjosti. Armaturna plošča je domala enaka kot pri starejši sestri. Cedosna razdalja je pri xsari ostala taka kot je bila pri ZX, kar velja tudi za ostale mere (edino dolžina se je nekoliko spremenila, kar je slo predvsem v korist sedaj dokaj zajetnega prtljaznika, ki ima 408 litrov prostornine).

Omeniti gre zadnjo premo, ki v zavojih, pod vplivom centrifugalne sile, rahlo premika v smer zavoja, kar omogoča lažjo vodljivost in prispeva k že dobri legi na cesti.

V Italiji bo xsara napredaj v drugi polovici oktobra in bo na voljo s štirimi bencinskimi motorji (1400/75 KM, 1600/90 KM, 1800/103 KM s samodejnim menjalnikom in 1800/16 V/112 KM) in dvema dizloma (1900/68 KM in 1900 turbo/90 KM).

Italijanska podružnica francoske tovarne ima za preostali del leta dokaj ambiciozne načrte, saj namerava prodati približno 2500/3000 xsar v obdobju med koncem oktobra in koncem leta. Marsikaj bo seveda odvisno od cene, ki jo bodo sele določili, ki pa bo nihala med 25.450.000 lir

osnovne različice 1400 in 34.400.000 lir, kolikor naj bi veljala najboljša opremljen 1900-kubični turbodizel. Za prihodnje leto napovedujejo se break, se pravi kombi in kupe, ki pa je na las podobna limuzini, le da ima sa-

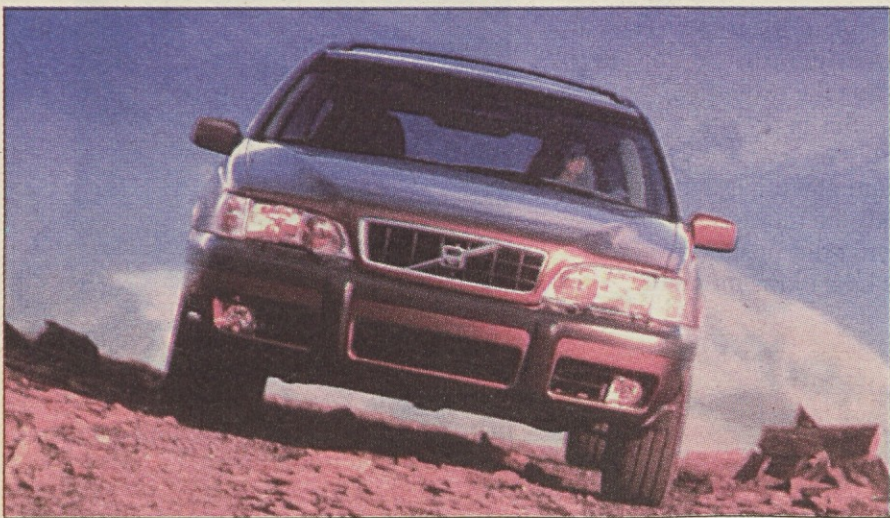
mo dvoje vrat in je z estetske plati najbrž se prikupejši. Pri kupeju bo na

voljo tudi sportnejša izvedba VTS, ki so ji namenili najmočnejši motor iz

pahljace PSA se pravi 2000-kubični 16-ventilski stirivalnik.

Revolucija pri Volvu

Na jesen bo Volvo začel s proizvodnjo zelo zanimivega kombija iz serije 70, ki ga bodo poimenovali V70 cross country in ga bo označe-

val stirikolesni pogon. Poganjala ga bosta 2000 in 2500-kubična motorja, oba s turbinskim polnilnikom.

Od pume si pri Fordu obetajo prodoren uspeh

AVTOMOBILIZEM

Vedno bolj opazamo, da se avtomobilске hiše posvečajo tako imenovanim

"nišam", se pravi modelom, od katerih ne pričakujejo velikih stevil,

ki pa so pomembni v skupni proizvodni in tržni ekonomiji. Nekoc so sodili v

niše na primer kombiji, ki so s časom postali lasten segment v avtomobilski proizvodnji, sedaj, ko govorimo o nišah, imamo v mislih predvsem kupeje, kabrioletje in roadsterje.

Pred ženevskim salonom se je pojavil na tržišču Fordov puma, zelo zanimiv kabriolet, če ne drugo pa zato, ker je sad računalniške obdelave, narisal ga je pravzaprav računalnik. Prav zato pa je po nekaterih plateh najbrž se bolj zanimiv od vozil, ki se rojevajo na mizah priznanih oblikovalcev.

Torej, ford puma: sad dela razmeroma mladih načrtovalcev, ki so hoteli ustvariti avto, katerega namen je dati vozniku čimveč zadovoljenja pri vožnji.

Avto je opremljen s 1700-kubičnim 16-ventilskim motorjem ZETEC, ki ustreza najstrožjim evropskim določilom v zvezi z onesnaževanjem. Motor zmore 125 KM in daje na razpolago 85 od sto navora že pri 1500 obratih v minuti. Ogrodje pume je fiestina sasijsa, ki pa so jo se okrepili, da bi bila kos sportnim zmogljivostim novega kupeja. Seveda je puma opremljena z vsemi varnostnimi sistemi od ABS do elektronske naprave zoper drsenje koles. Menjalnik je mehanski, pri čemer je odveč, da povemo, da je petstopenjski; vozilo je serijsko opremljeno s klimatorjem, kar skupaj s sportnimi sedezi prispeva k velikemu udobju voznika in sopotnika.

Pa se besedo o zmogljivostih: puma dosega najvišjo hitrost 203 km na uro, od 0 do 100 km/h pa pospeši v 9,2 sekunde. Novi Fordov kupe je dolg malenkost manj kot 4 metre in ima prostora za štirje osebe. Prtljajnik zmore le 240 litrov prostornine, poveča pa se, če zložimo zadnje sedeze. Tudi posoda za gorivo ni pretirano velika: 42 litrov za kupe s sportnimi ambicijami nati, da bodo vozniki prisiljeni na pogoste obiske pri črpalkarjih.

Saabovi privrženci nestrpno čakajo na novo limuzino

Saab 9-5 se bo imenovala nova prestižna limuzina, ki prihaja iz Švedske. Poganjali jo bodo novi motorji z več ventili in s turginskimi polnilniki, kar zagotavlja novemu saabu dokajšnje zmogljivosti. Že sama zunanost daje razumeti, da se pod pokrovom skriva cela creda iskrih konj. Količnik zračnega upora je vreden solidnega sportnega vozila, saj je komaj 0,29.

Novi so ne samo motorji, temveč tudi zasnova podvozja. Ne gre več za

staro podvozje, ki ga je Saab izdelal skupaj s Fiatom in ga se vedno ima croma, pred njo pa se tema in alfa 164. Načrt, trdijo pri Saabu, je namenjen samo limuzini 9-5.

Predvidena sta dva motorja, oba stivaljnika oba imata po 4 ventili v vsakem valju, eden ima 2000, drugi 2300 kubičnih centimetrov. Prvi zmore 150 KM in 24 kpm, drugi pa 170 KM in 28 kpm. Kaj več, ko bosta pršla na tržišče.

Tigra in corvette najbolj priljubljeni

Medtem ko Fordova puma komaj začena svojo pot, ki bo najbrž tudi zelo uspešna, se pot dveh Oplovih bestsellerjev nadaljuje ob vse večjih priznanjih. Govorimo o malčku tigri, ki je zagledala luč sveta pred tremi leti in je od takrat na vrhu evropske lestvice majhnih sportnih avtomobilov in o drugi legendi med sportnimi avtomobili, se pravi o corvette, ki so jo od leta 1953, ko je prvi corvette zavozil s takratnih tekočih trakov, izdelali v

več kot milijon primerkih in oprostite, če se nam ne zdi malo.

Tigra se je takoj povzpela na prvo mesto v svojem razredu. V letu 1996 je s svojimi 67000 primerki v segmentu, kjer se proda od 70 do 80.000 avtomobilov neizpodbitno dokazala, da je najbolj priljubljena.

S svoje strani si je Chevroletov corvette v 40 letih obstoja zagotovil pomembno mesto v zgodovini sportnih avtomobilov.

BMW touring serija 5 žanje uspehe

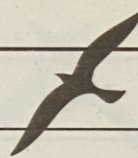
BMW serija 5 nadaljuje s svojo uspešno pot, ne samo kot limuzina, temveč tudi kot kombi. Kombi se je prikazal na italijanskem tržišču najprej z motorjema 2800 (bencin) in 2500 turbodizel. Se zlasti velik uspeh je doživel slednji model, iz razlogov, ki jih ni treba posebej razlagati. Poslej bo na voljo tudi

model s dvolitrskim bencinskim motorjem.

Uspej kombijev tudi ni treba posebej razlagati. Gre za tip karoserije, ki mnogo bolj prožen in prilagodljiv, kot je na primer limuzina. Kombi je primeren za prosti čas, za prevoz večjih predmetov, skratka gre za pametno in sodobno rešitev, ki je resila probleme pre-

nekateremu družinskemu ocetu.

Sicer pa touring serije 5 obsega kar 5 različic, 4 z bencinskim motorjem (520, 523, 528, 540, slednji ima namesto 6 valjev kot drugi, 8) in 525 tds, ki je najbrž za ta tip vozila najbolj primeren, da ne govorimo o te, da je trenutno najbrž najboljši dizel v Evropi.

BANČNÍŠTVO

Štajerc Mihael Vošnjak je bil tesno navezan na Primorsko

Bilo je 10. februarja 1919, ko je Mihael Vošnjak v švicarskem zdravilišču Colonge, blizu Territeta, ob Zenevskem jezeru, podpisal dolg dokument s podrobno obrazložitvijo povzročene mu vojne skode v njegovi stavbi na glavni goriski ulici, predvojnim tekalskim Franca Jozefa. Dokument je z zahtevo po izplačilo poslal slovenski narodni vladi v Ljubljano. Skupno škodo je ocenil na 94.284 takratnih švicarskih frankov. Ni mi znano kaj in koliko je takrat pomenila ta vsota v jugoslovanskem, avstrijskem ali italijanskem denarju. Zahtevana vsota je brez dvoma bila zelo velika se zlasti če vemo, da je od nje ocenjena vrednost stavbe bila le nekaj nad 40.000 švicarskih frankov. Gre za eno tolilik lepih in razkosnih stavb ob današnjem korzu Italija. Dvonnadstropna stavba, v njej je petnajst sob, z velikim vrtom, stoji odmaknjena od glavne goriske ulice, ki mesto povezuje z glavno postajo. Stavba je pred prvo vojno bila označena s številko 82 na tekalsku Franca Jozefa, danes je to korzo Italija, hisna številka je 220. V avstrijskih casih so jo nazivali z "Vila Judit".

Zakaj sem prej povedal, da je bila vrednost stavbe ocenjena le na nekaj več kot 40.000 kron, celotna Vošnjakova zahteva pa je bila 94.284 frankov. Odgovor je v naslednjih podatkih. V vili Judit sta bili dve bogati knjižnici, tista starega Mihaela Vošnjaka in tista sina Bogumila. Obe knjižnici sta bili vredni, po Vošnjakovi oceni, 51.2450 svicarskih frankov. To nam pove, da je bila vrednost teh knjižnic zares velika, se zlasti če jo primerjamo s tisto velike hise.

Vilo Judit so namrec, kot veliko drugih v mestu, poskodovale italijanske granate, ki so jih italijanski topovi namenjali Gorici. Italijani so zasedli Kalvarijo že konec maja 1915, takoj po začetku vojne. Gorica je ostala v avstrijskih rokah do prvih dni avgusta 1916. V malo več kot letu dni so italijanski topovi streljali na Gorico bodisi iz Brd kot z zahodnih obronkov Krasa, z Debele grize. Gorica je takrat doživela hude udarce.

Mihael Vošnjak je v Gorico prišel iz Celja leta 1897, po smrti zene Henriette. Z njim je prišel tudi 15 - letni sin Bogumil, ki je bolehal. Gorica je tedaj bila znana kot avstrijska Nica. Za ta naslov se je morala zahvaliti milemu podnebrju, ki je kar vabil bogate avstrijske državljane, da sem pridejo preživet svoja stara leta. V Gorico so prihajali Nemci in »ehi, Poljaki in tudi Slovenci, kot nam dokazuje Vošnjakov primer. Mihaelu Vošnjaku je takrat bilo že šestdeset let. Rodil se je bil 18. septembra 1837 v Sostanju. Letos torej mineva 160 let od njegovega rojstva in 100 let odkar je prišel v Gorico. Mihael Vošnjak je bil bogat Stajerc, upokojeni inženir na avstrijskih železnica, bivši stajerski deželni in dunajski zvezni poslanec, bančnik, predsednik Zveze slovenskih posojilnic. Gorico in Primorsko nasploh je poznal že od prej, zaradi tega izbira Gorice ni bila naključna.

Ob svojem prihodu se je Mihael Vošnjak najprej naselil v vili v Ulici Codelli, t.j. v stavbi, kjer je kasneje dolgo let bival in uradoval odvetnik Karol Podgornik. Ta je bil voditelj goriskih Slovencev že v avstrijskih casih, po 1. vojni predsednik goriskega dela Političnega društva Edinost in poslanec v rimskem parlamentu, po 2. svetovni vojni prvi predsednik Demokratične fronte Slovencev, ustanovljene poleti leta 1947 (torej pred 50 leti). Zaradi stalnih napadov italijanskih sovinstov na njegovo osebo kot tudi na svoje stanovanje je odvetnik Podgornik kmalu potem odšel čez takratno italijansko - jugoslovansko mejo v Novo Gorico. V njegovi stavbi so se naselile druge osebe, danes je stavbo prenovila Banca d'Italia, v njej biva ravnatelj goriske podružnice centralne italijanske banke.

Kmalu se je Mihael Vošnjak iz te stavbe preselil v vilo Judit na Korzu. Zanj je izdal veliko denarja. S seboj je iz Celja prinesel veliko knjig in tudi dragocene slike. Vošnjak je takrat bil že 14 let na celu Zveze slovenskih posojilnic, ki je imela svoj sedež v Celju, in v katero je bilo včlanjenih zelo veliko posojilnic iz vseh slovenskih dežel. Iz Gorice je še naprej vodil delo Zveze, od časa do časa je z vlakom odhajal v Celjo, velikokrat so zvezini odborniki prisli na njegov dom v Gorico.

Goriški Slovenci so potrebovali tako izkušene ljudi, kakršen je bil Mihael Vošnjak, ki je imel dobra poznanstva ne le v vseh slovenskih deželah, marveč tudi na Dunaju. Leto 1897 je za Slovence v Gorici bilo tudi drugače pomembno. Tistega leta je Andrej Gabršček v Soci prišel z agitacijo "Svoji ko svojim". Ljudi s slovenskega podežela je vabil, naj kupujejo le pri slovenskih trgovcih, naj gredo v pisarne slovenskih odvjetnikov in ambulante slovenskih zdravnikov. V tem je Gabršček tudi uspel in italijanski trgovci so zalostno in seveda ježno gledali, kako jim bežijo slovenski klienti. O tem so govorili tudi v goriskem občinskem svetu in običajni neznanosti so ponoci pomazali slovenske napise nad trgovinami. V sto letih se ni nič spremenilo. Posledica utrjevanja slovenskega srednjega sloja v mestu je tistega leta bila tudi ustanovitev slovenske delniške banke "Trgovsko - obrtna zadruga", za katere ustanovitev je dal pobudo dr. Henrik Tuma, in je kasneje zgradila Trgovski dom. Prav tako v letu 1897 je bilo ustanovljeno društvo Solski dom, ki je dalo pobudo za izgradnjo solskih poslopij in upravljalo razne slovenske sole. To na pobudo dr. Antona Gregorcica. Velika goriska trojka Gabršček - Tuma - Gregorcic je bila vedno prisotna, pa čeprav na raznih področjih in v stalni medsebojni polemiki.

Mihael Vosnjak je bil velik mecen. Se zlasti kasneje, ko se je sin Bogumil ze uveljavil in postal tudi profesor na univerzi v Zagrebu, je v vili Judit zbiral odlične slovenske strokovnjake in mislece. Nekateri so bili Bogumilovi

v torek, četrtak
stane po pošti!
Zanim:

15 K
10 "
5 "

Ne prištevajte 12 nov
izdanih katoliških
vestilov, 44-je pa
razikov in poštini
i "Technik".

Na tiskovni ulici
razno. A prijetno
ne se ne giramo
po listih vestilov
izdanih 12 v vsaki
ko po prostoti, v
cilo 30 v vrata. Za
vsako odgovornost

dajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

•Vse za našo, svobodo in napredek! Dr. K. Lavrič

»Gor. Tiskarna« . Gabršček (odgo

so nahaja v O
Z aradnikom j
doj soladne ter
pra znikih od 9.
haja v Gospod
Naročnat
Dopisi n
Naročnin
spadajo v del
upravnistvu.
„PRIMO
pelek in stan
„Noča“ in
naših knjigarna
ul. Jellersitz v
Vendi, Peter K
kopalnični ulici,
v kotenici univ
na trgu della C

Mihael Vošnjak.

Oče slovenskega posojilništva

(K njegovi sedemdesetletnici.)

Pavel Turner, špa Vošnjaka, enca, sledeće: u naselili Bo- u tgu Sosta- hivali so prej a so pribežali dovanj, ali pa, i vojsk s tur- kroph, Pstina atožila po npih ovenskem. pridobili velik i temu je bila recej skromna, rja 1834 Josip 37. Michael

il M. Vošnjak
ju, kjet je bil
Peter Musil
i naklonjenost
to, da segamo
i M. Vošnjaka

Rakek. Naprt
govornost, in
je tako lahka
služba.

Jesen
ritvi prve tir
most, kjer je
vodal vojaške
došli čez So
je bil prestav
otvoritvi žele
Zidamost k
Leta 1860 ra
postaje Prag
transporti iz
tadi mizlice
v ravnateljstv
Ko je l
razstava, po
južne železni
železniški op
domov, sest
leznico obšir
načelnik v M
Prestav
po ustanovit

sosolci in sodelavci. Samo nekaj njihovih imen: Alojzij Gradnik, dr. Gregor Zerjav, dr. Drago Marusič, Andrej Gabrček, Tomo Sorli, dr. Brezigar, Ivan Prijatelj, Karel Osvald, Ferdinand Seidl, Vladimir Knafljč. Ob koncu prvega desetletja našega stoletja se je tu porodila ideja o reviji Veda. Ta ni bi bila literarnega značaja, saj sta temu zadoscila Ljubljanski zvon in Dom in svet. V Gorici je že od prej dr. Anton Mahnič izdajal revijo Rimski katolik, dr. Henrik Tuma pa Nase zapiske. V Gorici so torej tik pred vojno izhajali trije pomembni slovenski časopisi. V Vedi so bili objavljeni prispevki s politično, gospodarsko in socialno vsebino. Zelo jasno so opredeljevali slovensko prisotnost v takratni avstrijski državi. Temeljila je na tesnem zavezništvu s Slovani živečimi v monarhiji, se zlasti s Hrvati in Srbi.

Inž. Mihael Vosnjak in njegov sin prof. Bogumil sta mrzila avstrijsko državo. To sta jasno povedala v svojih spisih. Mihael je finansiral Vedo, ceprav je kot izdajatelj podpisan Andrej Gabršček. Zaradi teh svojih talisč sta najprej Bogumil, potem se Mihael zapustila Avstrijo in bila med vojno označena kot "veleizdajalca". Bogumil je bil ranjen na ruski fronti, prisel na dopust v Gorico in ker je bila Italija še nevtralna je zbežal čez mejo v Italijo, od tam pa šel v Svico in v Pariz, kjer je sode-

loval v jugoslovanskem odbo-
ru. Mihael se je iz Gorice
umaknil potem ko so poleti
1915 Italijani pričeli obstrelje-
vati Gorico. Potoval je v Svico
že 78 let star. Že po nekaj
dneh se je vrnil v Avstrijo s
pismom izseljenega češkega
voditelja Jana Masaryka za
njegove privrženca v Avstriji,
potem je se enkrat odsel v Svi-
co in tam ostal do smrti. Sod-
niki v Gradcu so mu zaradi
"veleizdaje" zaplenili vse pre-
moženje, Vošnjak pa je že prej
svoj denar dal na varno v Ita-
lijo in Svico. Ko so se Avstrij-
ci vrnili v Gorico po koba-
riskem prodoru so zandarji bi-
li na sledi ljudem, ki so se bili
kakorkoli pregrešili. Na dol-
gem seznamu (zandarji so v
žepu imeli razmnoženo brosu-
ro z imeni osumljenцев) so bi-
li pretežno Italijani, tudi tak-
si, ki so dali mali prispevek
za italijanski rdeči križ. Le
dva sta bila "veleizdajalca" v
tem seznamu: Mihael in Bo-
gumil Vošnjak.

V Svici je Mihael Vosnjak podpiral sinovo delovanje, tudi tako da je finančno omogočal tisk njegovih publikacij, s katerimi je Bogumil Vosnjak skušal prepricati zahodne zaveznike o jugoslovanskih zahtevah po teh krajih. Le nekaj naslovov: "La question de Trieste, Genève 1915; Political and social conditions in Slovene lands, London 1915; Un rempart contre l'Allemagne, Le Slovènes, Paris 1918; Les pays de Goritsa et Gradisca et

la ville de Goritsa, Paris 1919.

Po vojni je Bogumil Vošnjak igral pomembno vlogo v jugoslovanskem političnem življenju, bil je tudi minister v beograjski vladi. Mihael je večkrat odlasal s povratkom domov, bilo mu je takrat že več kot 80 let. Bolehal je. Končno se je odločil, da se 2. julija 1920 vrne v domovino. Sin ga je pričakoval v Ljubljani. Zal pa je prav tistega dne, se pred odhodom iz zdravilišča v Svici umrl. Njegove posmrtno ostanke so šele lera 1927 prepeljali domov. Pokopan je v vasi Arnače pri Velenju.

Mihael Vosnjak je bil rojen pred 160 leti v Sostanju. Bil je iz premozne družine. Nekaj let starejši brat Josip je sel studiral medicino na Dunaj in tja je hotel tudi Mihael, ki se je hotel vpisati na politehniko. Bil je premlad, niso ga sprejeli, zaradi tega je politehniko studiral kar v Gradcu (tam je bil dovršil srednjo tehnično solo) in diplomiral za inženirja komaj 20 let star. Takoj so ga sprejeli v službo pri avstrijski železnici. Dodeljen je bil inženirski sekciji v Postojni takoj ko je bila oprta proga Ljubljana - Trst. Stanoval je na Rakeku, potem je bil premescen na Južno Tirolsko, leta 1859 je ze spet prisel na progo med Ljubljano in Trstom in sicer na postajo v Nabrezini. Tam je bil dve leti, zaradi bolezni je sel domov na Stajersko, potem pa spet v

službo, najprej v Zidani most, potem pa na Pragersko. Spet je zbolel, zato je potoval v Francijo, Svico in Italijo in sestavil poročila o železnicah v teh državah. Bil je nato načelnik postaje v Zagrebu, odkoder so ga Madžari izgnali, ker je odprl vrata postaje hrvaškemu ljudstvu, da bi to pozdravilo svojega vladiko skofa Strossmayerja. Bil je nekaj časa na Dunaju, leta 1871 je prisel na postajo v Trst. Služboval je še drugje, upokožil se je pri 40 letih leta 1879.

Naselil se je v Celju, kjer se je brat Josip ubadal s politiko. Bil je poslanec na Dunaju. Mihael se je vključil v slovensko narodno gibanje, dal pobudo in v tem tudi uspel, za ustanavljanje posojilnic. Pri tem je imel pred očmi ceski primer taksoimenovaih "založen", v katerih so edini člani bili »ehi. Slovenske posojilnice so se ustanovile v vseh slovenskih deželah, v glavnem na Stajerskem. Zaradi tega je leta 1883 v Celju ustanovil Zvezo slovenskih posojilnic. Vanjo se je včlanila tudi nekaj časa prej ustanovljena Goriska ljudska posojilnica, prvi slovenski denarni zavod na Primorskem.

Dvakrat je bil izvoljen v stajerski deželni zbor in v parlament na Dunaju. Kot poslanec je na pobudo trzaskega poslanca Gustava Gregorin Mihael Vosnjak prišel 21. novembra 1886 na ustanovni zbor Trzaskе posojilnice in hranilnice. Tam sta bila prisotna tudi poslanca Slavoj Jenko in Vekoslav Spincič. Odobrena so bila pravila, izvoljen je bil odbor, ni pa prišlo do registracije na trzaskem sodišču. Oseba, ki so ji namenili mesto predsednika, se je odrekla tej funkciji, o čemer so polemično pisali takratni slovenski časopisi v Trstu in drugod. Zaradi tega denarni zavod takrat ni zazivel. Vpis v sodni register je bil napravljen sele pet let kasneje. Sele v letu 1891 je Trzaska posojilnica in hranilnica pričela posloovati. Izgubljenih je bilo dragocenih pet let.

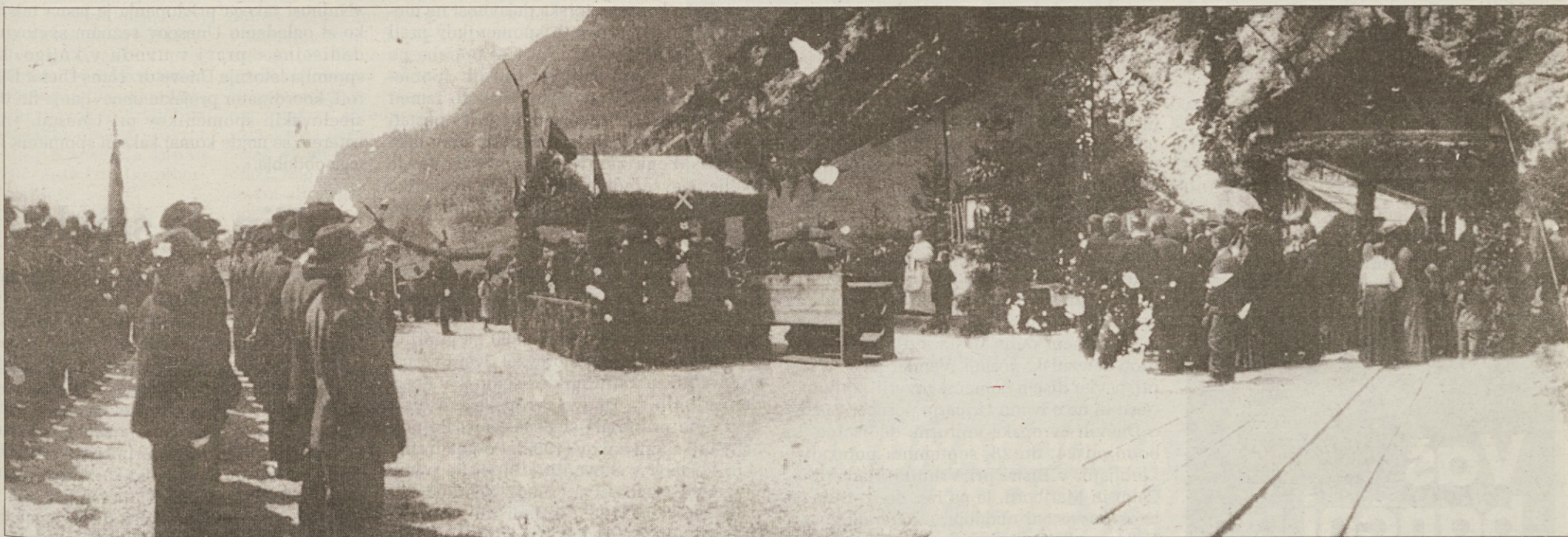
Povedali smo, da je Mihael Vošnjak po letu 1897 iz Gorice vodil celjsko Zvezo slovenskih posojilnic. Proti njej govi Zvezi in posojilnicam so se zagnali katoličani, ki so ustanovili veliko število posojilnic na podeželju, ter posledično ustanovili tudi svojo gospodarsko zvezo v Ljubljani. Krekovo gibanje se je zelo razširilo, bilo pa je časovno sele drugo na Slovenskem po Vošnjakovem. Vošnjakovke so bile finančno tudi močnejše od malih rajfajznovk.

Mihael Vošnjak je vodstvo celjske zveze zapustil, ko mu je bilo 70 let. Takrat, ob njegovih sedemdesetletnici, so slovenski časopisi veliko pisali o njem. V goriski Soci je bil naslov čez celo prvo stran s podrobnim opisom njegovega življenja in dela. Dotedaj ni bilo v Soci taksnega članka namenjenega eni sami osebi. Andrej Gabršcek je bil tudi drugace dober trgovec. Natisnil je barvno sliko Mihaela Vošnjaka in jo ponujal slovenskim denarnim zavodom, da bi tako pocastili očeta slovenskih posojilnic.

Marko Waltritsch

Rudniški rov pod Predelom (1)

Natanko pred 50 leti, jeseni 1947, so predstavniki Italije in Slovenije oz. tedanje Jugoslavije, odprli mejni prehod druge kategorije med Rabljem in Logom pod Mangartom. Nekateri viri navajajo tudi točen datum odprtja: 19. september (1). Ta prehod je bil edinstven v Evropi, saj se ni nahajal na zemeljski površini, kakor se za normalne mejne prehode spodobi, temveč pod zemljo v rudniškem rovu, ki povezuje Rabeljsko kotlino z dolino Koritnice. Menda se na nekaj podobnega naložili samo se v sosedni Avstriji, in to na Solnograskem, kjer je rov nekega rudnika, v katerem se za preteklosti kopali kameno sol, speljan za nekaj metrov tudi pod zdravno ozemlje sosedne Nemčije (Bavarske). Za razliko od rabeljskega pa je ta rov na nemški strani slep in torej se po njem ne odvija nobena oblika prometa. Mejni prehod v predoru pod predel-skima trdnjavama torej predstavlja (ali bolje, je predstavljal, ker danes je praviloma zaprt) edini primer tovrstne meddržavne strukture v Evropi in morda celo na svetu. (Mejni prehodi na tem področju so menda sploh nekaj posebnega: med slovenskim in italijanskim »blokom« na cesti, ki povezuje Zago s Cento po dolini Učje in Tera, je na primer »niko-garsnji pas« nenavadno širok, menda kar dober kilometer, ampak to je že druga zgodba).

Maloobmejni prehod globoko v rovu pod Predelom je dobrih dvajset let omogočal rudarjem iz Posočja, ki so bili zaposleni v Rablju, da so dan za dnem po njem odhajali na delo in se vračali domov, ne da bi jim bilo treba čez Predel (1156 m). To je bilo se posebej pomembno v zimskih mesecih, ko sta na površinskih prometnicah gospodovala sneg in led. Pa še električni vlak je bil v rovu na voljo...

Rabeljski rov je nastal iz povsem tehničnih razlogov: tudi v tem rudniku so se namreč od vsega začetka spopadali s problemom sprotnega odstranjevanja vode iz jaskov in rogov, zato so se za časa rajne Avstrije odločili za speljavo odtocnega kanala skozi goro v nižje ležečo dolino Koritnice. Z minami in krampi so od leta 1898 do leta 1904 izvrtali 4860 metrov dolg prehod s prere-zom okrog 2X2 m, ki komaj spoznavno visi, saj znaša njegov naklonski kot le 2 ‰, in po katerem od tedaj voda iz glavnih rudniških jaskov Klara i Layer (5-600 litrov na sekundo, ob nalivih

pa se znatno več), ki jo je sicer narava namenila Crnemu morju, redno odteka v Koritnico in po njej v Soco in v Jadransko morje.

Za časa Avstrije je bil znaten del delovne sile iz Loga, Strmca, Bovca, Čezsoče, Zage, Srpenice in iz drugih vasi in zaselkov z Bovskega, zaposlen v rudniku. Razen kmetijstva in nekaj obrtništva, na tem področju namreč skoraj ni bilo drugih gospodarskih dejavnosti. Najstarejši živeci rudar iz Loga, 86-letni Anton Marka, rad pripoveduje, kar je slišal od starejših generacij, kako so se domači rudarji v davni preteklosti podajali na delo kar peš čez Predelsko sedlo. Za današnje čase res nepojmljive življenjske razmere.

Sploh so imeli slovenski rudarji poleg nemško govorečih kolegov iz Kanalske doline (pozneje so slednje nadomestili Italijani, zlasti se po opcijah v letu 1939, ko so se krajevni nemškutarji preselili v Reich) v Rablju veliko tezo, tako po svojem številu kakor tudi po zahtevnih nalogah, ki so jih opravljali v rudniku: tudi delovodja pri vrtanju predora v dolino Koritnice je bil na primer Slovenec, in sicer Franc Mavrič iz Loga pod Magnartom.

Domačini v tej zvezi pripovedujejo, da so rov vrtali z obeh koncev proti središču in poudarjajo, da so se delavci pri srečanju »zgresili« le za slab meter. No, delovodja Franc Mavrič je na slovesnem odprtju predora, ki je bilo leta 1905 na ravnic pred vhodom v Logu pod Mangrtom, prejel v priznanje za svoje zasluge pergament, ki ga zdaj zvesto čuva in v okviru njegov vnuk, prav tako dogla leta rudar v Rablju, Anton Mavrič, za znanca in prijatelje »Tonček«.

»Sodeč po skromnem prostoru, ki so ga zavzemali slovenski teksti v krajevnem rudarskem glasilu »La Lampada del Minatore« (Rudarjeva svetilka) - pravim Tončku - ste bili Slovenci v rudarskem naselju menda nekoliko zapostavljeni...« »To ne drži - prepricano odvrne Tonček - bili smo povsem enakovredni z drugimi in med nami rudarji, Slovenci, Furlani in Italijani, sploh ni bilo nobenega razlikovanja.«

Elio Fornazarić

(dalje prihodnjic)

(1) F. Buliani v »Bollettinu«, glasilu združenja »Cave unita«, stev. 3, avgust 1981. Avtor, ki se že leta ukvarja z zgodovino Rablja, je med drugim pripravil tudi zani-

mivo videokaseto o delu v rudniku in o delavcih iz Posočja, ki so se začeli posluževati rova za pot v Rabelj, ko je to postalo možno. Poprej so jih na delo nekaj let (menda pa že od leta 1883 dalje) prevazali čez Predel avtobusi goriske družbe Ribi.

Na slikah od zgoraj:

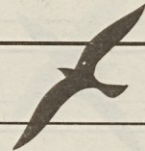
1. Na plosčadi pred vhodom pri Logu je bilo leta 1905 slovesno odprtje skoraj 5 kilometrov dolgega rova, ki so ga izvrtali za odvajanje rudniških voda iz Rablja v nižje ležečo dolino Koritnice. Sredi slike vidimo duhovnika, ki blagoslovlja novi objekt, levo v ospredju stoji postrojena rudniška godba, desno povabljenici pred vhodom v rov. V ospredju desno so vidne tračnice ozkotirne železnice. (Zbirka Anton Mavrič)

2. Iz slike, posnete leta 1915, je razvidno, da je avstroogrška vojska že od vsega začetka sovražnosti z Italijo izkoristila predor za prevažanje vojnega materiala iz Koroske v Posočje. Promet čez Predel je bil namreč nevarno izpostavljen obstreljevanju italijanskega topništva, razvrščenega v Duniji in v drugih krajih vzdolž Bele. Nad vhodom v predor je napis Kaiser Franz Josef I. Hilfsstollen (pomožni rov). Tega napisa danes ni več. Vagončki so opremljeni s streho. Na levi strani oborožen paznik, ki budno spremlja dogajanje. Nad progo je vidna električna napeljava, ki so jo pozneje odstranili in vpeljali lokomotive na baterije. (Zbirka Ana Strukelj)

3. Leta 1964 je rabeljski rudnik po daljšem času zaposlil dodatnih deset ljudi iz Posočja. Kronika poroča, da so 1. julija 1964 prvič stopili na rudniški vlakec Darko Strukelj, Matija Cernuta, Pepi Kemper, Pepi Cernuta, Andrej Marka, Viktor Cernuta, Pepi Pohar, Ivo Mavrič, Aldo Mlekuz in Rajko Kašca. Vlasec je bil v tistih letih na baterijsko vleko. (Zbirka Ana Strukelj)

4. Log pod Mangartom med prvo svetovno vojno. Na levi strani slike se lepo vidi kup jalovine, ki se je nabral na ravnic pri vrtanju predora. Vidne so tudi številne vojaške barake. Posebno zanimivost predstavlja džamija v ospredju slike, ki prica o prisotnosti večjega števila bosanskih vojakov na območju Rombona. (Slika Gorški muzej - Kobarid)

Secesijska arhitektura v Sloveniji

»Veliko soboto zvečer sli smo zadovoljni spat, kar me ponoči prebudi neko čudno šumenje in rujojenje, pokanje in skripanje. Postelja se je z mano vred vzdigovala tako, kakor da bi stala na valovih razburkanega morja. Prvi trenutek sem spoznal, da je to potres in ostal sem resignovano v postelji, češ, sedaj je konec.« Tako se potresa, ki je leta 1895 prizadel prebivalce Ljubljane, spominja nekdanji ljubljanski župan in velik slo-

venski rodoljub Ivan Hribar v svojih spominih.

Ivana Hribarja in potres omenjam v isti sapi zato, ker sta vsak po svoje prispevala k temu, da je Ljubljana ob koncu prejšnjega in na začetku iztekajočega se stoletja postala sodobnejše mesto, kot je bila dotlej: Hribar s svojo vztrajnostjo, iznajdljivostjo, zagnanostjo za narodov in vsečloveški napredek; potres pa, ker je bilo po njem mogoče odstraniti mnoge poskodovane hiše - vmes pa tudi kaksno, ki bi jo se lahko pustili stati - in tako ustvariti prostor za širše ulice in parke in za nove, lepše, visje in bolj mestne zgradbe, kakršne so po tem letu rasle zlasti na severnem delu mesta, od Tromostovja proti železniski postaji. Vendar pa se v tem prispevku nisem namenil govoriti niti o potresu in ne o Ivanu Hribarju posebej, pač pa o Dnevi evropske kulturne dediščine, ki bodo od 24. do 28. septembra potekali v Ljubljani, v Bistri pri Vrhniki, Radovljici, Celju in Mariboru. Je pa res, da so ti dnevi letos posvečeni obdobju, o katerem govori Hribar v svojih spominih. Obdobju ob koncu prejšnjega in na začetku tega stoletja, ki ga označujemo tudi z izrazi, kot sta fin de siècle ali pa secesija (po dunajskem Sezession).

Kulturna dediščina je občutljiva kot okolje

Dnevi evropske kulturne dediščine potekajo v organizaciji Uprave Republike Slovenije za kulturno dediščino letos že sedmo leto zapored, sicer pa je to prireditelj, ki se ji je doslej pridruživlo že 43 zahodno-, srednje- in vzhodnoevropskih držav.

Dnevi evropske kulturne dediščine so bili kot dnevi odprtih vrat prvič organizirani v Franciji leta 1984 na pobudo takratnega kulturnega ministra Jacquesa Langa. Znani francoski minister za kulturo je dobro razumel potrebo po odpiranju kulturnih spomenikov najsirši javnosti, saj se tako dobro or-

ganizirana konservatorska dejavnost ne more obvarovati kulturnih spomenikov pred vsakršnim propadanjem, če se potrebe po varovanju in ohranjanju kulturnih spomenikov ne zaveda takorekoč vsakdo izmed nas. Nekdo je dobro opazil, da mora postati varovanje kulturnih spomenikov prav tako skrb vsakega zemljana, kot varovanje okolja. Navsezadnje je kulturna dediščina kateregakoli naroda tudi dediščina vseh nas.

Zamisel o dnevih odprtih vrat so za Francozi kmalu sprejele tudi druge države: Nizozemska, Švedska, Malta, Belgija, Danska, Škotska, Turčija itd., Slovenija se je priključila leta 1991. Leta 1990 pa je prireditev pod svoje okrilje prevzel Svet Evrope. Uprava RS za kulturno dediščino je v dosedanjih letih za Dneve evropske kulturne dediščine pripravila sledeče teme: Po poti baročnih spomenikov (1992), Po poteh rimskih vojakov v Sloveniji (1993), Po poteh ljudskega stavbarstva (1994), Zgodovinski parki in vrtovi (1995) in lani Kulturna dediščina meniskih redov.

Besedilo za letošnje knjizico o secesijski arhitekturi sta prispevali dr. Jelka Pirkovič z Uprave RS za kulturno dediščino in mag. Breda Mihelič z Ljubljanskega regionalnega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine.

Konec in začetek

Zavest o potrebi po varovanju kulturne dediščine se je začela oblikovati v devetnajstem stoletju, prav takrat, ko so ljudje začeli primerjati svoja vedenja o življenju v preteklih stoletjih z lastnim življenjem, in ko se je uveljavil tudi izraz fin de siècle. Miselní okvir varovanja dediščine sprva ni presegel narodnih meja. Po prvi, se zlasti pa po drugi svetovni vojni, pa je varovanje kulturne dediščine postalo naloga tudi mednarodnih ustanov in organizacij, v zadnjem času pa si vse več držav prizadeva, da bi svojim akcijam varovanja in predstavljanja kulturne dediščine dalo mednarodni značaj. Zato ni nič nenavadnega, da se tema tokratnih Dnevov evropske kulturne dediščine vključuje tudi v Unescovo akcijo ohranjanja secesijskih spomenikov.

»Nujnost takega pristopanja je jasna takoj, ko si ogledamo Unescov seznam svetovne dediščine,« pravi v uvodu v knjigo, ki spremlja letošnje Dneve dr. Hans Dieter Dyroff, koordinator projekta obnavljanja fin de sièclevskih spomenikov pri Unescu, »na katerem se najde komaj kakšen spomenik iz tega obdobja.«

Fin de siècle

»Tisocletje je stara beseda, ki je obtežena z mnogimi zgodovinskimi, religioznimi in antropološkimi pomeni. Beseda stoletje (siècle po francosko) pa je sodobna tako po vsebini kot po uporabi,« je v uvodu h knjigi Fin de siècle - how centuries end (kako so se stoletja končevala) zapisal britanski zgodovinar Asa Briggs. »Sele v sedemnajstem stoletju so ljudje začeli primerjati pretekla stoletja s časom v katerem so živeli, frazo fin de siècle pa so začeli uporabljati sele v devetnajstem stoletju.« Izraz fin de siècle je sčasoma postal tudi oznaka za umetniška gibanja ob koncu devetnajstega in na začetku dvajsetega stoletja, za katera je bilo značilno, da so zavračala izpraznjenost posnemanja stilnih značilnosti prejšnjih zgodovinskih obdobj in smelo iskala novega izraza tudi v sodobnejših gradbenih materialih, kot so bili jeklo, železobetonsko in steklo, ki so pri sodobnikih zaradi svoje nepreiskkušenosti se zbuvali nezaupanje. Ni naključje, da se za čas pred približno sto leti zanimamo ob izteku našega, tako protislovnega stoletja in v negotovosti glede nove dobe, ki jo pričakujemo z manj optimizma in nestrpnosti, kot se je to godilo našim prednikom pred sto leti. Zato naj ta zapis se končamo z besedami Ivana Hribarja, ki je na Silvestrovo leta 1990 občinske odbornike nagovoril s sledecimi spodbudnimi besedami: »V kratkim stopimo v 20. stoletje. O dvajsetem stoletju prerokujejo, da bode stoletje elektrike. Verjetno je to, kajti če se pomisli, kako je ta stroka znanosti v 19. stoletju se razvila, more se pričakovati, da bode v 20. stoletju elektrika delala prava čuda. To bode pa tudi povzročilo velikanški splošni napredek, o katerem danes se pojma imeti ne moremo.«

Milos Ekar

Vaš bančni partner

največja slovenska banka

kompletne bančne storitve doma in v tujini

največji delež v mednarodnih poslih Slovenije

korespondentni odnosi s 103 italijanskimi bankami in 1200 drugimi bankami po svetu

Sedež:
Nova Ljubljanska banka d.d.
Trg republike 2
1520 Ljubljana, Slovenija
Tel.: 00386 - 61/125 0155
Faks: 00386 - 61/125 0331
E-mail: info@n-lb.si
internet: http://www.n-lb.si

Nova Ljubljanska banka d.d.
Filiale di Milano
Piazza A. Diaz 2
20123 Milano, Italija
Tel.: 02/806 9191
Faks: 02/8646 5358

Nova Ljubljanska banka d.d.
Predstavništvo Trst
Via Valdirivo 26
34132 Trst, Italija
Tel.: 040/639 033
Faks: 040/362 093

Nova Ljubljanska banka d.d.
Podružnica Nova Gorica
Ul. Tolminskih puntarjev 4
5000 Nova Gorica, Slovenija
Tel.: 00386 - 65/29 558
Faks: 00386 - 65/29 731

Nova Ljubljanska banka d.d.
Podružnica Koper
Pristaniška 45
6000 Koper, Slovenija
Tel.: 00386 - 66/25061
Faks: 00386 - 66/25195

ljubljanska banka
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana

Spored prireditev

Spomeniškovarstveni center

Ljubljana, Salendrova 4.
Razstava: Obnova stekel portala Slovenske filharmonije
17. september - 4. oktober 1997
Predavanje: Aleš Lamberger
26. september 1997 ob 11. uri

Narodni muzej

Ljubljana, Prešernova 20
Otvoritev Dnevov evropske kulturne dediščine v Sloveniji
24. september 1997 ob 12. uri
Razstava: Okrasna stekla Hotela Union v Ljubljani
Otvoritev 24. septembra 1997 ob 12. uri
Vodstvo: Okrasna stekla Hotela Union v Ljubljani - Ales Lomberger
28. september 1997 ob 11. uri
Razstava: Secesija po slovensko - izdelki domačih delavnic
Otvoritev 24. septembra 1997 ob 12. uri

Tehniški muzej Slovenije

Bistra pri Vrhniki
Razstava: Ljubljanski tramvaj
9. september - 30. november 1997
Delavnica: Demonstracija starejših tehnik dela v kmetijstvu, lesarstvu, predilstvu, tkalstvu, poštni, telekomunikacijski in transportni dejavnosti
24., 25. in 28. september 1997

Slovenska kinoteka

Ljubljana, Miklošičeva 28
Predstavitev: Pregled filmov in videofilmov na temo secesijska arhitektura v Sloveniji
Retrospektiva evropskih filmov na prelomu stoletja
24. - 28. september 1997
Razstava: Laterna magica, panorama, kinomatograf - okno v svet na prelomu stoletja
24. september - 8. oktober 1997 v Galeriji Zebra, Gosposka 10, Ljubljana

Slovenski šolski muzej

Ljubljana, Plečnikov trg 1
Razstava: Solstvo na Slovenskem na prelomu stoletja
Otvoritev 24. septembra 1997

Slovenski etnografski muzej

Ljubljana, Metelkova 2
V SEM po secesijsko pričesko?
25. september 1997 od 18. do 20. ure

Arhitekturni muzej

Ljubljana, grad Fuzine, Studenec 2a
Razstava: Izbrana Plečnikova dela iz preloma stoletja
Otvoritev 25. septembra 1997 ob 12. uri

Mestni muzej Ljubljana

Ljubljana, Kulturnoinformacijski center Krizanke, Trg francoske revolucije 1
Razstava: Župan Ivan Hribar in uveljavitev secesije
18. - 27. september 1997

Pokrajinski muzej Maribor

Maribor, Grajska 2
Razstava: Secesija v Pokrajinskem muzeju v Mariboru
Otvoritev 17. septembra 1997

Pokrajinski muzej Celje

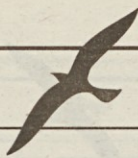
Celje, Muzejski trg 1
Razstava: Arhitekt Aladar Baranyai, gostovanje Muzeja za umjetnost i obrt iz Zagreba
Otvoritev 25. septembra 1997 ob 18. uri

Muzej novejšje zgodovine Celje

Celje, Prešernova 17
Razstava: Stekljeni fotografski atelje Josip Pelikan - Ateljejska portretna fotografija
Od 17. septembra 1997 dalje

Muzeji radovljiške občine

Radovljica, Sivčeva hiša, Linhartov trg
Razstava: Secesijska arhitektura v Ljubljani in njen odmev na Gorenjskem
Otvoritev 24. septembra 1997 ob 18. uri
Vodstvo: dr. Jelka Pirkovič, mag. Breda Mihelič

PREDSTAVNIKI KMETOV PRI ŽUPANU ILLYJU

Nov odnos občinske uprave do vprašanj kmetijstva

Občinskim upraviteljem so bili predloženi glavni problemi

Pedstavniki pokrajinskih kmečkih organizacij na Trzaskem so bili ta teden po kratkem presledku (prejšnji teden so obiskali odborico Barduzzijeva) že drugič na Trzaski občini. Tokrat sta jih sprejela župan Riccardo Illy in odborik Neri.

Edi Bukavec za Kmečko zvezo, posl. Giorgio Tombesi za Združenje kmetov in Vito Rubert za Zvezo neposrednih obdelovalcev so tudi tokrat, kot sicer v zadnjih casih vse pogostejše, govorili isti jezik, kar dokazuje, da se stanovske organizacije vse bolj zavedajo pomena skupnih nastopov v obrambo interesov kmetov.

Vsekakor gre beležiti do teh vprašanj tudi drugačen odnos občinske uprave, ki pa ima do kmetijstva na Trzaskem velik dolg iz preteklosti, ko je bilo Illyevim predhodnikom do kmetijskih površin in usode kmetijstva sploh bolj malo mar.

Dnevni red srečanja je obsegal štiri točke, kar so obenem stiri skupni problemi: globalni nacrt za kmetijstvo, regulacijski nacrt Trzaskе občine, ustanovitev urada za kmetijstvo in razlastitve na Kolonkovcu.

Bukavec, Rubert in

Tombesi so županu ilustrirali položaj kmetijstva v trzaski pokrajini, ki potrebuje nujnih ukrepov, predvsem deželni zakon za uresničevanje globalnega nacrtja. Vendar so razmere na deželi, kot je jasno videti ravno v teh dneh, zelo negotove, zato se kot alternativna možnost ponuja morda bolj uresničljiv programski sporazum med deželno upravo, Pokrajino in občinami.

Kmečka zveza je v zvezi s tem izrazila stališče, naj bi se s posebnim členom glede kmetijstva v trzaski pokrajini dopolnilo enotni tekst o kmetijstvu, ki ga je pripravila Dežela. So pa se druge možne poti, kot recimo možnost, da se nacrt odobri na ravni Evropske skupnosti, nakar ga mora deželna uprava finansirati. Župan je s predstavniki kmetijskih organizacij soglasal in dejal, da je treba poiskati najbolj stvarno pot, da se čimveč konkretnega za trzasko kmetijstvo doseže v kratkem roku.

Predstavniki so županu tudi ponovili svoje nestrinjanje z merili tehničnega deželnega odbora gleda trzaskega regulacijskega nacrtja. Dejali so, da je obnasanje Dezele toliko bolj nesprejemljivo, ker je

v velikem protislovju s samimi deželnimi smernicami za kmetijstvo. Bukavec, Tombesi in Rubert pa so imeli še specifične pripombe glede regulacijskega nacrtja, saj so recimo nacrti za ljudske gradnje se vedno predvideni, medtem ko je bila jasno in odločno postavljena zahteva po njihovi reviziji. Na dnevni red je prišlo tudi sporno vprašanje gradnje športnega centra univerze na Kolonkovcu in glede tega je župan izrazil skepsa, da se da kljub vsej dobri volji še kaj spremeniti. Izbire so namreč naredile prejšnje uprave in univerza ima med drugim tudi že zdavnaj odkupljenih večji del zemljišč.

Predstavniki kmetov so županu naposled nanizali še nekaj problemov, med temi zahtevo, naj pride na Trzaskem do pocenitve vode, ki se uporablja v kmetijske namene, tako kot imajo to vprašanje rešeno v Furlaniji.

Illy je glede vseh vprašanj izrazil največjo pripravljenost mestne uprave, da se nakazani problem v okviru možnosti rešujejo, napovedal pa je tudi vse potrebne korake do Dezele in drugih merodajnih ustanov.

(du)

VINOGRADNIŠTVO NA GORIŠKEM

Zelo dobri obeti za letošnji vinski pridelek

V vseh krajih so že začeli s trgatvijo

Trgatev na Goriškem se odvija s polno paro. Ni je zaustavilo niti neurje, ki je prejšnjo soboto prizadelo gorisko pokrajino. Večjih težav ni bilo, razen na nekaterih kmečkih poteh. Skode v vinogradih prav tako ni bilo in nabiranje grozdja se je torej nadaljevalo že v nedeljo popoldan.

Ze teden prej se je začela trgatev z zgodnjimi sortami, kot so na primer chardonnay in sivi pinot. Po prvih analizah, ki so bile izvršene na mostu, lahko sklepamo, da bo letosnja letina za briski okoliš ostala zapisana kot odlična. Od lanske letine se razlikuje po manjši količini (-20, -30 odstotkov) in to vse v ko-

rist kakovosti, čeprav je na nekaterih območjih se občutiti katastrofalne posledice lanske toče. Na nekatere zgodnje sorte pa je negativno vplivala tudi letosnja aprilaska pozeba.

Kot že receno, se obeta odličen vinski pridelek, ker imamo pred očmi zelo dobro strukturirano grozdje, z visokimi sladkornimi stopnjami in odličnim ravnovesjem med naravnimi kislinami kot so vinska in jabolčna.

Dodajamo se zanimive odkupne cene za brisko grozdje z zascitenim poreklom, ki so bile sprejete 30. junija na podlagi sporazuma med stanovskimi organizacijami in predstavniki trgovcev:

- tokaj, malvazija, beli pinot - 1.750 lir/kg
- chardonnay, muller thurgau, laski rizling, merlot - 2.000 lir/kg
- sivi pinot, sauvignon, crni pinot, renski rizling, rebula, traminec, kabernet - 2.400 lir/kg

Podlaga za cenitev so zdravo grozdje in zacetna sladkorna stopnja 17 stopenj Babo za vse sorte, razen za rebulo in rizling (16 stopenj Babo). Cena

za visje sladkorne stopnje pa se visa od 100 lir za eno stopnjo sladkorja (od zacetne 17), do 550 lir, ko se presega 4 sladkorne stopnje Babo.

Po meritvah, ki jih je ta teden opravila strokovna služba goriske Kmečke zveze na območju Doberdoba, svetujemo vinogradnikom, naj se počakajo s trgatvijo, ker je dozorevanje grozdja upocasnjeno, tudi zaradi nizjih temperatur, ki so nastale po sobotnem dezevju.

Tudi v sovodenjski občini se je začela trgatev z zgodnjimi sortami. Naj omenimo, da je bilo to območje poskodovano po toci pred dvema mesecema, zato je pridelka znatno manj kot v prejšnjih letih. Vsekakor moramo dodati, da je po prvih meritvah že opravljenih na nekaterih mostih (pinot in saouvignon) razmerje med sladkorno stopnjo in kislinami v povprečju zelo dobro, kar je osnovna podalga za dobro vino.

Za Kmečko zvezo
Gorica
Marino Faraglia

ČLOVĚK
IN
ZEMĚLJA

UNACOMA
SERVICE
s.r.l.

eima

**MEDNARODNA RAZSTAVA
PROIZVAJALCEV
KMETIJSKIH STROJEV**

**RAZSTAVA STROJEV IN NAPRAV
ZA VRTNARJENJE**

BOLOGNA - ITALY
29. OKTOBER - 2. NOVEMBER 1997

URNIK OBISKOV:
vsaki dan od 9.00 do 18.30
(zadnji dan 9.00 - 17.00)

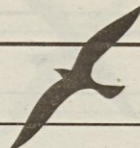
ORGANIZIRA: UNACOMA SERVICE s.r.l. V SODELOVANJU Z: FIERE INTERNAZIONALI DI BOLOGNA - ENTE AUTONOMO

EIMA - 00161 ROMA, VIA L. SPALLANZANI, 22/a
TEL.06/442981 FAX 06/4402722 INTERNET: <http://www.smart.it/EIMA>

Poziv

Kmečke zveze

Kmečka zveza poziva proizvajalce mleka, ki tega še niso storili, naj se javijo v uradih zveze za izpolnitev prošnje za vpsi v seznam proizvajalcev mleka.

NOVICE

Hvastija odličen četrti

COL DE NARANCO - Osemindvajsetletni Ljubljancan Martin Hvastija je v 14. etapi kolesarske dirke Po Spaniji dosegel svoj največji uspeh v karieri. Profesionallec Cantine Tollo je v etapi od Ovieda do Col de Naranca (169, 5) zasedel četrto mesto in s tem za tri mesta izboljšal doslej najboljšo uvrstitev iz lanske "vuelte". Etapno zmago je slavil Spanec Jose Vincente Garcia Acosta, skupno vodstvo pa je še povečal Svicar Alex Zuelle. Pred rojakom Dufauxom ima že minuto 18 sekund prednosti.

Smrtna nesreča

S.MARTINO CASTROZZA - Na reliju S. Martina, ki so ga priredili prvič po dvajsetih letih, je prišlo do smrtne nesreče. Umrl je 26-letni voznik Vladimiro Immigrati, ki je s svojim fiatom 500 zasel iz proge in se zabil v bor. Reševalci mu niso mogli pomagati, sovoznik Renzo Frasschia (33 let) pa jo je odnesel z zlomljeno ključnico.

Triestina na »Roccu«

Na »Roccu« se bo danes Triestina (ob 16. uri) pomerila z mostvom Solbiatese, ki ima na lestvici tri točke. Nasprotnik naj bi sodil med sibkeše tekmece, povrh prihaja v Trst brez treh diskvalificiranih igralcev. Triestina računa na zmago. V pričakovanju, da odlični Notari sanira poškodbo bsota v obrambi igrala dvajsetletna Masi in Manni.

McRae treščil v drevo

PARAPAT - Skot Colin McRae je že po drugi etapi koncal svojo pot na reliju po Indoneziji, ki seteje kot 11. dirka za svovno prvenstvo. S svojim subarujem je zavozil s proge in treščil v drevo. Prednji del vozila je uničen, voznik pa je ostal nepoškodovan. »Kriv sem sam, v ovinek sem pripeljal prehitro,« je dejal McRae, ki je računal, da se bo po tej dirki spet vključil v boj za svetovni naslov. Po odstopu Skota je vodstvo na dirki prevzel Spanec Carlos Sain (Escort), ki ima 20 sekund prednosti pred Fincem Juho Kankkunenom (Escort).

Modena ugnala Cuneo

NEAPELJ - V tekmi za italijanski odbojgarski superpokal je Casa Modena Unibon s 3:1 (7:15, 15:11, 15:8, 15:13) premagala Alpitour iz Cunea. MODENA: Vullo (8+2), Mitkov (0+0), Bracci (5+9), Van De Goor (4+19), Cantagalli (7+16), Cuminetti (13+25), Giani (5+19), Bulgarelli, Fabbiani, Guerrieri, Gelli. ALPITOUR: Pascual (17+31), Mastrangelo (3+9), Papi (4+18), Galli (3+14), Grbić (2+5), Giretto (2+7), Casoli (4+21), Simeonov, Rigoni, Sottile, Gerbi, Cussotto.

KOŠARKA / DANES ŠTART V A2 LIGI

Tržačani in Goričani med favoriti za vrh

Genertel drevi v Trstu z Livornom - Dinamica brez Rive v gosteh pri favorizirani Imoli

TRST, GORICA - Danes se bo začelo košarkarsko državno prvenstvo v A1 in A2 ligi. V najvišji ligi je ostala naša dežela po izpadu Genertela brez svojega predstavnika, zato pa se letos ponovno obeta deželni derbi v A2 ligi med Trstom in Gorico. Na odgovor, če bo to derbi za vrh, bo treba še nekaj časa počakati. Po mnenju mnogih ima goriska Dinamica letos ekipo, ki bi se morala boriti za napredovanje. Med favoriti največkrat omenjajo se Montecatini in Imolo, prav pri vrhu pa bi moral biti tudi Genertel.

Tržačani imajo močno prenovljeno ekipo z novim trenerjem. Vecina igralcev je izkušenih, poudarek pa je na obrambi in veliki borbenosti. Danes ob 18. uri prihaja v tržasko športno palaco Bini Viaggi iz Livorna. Gre za talentirano ekipo, ki je pridobila tudi na izkusnjah. Po odhodu Fantozzi v Montecatini je sicer Livorno ostal brez pravega leaderja, ima pa dva tujca, ki sta stala zelo malo, center Dabbs pa ima samo začasno pogodbo in se bo njegova usoda odločala v prvih kolih. Po pogodbi dobiva 7 tisoč dolarjev mesečno, drugi tujec Baker pa ima letno pogodbo za 70 tisoč dolarjev. Je playmaker z dobrim metom z razdalje.

Tržačani so danes nedvomno favoriti, saj si porazov doma ne morejo privoščiti, če se hočejo vključiti v boj za napredovanje.

A1 liga pa naj bi bila povsem v dometu Dinamice. Toda začetek za Goričane prav gotovo ne bo lahek. Danes namrec odhajajo v goste v Imolo, ki je tudi eden od glavnih favoritov za napredovanje. Toda največja težava ni v moči nasprotnika, temveč v tem, da so Goričani ostali brez kapetana Antonella Rive in playmakerja Corrada Fumagallija. Riva bo moral počivati mesec dni, Fumagalli pa je izven pogona že tri tedne in bo morda danes sedel na klopi, vendar samo zato, da bo podpi-

sal zapisnik. Če k temu dodamo, da so morali zaradi poškodbe zamenjati tudi Dexterja Cambridgea, potem vidimo, da težav v goriskem taboru res ne manjka.

Vendar pa se pri Dinamici s tem ne obremenjujejo. Prvenstvo je dolgo in zato tudi morebitni poraz v Imoli ne bi pomenil nič tragičnega. Na zadnjem turnirju v Reggio Emilii so se Goričani enakovredno kosali z A1 ligasi, zato je vzdušje v njihovem taboru dokaj mirno. Kar se prvenstva samega tiče, se zavedajo, da jih vsi uvrščajo v krog glavnih favoritov za napredovanje. Vlogo favorita sprejemajo, edino težavo - vendar to velja za vse ekipe - pa vidijo v gostovanjih v Kampeniji, kjer je nekaj zelo »vročih« igrisc, na katerih je težko odnesti celo kozo.

SPORED 1. KOLA: Genertel - Bini Viaggi, Casetti Imola - Dinamica Gorica, Juve Caserta - Montana Forlì, Faber Fabriano - Battipaglia, Banco Sardegna Sassari - Serapide Pozzuoli, Partenope - Sicc Jesi, Scandone Avellino - Montecatini.

Danes start tudi v A1 ligi

Drevi se bo začelo tudi prvenstvo v A1 ligi. Naslov brani Benetton iz Trevisa, ki je tudi letos najbrž glavni favorit za naslov. Eno lovoriko je Benetton že osvojil. V tekmi za superpokal je prepričljivo premagal Kinder, ki bo tudi eden njegovih najresnejših nasprotnikov v boju za naslov. Na istem nivoju bi moral biti tudi drugi klub iz Bologne Teamsystem, ki se je letos precej okrepil. Ostali startajo bolj iz ozadja, vendar to se ne pomeni, da so brez možnosti.

DANASNJI SPORED: Benetton Treviso - Mabo Pistoia, Teamsystem Bologna - Pepsi Rimini, Mash Verona - Polti Cantù, Varese - Pompea Rim, Fontanafredda Siena - Stefanel Milan, Viola Reggio Calabria - Kinder Bologna, Cfm Reggio Emilia - Scavolini Pesaro.

TENIS / DAVISOV POKAL

Camporese in Nargiso brez moči proti Švedoma

Švedi vodijo z 2:1 - Danes še 2 dvoboja - ZDA - Avstralija 2:0

NORRKOEPING - Švedska teniška reprezentanca je proti Italiji v polfinalnem dvoboju Davisovega pokala povedla z 2:1. Dvojica Nicklas Kulti in Jonas Bjorkman je bila boljša od Italijana Diega Nargisa ter Omarja Camporeseja s 6:1, 6:1, 6:2. Italijana nista mogla nič proti razpoloženima Švedoma, ki sta brez težav osvojila vse tri sete.

O zmagovalcu bosta tako odločala današnja preostala posamična dvoboja. Najprej bosta na igrišče stopila Renzo Furlan in Jonas Bjorkman. Furlan ima težko nalogo, saj bi njegov poraz avtomatično pome-

nil tudi poraz v celotnem dvoboju. Srečanje v Norrkoepingu bosta zaključila Omar Camporese in Thomas Enqvist.

Na drugem polfinalnem dvoboju pa v Washingtonu po prvem dnevu Američani vodijo z 2:0 proti Avstraliji. Michael Chang je tokrat pokazal proti zmagovalcu odprtega prvenstva Amerike Avstralcu Patricku Rafterju zelo dobro igro, saj je z močnimi servisi in igro z osnovne crte zanesljivo premagal nasprotnika s 6:4, 1:6, 6:3, 6:4. Pete Sampras je premagal Marka Philippoussisa s 6:1, 6:2 in 7:6 in tako Amerikanom priigral še drugo točko.

FORMULA 1 / DANES VN AVSTRIJE

Villeneuve s prvega štartnega položaja, Schumacher deveti

Razočaranje tudi pri Benettonu

ZELTWEG - Na današnjem kvalifikacijskem treningu formule 1 za veliko nagrado Avstrije v Zeltwegu si je »pole position« privozil trenutno drugi voznik sezone, Kanadčan Jacques Villeneuve z Williams-Renaultom, drugi je bil Finec Mika Hakkinen v McLaren-Mercedesu, s tretjega mesta pa bo začel Italijan Jarno Trulli v Prost-Mugen-Hondi. Trenutno vodilni dirkač sezone Nemec Michael Schumacher bo startal sele z devetega mesta. Drugi voznik Ferrarija Eddie Irvine je dosegel osmi čas.

Kvalifikacije so minile v znamenju popolnega poloma Benettonovih voznikov, saj bo Jean Alesi začel iz osme vrste, Gerhard Berger, po katerem so na progi A1 v Zeltwegu poimenovali ovinek, pa iz devete.

TAKO DANES NA STARTU

Prva vrsta: Jacques Villeneuve (Kan/Williams-Renault) 1:10, 304; Mika Hakkinen (Fin/McLaren-Mercedes) 1:10,398; druga vrsta: Jarno Trulli (Ita/Prost-Mugen-Honda) 1:10, 511; Heinz-Harald Frentzen (Nem/Williams-Renault) 1:10, 670; tretja vrsta: Rubens Barrichello (Bra/Stewart-Ford) 1:10, 700; Jan Magnussen (Dan/Stewart-Ford) 1:10, 893; četrta vrsta: Damon Hill (VBr/Arrows-Yamaha) 1:11, 025; Eddie Irvine (Irs/Ferrari) 1:11, 051; peta vrsta: Michael Schumacher (Nem/Ferrari) 1:11, 056; David Coulthard (VBr/McLaren-Mercedes) 1:11, 076 itd.

NOGOMET

V A ligi bo tokrat najbolj zanimivo v Milanu

MILAN - Najzanimivejša tekma 3. kola bo v Milanu med Interjem in Fiorentino, ki sta edina s polnim izkupickom po dveh kolih, gledalci pa največ pričakujejo od »dvoboja« Ronaldo - Battista. Argentinec je bil doslej uspešnejši.

Zanimivo bo tudi v Vidmu, kjer gostuje Milan.

DANASNJI SPORED: Atalanta - Sampdoria, Bari - Bologna, Empoli - Lazio, Inter - Fiorentina, Juventus - Brescia, Piacenza - Parma, Roma - Lecce, Udinese - Milan, Vicenza - Napoli.

VRSTNI RED: Fiorentina, Inter 6, Atalanta, Parma, Lazio, Roma, Juventus, Sampdoria 4, Udinese, Vicenza, Napoli 3, Milan 2, Brescia in Piacenza 1, Empoli, Lecce, Bologna, Bari 0.

B liga

SPORED 4. KOLA: Venezia - Perugia 2:0 (včeraj), Castelsangro - F. Andria, Foggia - Reggina, Genoa - Chievo, Lucchese - Padova, Pescara - Torino, Ravenna - Ancona, Salernitana - Reaggiana, Treviso - Monza, Verona - Cagliari.

44. VSEDRŽAVNA RAZSTAVA

CASA MODERNA

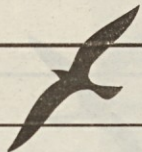
ENTE FIERA
UDINE ESPOSIZIONI
SEJEMSKO RAZSTAVIŠČE
V VIDMU

CRUP
Cassa di Risparmio
di Udine e Pordenone

20. - 29. september 1997

Urn timer: sobota in nedelja 10.00 - 23.00
delavniki 16.00 - 23.00
v ponedeljek 29. 9. 10.00 - 20.00

ODBOJKA / DEŽELNI POKAL

Olympii prva dva goriška derbija, borovkam pa tržaški s slogašicami

Olympia premagala Sočo in Val - Mladi Val boljši od Ronchija - Dva poraza borovcev

MOSKI

Skupina A

Okrnjeni borovci so v otvoritvenih pokalnih nastopih po pričakovanju potegnili krajši konec proti zelo perspektivni ekipi Riguttija in proti izkušeni ter objektivno precej močnejši vrsti Prevenireja. Toda v primerjavi z zadnjimi prijateljskimi tekmami so pokazali napredek v igri. Na prvem srečanju proti Riguttiju so borovci v obeh setih slabo začeli in nasprotniku dovolili, da je takoj visoko povedel. V prvem borovci zaostanka niso uspeli več nadoknaditi, v drugem pa so nato po zaostanku 2:7 celo povedli z 12:11, vendar pa nato v končnici popustili in nasprotniku prepustili tekmo. Proti Prevenireju pa so bili povsem brez moči, saj gre za ekipo, ki je veliko močnejša in bo nedvomno tudi zmagovalc v tej skupini.

Izidi: Rigutti - Bor 2:0 (15:11, 15:12); Prevenire - Rigutti 2:0 (15:10, 15:6); Prevenire - Bor 2:0 (15:3, 15:3)

BOR: I. Furlanč, Mauri, Ruttar, Coloni, Čuk, Coloni, Ritossa, Bianchi, Strolego, Leghissa.

Skupina B

V Sovodnjah so nastopile kar štiri ekipe, pred drugim kolom pa je najbližja polfinalna Jakopičeva Olympia. V prvem srečanju je letos se bolj pomlajeni Val (tokrat okrepljen z »drugoligašema« Simonom Cernicem in Gennarom Viscianom) po povprečnem prvem setu, v katerem se je poznala neuigranost, brez težav premagal ronskega četrtoligaša Acli. Največ pričakovanja je vladalo za srečanje med Olympio in Soco Unitekno; vendar pa tekma ni dosegla »prvenstvene temperature«, Olympia pa je vsekakor prepričljivo zmagala, čeprav brez Janeza in Simona Terpina, ki prestajata diskvalifikacijo iz lanske sezone. Za mestno društvo je igral tudi Loris Manià, vendar pa se za njegov povratek v matični klub Olympia se dogovarja z Valom. Soca, natrpna z bivšimi mladimi espegovci, se je srčno borila.

Izidi: Val - Acli Ronchi 2:1 (12:15, 15:2, 15:4); Olympia - Soca Unitekno 2:0 (15:10, 15:10); Olympia - Acli Ronchi 2:0 (15:5, 15:10).

VAL: Andrej, Marko, Mitja in Simon Cernic, Viscinao, Princic, Faganel, Jelen, Sergio, Picchiazzi, Orel, Frandolic.

Soca UNITEKNO: Tomsic, Petecan, Braini, Klede, Makuc, Andrej in Gregor Brisco, Soban, Mucci, Devetak, Plesničar, Lukež.

OLYMPIA: Andrej in Simon Terpin, Dorni, Boris in Gregor Sfiligoj, Maraz, Seni, Guzzon, Manià, Grauner.

ZENSKE

Skupina B

Izenačen trojček je pokazal, da so vse ekipe se v fazi priprav. V enakovrednem derbiju je močnejši napad Olympie prevladal nad postrtovalno obrambo valovk. V drugi tekmi je Torriana premagala valovke, Olympia pa je v zadnjem dvoboju strla premoč ekipe iz Gradišca z dobro igro v zadnjih dveh setih.

Izidi: Olympia - Val 2:1 (13:15, 15:12, 15:13); Val - Torriana 1:2 (15:12, 14:16, 8:15); Olympia - Torriana 2:1 (15:8, 4:15, 4:15)

OLYMPIA: H. Corsi, Braini, Bulfoni, M. Cernic, Pascolat, Pitacco, Lucia in Silvana Princi, Trapuzano, Zotti.

VAL: Michela in Monica Tomasini, Paola in Barbara Ursic, Ambrosi, Zuccarino, Tomsic, Visintin, Danielis, Humar, Kocjancic, Brisco.

Skupina C

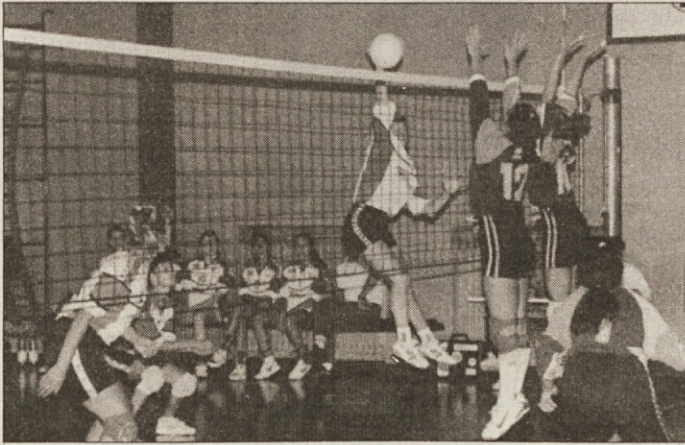
Ze prvi krog tekmoval v skupini

C se je zaključil s presenečenjem, saj je favorizirani Virtus obakrat sel premagan z igrišča. V uvodni tekmi je moral priznati premoč Sloge, ki ga je zlasti v prvem setu povsem nadigrala, nato so ga premagale se borovke, ki so po prvem izenačenem setu, ki je bil poln preobratov, v drugem imele lažjo pot do zmage. Prvi letošnji derbi med nasima četrtoligašema je seveda vzbudil največ zanimanja, čeprav sta tako Sloga kot Bor nastopila nekoliko oknjena. V prvem setu so slogašice brez težav odpravile borovke, te pa so v drugem takoj povedle s 6:0 in prednost kljub upiranju slogašic ubranile do konca. V tie breaku je spet povedel Bor, Sloga ga je ujela pri 8 točki, v izenačenem nadaljevanju pa so bile potem borovke boljše. O obeh naših ekipah lahko rečemo, da sta se daleč od svoje prave forme, kar je tudi povsem razumljivo, saj se bo prvenstvo začelo sele čez dva mesta. Potem, kar so igralke včeraj pokazale pa lahko obe ekipi dokaj mirno pričakuje prvenstvene obveznosti.

Izidi: Virtus - Sloga 0:2 (7:15, 14:16); Bor - Virtus 2:0 (16:14, 15:11); Sloga - Bor 1:2 (15:5, 12:15, 12:15).

SLOGA: Brišnik, Canziani, Kauter, Ferluga, Kobau, Kosmina, Obad, Perini, Sossi, Spacal, Starc, Tensi.

BOR: Azman, Bogatec, Zadnik, Flego, Antonella in Michaela Faimann, Boz, Milicevic. (Inka)

Slogašice včeraj na Opčinah med tekmo z Virtusom

KOLESARSTVO

Danes teden jubilejni Maraton prijateljstva

Naslednjo nedeljo bo spet na sporedu tradicionalna sportna prireditev, ki je namenjena ljubiteljem veselega kolesarjenja v družbi. Ni slučaj, da kolesarski maraton, ki ga že več let skupaj prirejata lonjerski Kolesarski klub Adria in Kolesarsko društvo Rog iz Ljubljane, nosi naziv »Maraton prijateljstva«. Dolgoletno prijateljstvo med prireditelji in udeleženci te kolesarske manifestacije je iskreno. Zato se maraton odvija že deset let po vrsti, zato ga vsa ta leta spremlja toliko navdušencev. Za letošnjo jubilejno izvedbo organizatorji pričakujejo velik odziv tako iz Slovenije kot iz vrst italijanskih sportnikov. Prvič je Maraton prijateljstva namreč tudi v koledarju italijanskih kolesarskih prireditev in iz najrazličnejših predelov nase dežele je veliko zanimanje za kolesarjenje iz Ljubljane do Lonjerja.

Zaradi lažje organizacije poti so prireditelji pred časom odločili, da bo Maraton prijateljstva odslej stalno potekal le v smeri iz Ljubljane do Lonjerja. Po petindesetih kilometrih bo na cilju (približno ob 14.00) v Lonjerju tudi letos maratonce pričakalo kosilo in zaslužen priznanje. Prireditelji, ki so stalno na razpolago za morebitna pojasnila, pričakujejo maratonce na Vico v Ljubljani prihodnjo nedeljo, 28. septembra ob 8.30. Start bo ob 9.30, prijave sprejemajo na sedežu KK Adria v Lonjerju in na tel. št. 910178.

Proga vodi od Ljubljane preko Vrhnik, Logatca, Kalc, Planine, Razdrtega, Senožeč (kjer bo krajši postanek), Stori, Sezane, Fernečev, Opčin, Banov, Trebč, Padrič, Bazovice in Ključa do Lonjerja.

Lonjerji so se tudi letos se posebej pripravili na sprejem kolesarjev. Ob tej priložnosti prirejajo namreč razstavo grozdja, na katero vabijo vse vinogradnike domačine, pripravili pa so tudi kulturni spored. (JPC)

NOVICE

Jadran danes v finalu proti Ježici

Jadranov nasprotnik v današnjem finalu kosarkarskega turnirja Nove tržske kreditne banke v dolinski občinski telovadnici bo slovenski 1.B ligas Ježica iz Ljubljane. Mostvo nekdanjega Jadranovega trenerja Andreja Žagarja je v drugi petkovi polfinalni tekmi s 75:61 (365:31) premagalo Koper. Jadran, kot znano se je v finale uvrstil po zmagi nad mostvo Casinò Portorož.

Današnji spored: 17.30 za 3. mesto: Casinò Portorož - Koper; 19.30 za 1. mesto: Jadran NTKB - Ježica.

Spored celodnevne Sloginega turnirja »Bazoviške žrtve«

Spored tekme moškega odbojarskega turnirja SZ Sloga za »Pokal bazoviških žrtv« v repenški občinski telovadnici: ob 10.30 Fuzinar - Rijeka, ob 12.30 Koimpex - Dob, ob 16.00 tekma za 3. mesto, ob 18. uri tekma za 1. mesto. Sleid nagrajevanje.

Jutri bogat Športel

Jutri ob 22.30 bodo v Sportelu, redni oddaji o zamejskem sportu slovenskega programa koprke TV, v studiu predstavili Zbornik slovenskega sporta v Italiji, ki ga je pripravil Branko Laković, govor pa bo tudi o trenutnem stanju v zamejski kosarki. O tem bosta govorila Walter Vatovec in Andrej Vremec. Na sporedu pa bodo tudi posnetki s turnirja NTKB, moškega odbojarskega turnirja za pokal Bazoviških žrtv in z nogometne tekme med Vesno in Juventino na turnirju v Krizu. Sport pod Triglavom gosti veliko presečenje letošnjega svetovnega prvenstva v gimnastiki, mladega Mitjo Petkovska, ki po mnenju strokovnjakov veliko obeta.

Deželni nogometni pokal: tudi derbi Kras - Breg A

V okviru deželne nogometne pokala za mostva 2. in 3. amaterske lige bodo danes na sporedu tudi sledeče tekme: Breg A - Kras, CGS - Primorec, Pieris - Mladost in Zaula Rabuiese - Breg B. Tekme se bodo pričele ob 16. uri.

»Naši fantje«: Breg B četrti polfinalist

Breg B - Juricani 3:0 (1:0)

BREG B: Bolcato, (Corrente), Russo (Babudri), Lisa, Sibelja, Marko Ota, Fiorido, Biondi (Martini), Rochetti, Marussi, Blau (Botti), Svara (Marion). Brežani so zadnji polfinalist turnirja Naši fantje. Breg je že v 25. minuti zadel vratnico, v 27. pa je Mauro Luisi dosegel prvi gol z lepim prostim strelom. Pred koncem polčasa je lepo priložnost imel se Svara. V 60. minuti je Biondi po podaji Rocchettija dosegel drugi gol, tretjega pa je prispeval Marion po podaji Luise.

Prva polfinalna tekma bo v torek med Primorcem in Costalungo, Domio in Breg B pa bosta igrala v sredo. Obe tekmi bosta ob 20. uri, finalna pa bo v petek, ob 19. uri.

KOŠARKA / TURNIR V TRSTU

Bor Radenska na 3. mestu

Na kosarkarskemu turnirju, ki ga je društvo Inter 1904 priredilo v telovadnici Monte Cengio v Trstu so igralci Bora Radenske zasedli končno 3. mesto.

Nastop borovcev na turnirju je bil pozitiven. V petkovem polfinalu ni manjkalo dosti, da bi »plavi« presenetili tržaški CUS, ki bo letos nastopil v C2 ligi, se pravi v ligi višje od borovcev. Igralci trenerja Luke Furlana so imeli že 11 točk prednosti, nato je Cus povedel z enako prednostjo, a dve minuti pred koncem je Bor spet izenačil, popustil pa čisto na koncu.

Včeraj so se »plavi« pomerili z Gradom, s katerim bodo igrali tudi v bližnjem prvenstvu D lige, in dosegli prepričljivo zmago, saj so bili praktično stalno v vodstvu.

Na turnirju so borovci v obrisih že pokazali igro, ki jo bodo skušali predvajati med prvenstvom, temelji pa na čvrsti obrambi in hitrih protinapadih.

V finalu za 1. mesto sta igrala Inter in Cus.

POLFINALE

Bor Radenska - CUS 62:66 (34:33)

BOR RADENSKA: Filipčič 5, Possega 8, Barini 5, Brazzani 5, Rebula 15, M. Simonič 6, Razman 10, Susani 6, Tomsic 2, Vidali n.v.

ZA 3. MESTO

Bor Radenska - Grado 66:54 (37:25)

BOR RADENSKA: Filipčič 4, Possega 8, Barini 10, Brazzani 2, M. Simonič 21, Razman 5, Susani 10, Tomsic 4, Vidali n.v., Stokelj n.v.

KOŠARKA / MEMORIAL MILANA STARCA

Danes v finalu kadeti Kontovela proti Ježici

Za tretje mesto Bor in Dom - Obe tekmi pri Briščikih

V današnjem finalu kadetskega turnirja za Memorial Milana Starca se bosta ob 18. uri v telovadnici Doma pristaniških delavcev pri Briščikih pomerili vrsti domačega Kontovela in ljubljanske Ježice, ki jo vodi star znanec zamejskih kosarkarjev Peter Brumen. Pred tem se bosta v tekmi za tretje mesto (začetek ob 16. uri) pomerila Bor in Dom. Kontovenci so včeraj odpravili Dom, Ljubljancani pa Bor.

Na prvi tekmi med Kontovelom in Domom je bila končna razlika morda nekoliko previsoka v korist Kontovencev, ki so si večjo prednost priigrali v drugem delu, ko je domovcem zmanjkalo moči. Poznalo se je namreč, da so igrali le s šestimi igralci in da so začeli s pripravami sele pred kratkim, medtem ko so Kontovenci pokazali že precej boljše pripravljenost. Glede kronike tekme je treba povedati, da je Kontovel ves čas vodil, Domu je uspelo enkrat izenačiti, drugi del srečanja pa je bil povsem v znamenju Kontovela. Od posameznikov velja pri Domu omeniti Cozzucoli (37 točk) in Gravnerja, pri Kontovelu pa Gregorija, ki je bil izredno natančen v napadu.

Drugo srečanje med Borom in Ježico je bilo zelo lepo, Ljubljancani, ki so bili v popreju za leto starejši, pa so znali uveljaviti

svojo premoč, tako da njihova zmaga ni bila niti za trenutek vprašljiva. Se posebej se je v njihovih vrstah izkazal slovenski kadetski reprezentant Križnar, ki je izvrstno vodil svojo ekipo, poleg tega pa je z nekaj atraktivnimi potezami navdušil prisotne. Pri Boru sta bila boljša od ostalih Stokelj in Krčalič.

Memorial Milana Starca se bo zaključil v petek in soboto s članskim turnirjem, na katerem bodo nastopili Kontovel, Dom, Bor in Cicibona. Takrat bo tudi svečano nagrajevanje za kadetski turnir.

Kontovel - Dom 102:79 (43:36)

KONTOVEL: Sibelja 4, Rogelja 3, Susteršič 22, Doglia 20, Hrovatin 6, Kocjancic 5, Nabergoj 5, Semec 5, Žagar 4, Gregori 28, Budin.

3T: Gregori 1

DOM: Cozzucoli 37, Gravner 18, Bensa 2, Golob, Bresciani 10, Zulian 12.

3T: Cozzucoli 2.

Bor - Ježica 71:105 (30:41)

BOR: Bosari 19, Pison, Tolentino, Smilovich 4, Gaburro 2, Stokelj 14, Košuta 1, Krčalič 15, Lovriha, Romano 7, Santi 9, Scarica. JEŽICA: Dvorzak 10, Bajuh 6, Anžič 4, Hudnik 14, Vidič 8, Zehelj 8, Spacapan 15, Vardjan 17, Križnar 10, Rupnik 6, Snoj 7.

3T: Dvorzak, Rupnik, Križnar 1

Obvestila

SD BREG - ODBOJKARSKA SEKCIJA

obvešča, da bo jutri, 22. t.m. ob 20.30 trening za ekipo 1. in 2. divizije v občinski telovadnici.

ODBOJKARSKO DRUŠTVO BOR

sporoča urnike treningov za najmlajše skupine: letnik 1987 in mlajši - ob ponedeljkih in četrtek od 17.30 do 19.00; letniki 1984/1985/1986 - ob ponedeljkih od 17.00 do 18.30 in ob četrtek od 16.00 do 18.00. Vpis na licu mesta ali po tel. št. 569785 (Nadja) in 303211 (Sabina). Prvi trening bo jutri. Vabljeni tudi novinci in novinke.

SD BREG - REKREACIJA

Prva vadbena ura bo v občinski telovadnici v Dolini v torek, 23. 9. ob 21. uri. Telovadba, mešana skupina za mlajše in starejše bo nato vsak torek in petek, od 21. do 23. ure.

SZ BOR

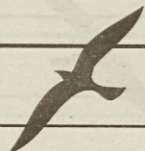
sporoča, da se bo jutri, 22. t. m., pričela telovadba za mlajše in starejše gospe pod vodstvom profesorice Silve Meulje oz. profesorja Franka Drasica. Vadbene ure bodo na voljo zjutraj, popoldne in zvečer, prosto na izbiro. Sprejemamo vpisovanja tudi za moško skupino, ob torkih zvečer. Za vpisovanje in informacije tel. v tajništvo na Stadion 1. maj (tel. 51377).

SD KONTOVEL - kosarkarska sekcija

obvešča, da se kosarkarski treningi nadaljujejo na odprtem igrišču na Kontovelu, kot sledi: ob ponedeljkih in sredo od 16.30 do 17.30 za letnike 1987/88/89 ter ob torkih in četrtek od 16.30 do 17.30 za letnike 1990 in mlajše. Za informacije: Kristjan Brišćik tel. 229470.

GIMNASTICNI ODSEK SZ BOR

sporoča, da poteka vpisovanje telovadk za letošnjo sezono v Borovem sportnem centru (tudi po telefonu na št. 51377) vsak dan od 11.30 do 13.30. Vpis je mogoč tudi preko telefonske tajnice, ob navedbi priimka, imena, rojstne letnice in telefonske številke prijaviteljke. Obenem obvešča, da bo sestanek s starši v torek, 23. t. m., ob 15. uri v Borovem sportnem centru.

NOGOMET / DANES PRIČETEK PROMOCIJSKE IN 1. AMATERSKE LIGE

Letos naj bi bile ekipe naših društev spet pri vrhu

*Ambiciozna Juventina - Zarja/ Gaja 97 prava novost
Primorje pomlajeno - Vesna in Sovodnje s solidno ekipo*

Danes se bosta pričeli nogometni prvenstvi v promocijski in 1. amaterski ligi. Novosti je kar precej. V promocijski ligi bodo igrale tri ekipe slovenskih društev, to so Juventina, Zarja/Gaja 97 in Primorje. To bo obnem za nas društva letos najvišja liga, potem ko je Juventina lani izpadla iz elitne lige. V 1. amaterski ligi bosta nastopili enajsterici Vesne in Sovodnje.

Pričakovati je, da bo letosnja sezona vsekakor uspešnejša od lanske, v kateri smo v glavnem doživeli sama razočaranja, čeprav je treba tudi dodati, da ekipe naših društev se nikoli niso v tolikšnem številu igrale na tako visokem nivoju kot lani. Letosnji obeti so dobri, čeprav verjetno ni mogoče pričakovati, da se bo ponovila sezona 1995/1996 s številnimi pomembnimi uspehi. Pomembno pa je zabeležiti, da vsa naša nabolj kotirana društva kažejo se naprej veliko vitalnost in odbojniško podjetnost, kar je dokaz več o veliki zakoreninjenosti nogometa pri nas.

Promocijsko prvenstvo bo letos se posebej zahtevno, saj bodo v njem igrale letos ekipe iz pomembnih nogometnih centrov, kot sta denimo Tržič in Oglej. Prav Monfalcone in Aquileia sodita med avnrite za napredovanje, čeprav bo to prvenstvo predoma zelo izenačeno. Juventina po lanskem izpadu ni ostala krizem rok in ima letos gotovo dobro ekipo, nekateri pa jo celo uvrščajo med favorite za takojšen povratek v elitno ligo, čeprav je treba reči, da je mostvo povsem prenovljeno, kar bo trenerju povzročilo precej težav glede uigranosti. Z Brandolinom (San Lorenzo), Espositom (Pro Gorizia) in Montino (Villanova) so se Standrežci v napadu in na sredini igrišča precej okrepili,

tudi Stacul in Manfreda naj bi jamčila za kakovost, predvsem pa Juventina naj ne bi imela nobenih težav s kvalitativnim mladincem letnika 1978, ki mora po pravilih obvezno igrati v začetni postavi.

Zarja/Gaja 97 je velika novost, saj gre za društvo, ki je nastalo na pobudo padriško-gropajske Gaje in bazovske Zarje in predstavlja prvi primer združevanja na klanski ravni, kar je nedvomno vredno poudarka. Ekipo bodo sicer v glavnem sestavljali igralci Zarje, Gaja pa bo predvsem prispevala z odbojniškim kadrom (predsednik pa je, kot znano, Pavel Gregoric), opazno je tudi povečano zanimanje za nastope mostva in s tem povezanim prilivom gle-

dalcev. Trener Milos Tul, (zal) edini slovenski trener članskih mostev pri nas, razpolaga s solidno enajsterico, v katero sta bila vključena tudi Maurizio Cotterle in Elvio Di Donato, ki predstavljata resnično okrepitev. Velika škoda pa je, da združena vzhodnokraska ekipa ne bo mogla računati na mladega Giorgia Lorenzija, ki si je huje poškodoval koleno po padcu z motorjem. Lorenzi, ki je že lani igral v članskem mostvu, bi resil marsikateri problem v zvezi z obveznim nastopom igralca letnika 1978.

Primorje stopa v novo sezono nekoliko negotov, saj je ekipo trenutno pestijo poškodbe in nepričakovani odstopi, tako da je število neraz-

položljivih igralcev večje od novincev v mostvu (a društvo išče okrepitev, prav včeraj se je mostvu pridružil se Dazzara), igralni kader pa je tudi zelo mlad. Skabar zaradi službenih obveznosti ne more igrati, trenutno sta out tudi Auber in Crevatin, brata Husu sta poškodovana. Veliko pridobitev pomeni povratek »bomberja« Micaucicha (skupaj s Pescatorijem bo spet tvoril nevarno dvojico napadalcev), ki pa mora pravo formo menda se ujeti. Izkuseni trener Bidussi bo imel precej dela, če pa se bo kdo od lanskih igralcev vendarle odločil, da se pomaga društvu (na kar računajo), večjih težav vsaj z obstankom ne bi smelo biti.

V 1. amaterski ligi naj

V promocijski in 1. amaterski ligi se obetajo izenačeni boji

bi tako Vesna kot Sovodnje odigrali pomembno vlogo. Krizani bodo tudi letos naskočili visoko uvrstitev, pravo okrepitev pa pomeni prihod mladega, a že uveljavljenega nekdanjega mladince pri Primorju Mateja Sirce (lani pri Seveglanu v elitni ligi), ki je tudi v predprvenstvenem obdobju pokazal izrazit smisel za gol. Pomembno pridobitev predstavlja tudi vezni igralec Silvestri. Upati je, da se bo

Križanom letos uresnil cilj, ki ga že dolgo let sledujejo, a se jim je doslej tako ali drugače vedno izmuznil. Edina težava je lahko v tem, da razpolaga trener Nonis z zelo prenovljenim mostvom, ki bo potrebovalo nekaj časa, da doseže zadostno stopnjo uigranosti, čeprav je bilo predprvenstveno obdobje že zelo uspešno.

Pri Sovodnjah so si po lanskem nesrečnem in po prikazani igri resnično nezasluženo izpadu

zavihali rokave in sestavili mostvo, ki se lahko v ligi enakovredno kosa z vsemi nasprotniki. Predvsem na sredini in v napadu se je mostvo primerno okrepilo, tako da v sovedenjskem taboru lahko gledajo na sezono s precejšnjim optimizmom.

Kakorkoli že, tudi v tej ligi bo konkurenca predvidoma izenačena, pomembno vlogo v njej pa bi lahko odigrali tudi tržaski ekipi Domia in Latte Carsa.

JUVENTINA

D. Prinčič: »Naš cilj je uvrstitev pod vrhom«

VRATARJA: Alessandro Cantarut (letnik 1973); Roberto Pilosio (70).

BRANILCI: Lorenzo Manfreda (77), Marko Marassi (70), Gabriele Stacul (74), Massimo Kaus (69), Christian Milotti (78), Massimo Screm (78).

VEZNI IGRALCI: Massimo Tabai (59), Enrico Montina (75), Michee Braidia (72), Daniele Trampus (77), Davide Franchi (77), Luca Montina (72), Luca Lavina (78).

NAPADALCI: Danilo Brandolini (71), Werter Esposito (79), Marco Devetak (74), Claudio Ballaben (78), Aleksander Macuzzi (77).

Trener: Alessandro Sacchet

Dario Prinčič: »Zelim odigrati dobro prvenstvo, naš cilj je uvrstitev pod vrhom lestvice. Nobenega smisla ne bi imelo, da bi napovedoval boj za napredovanje, ker je to težko pričakovati. Po lanskem izpadu smo

popolnoma prenovili ekipo, ker večina igralcev ni bila več motivirana za igranje v nižji ligi, za take, kot je Gambino, pa je prav, da sde preizkusijo na višji ravni. Praktično je na enajst igralcev devet novih, kar pomeni, da bo potrebno počakati nekaj časa, preden bo ekipa dosegla zadostno uigranost tako na igrišču kot zunaj nje. Vsekakor mislim, da imamo boljše ekipo kot lani.«

PRIMORJE

D. Kante: »Računamo na miren obstanek«

VRATARJI: Sandro Babich (66), Claudio Savarin (64).

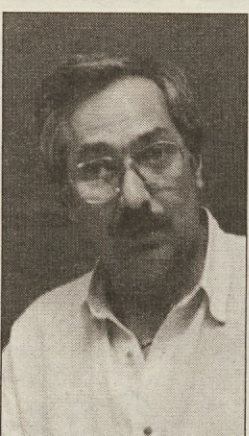
BRANILCI: Elvis Gustin (76), Max Matcovich (77), Edvin Braini (78), Mitja Lovrica (74), Mitja Stocca (71), Massimo Crocetti (72), Zarko Bukavec (79).

VEZNI IGRALCI: Peter Stocca (73), Ivan Kuk (77), Mario Lando (71), Claudio Mislei (72), Marino Leghissa (73), Sasha Digovich (75), Kristjan Miliani (79), Matej Skerl (80), Cristiano Dazzara (72).

NAPADALCI: Dean Stofa (74), Corrado Pescatori (66), Roberto Micaucich (68), Aljoša Ostrouska (80).

Trener: Nevio Bidussi

Dario Kante: »Na startu se ne predstavljamo z ekipo, s kakršno smo računali. Nekateri naši igralci so zaradi službenih ali drugih obveznosti v zadnjem hipu odpovedali nastop, tako da smo

trenutno sibi na položaju libera in na sredini igrišča. Z nekaterimi novimi igralci se že pogovarjamo, vendar pa seveda bo začetek težaven, če ne drugače pa zaradi neugiranosti. V skladu s politiko društva zadnjih let imamo v ekipi dosti mladih igralcev. Naš cilj se vedno ostaja ta, da se rešimo, po možnosti ne ravno v zadnjem kolu.«

ZARJA/GAJA '97

M. Tul: »Želel bi, da bi predvajali hitro igro«

VRATARJA: Massimiliano Faletti (letnik 1971), Robert Cocevare (69).

BRANILCI: Massimo Dussoni (72), Peter Strukelj (71), Maks Grigic (76), Andrea Donaggio (77).

VEZNI IGRALCI: Michele Sclaunich (69), Fabrizio Ribarich (78), Robert Kalc (68), Maurizio Cotterle (66), Fabio Jurincich (76).

NAPADALCI: Federico Deste (76), Paolo Tognetti (64), Di Donato Elvio (71), Roberto Ispiro (68).

Trener: Milos Tul.

Milos Tul: »Ekipa se ni popolna, saj se dogovarjamo, da bi k nam pritegnili se dva, tri igralce, posebno mlade (obvezno mora igrati najmanj en igralec letnika 1978), med te pa uvrščam tudi naše mladince, se posebej

Karisa in Jana Gregorija. Cilj je, da izboljšamo lansko 7. mesto. Če se okrepimo lahko dosežemo se kaj več, a težko bi lahko računali na napredovanje.

Favoriti za 1. mesto so Monfalcone, San Luigi, Aquileia in tudi Juventina.

Želel bi, da bi predvajali hitro, dinamično igro, upam, da nam bo uspelo.«

VESNA

M. Nonis: »Smo solidni, upajmo, da sodniki...«

VRATARJA: Sergio De Rota (76), Emiliano Eltero (76).

BRANILCI: Paolo Soavi (68), Luca Bandel (75), Massimiliano Kriscjak (70), Salvatore Grassi (70), Aleks Majcen (74), Sandro Malusa (68), Fabio Sambaldi (63), Moreno Giovini (69), Denis Pussini (77).

VEZNI IGRALCI: Giulio Cutrara (64), Giancarlo Sannini (69), Giovanni Silvestri (75), Roberto Versa (71), Giuseppe Erbi (78).

NAPADALCI: Roberto Lakoselj (69), Peter

Sedmak (73), Roberto Morleo (69), Matej Sirca (77).

Trener: Moreno Nonis

Moreno Nonis: »Imamo dobro ekipo, zato pričakujem, da bomo igrali dokaj vidno vlogo v prvenstvu.

O napredovanju sicer ne razmišljamo, toda visoka uvrstitev nam ne bi smela uiti. Seveda so predvidevanja težka, saj na rezultat vplivajo najrazličnejši dejavniki od sreče in poškodb pa do

sodnikov, za katere res ne morem reči, da so nam bili v zadnjih letih, in v Krizu sem že osem sezon, naklonjeni.

Morda bo letos, vsaj kar se tega tiče, za nas srečnejše leto...«

SOVODNJE

G. Marson: »Vse kar bo več od 5. mesta, bo uspeh«

VRATARJA: Sandi Gergolet (letnik 1962), Stefan Tomasi (77).

BRANILCI: Ladi Tomsic (72), Zdravko Cernic (69), Paolo Hmeljak (69), Giuseppe Bregant (73), Fulvio Devetak (65), Paolo Marega (65), Manuel Donati (77).

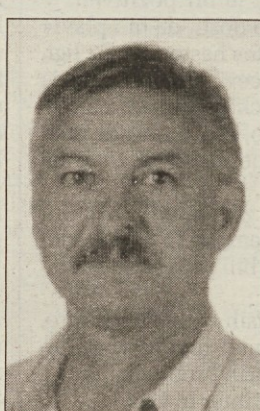
VEZNI IGRALCI: Marko Zotti (70), Paolo Interbartolo (61), Marko Fajt (68), Fabio Sambo (69), Vasja Peteani (78), Marino Peteani (74), Igor Cecutti (75), Tullio Bastiani (66).

NAPADALCI: Edo Businelli (70), Franco Cecotti

(66), Kristjan De Comelli (78), Alessandro Vitorelli (70).

Trener: Armando Trentin.

Gianni Marson: »Naš cilj je solidno prvenstvo, denimo uvrstitev med prvih pet. Če bomo dosegli več, toliko boljše, vendar vemo, da je konkurenca v tej ligi letos dokaj močna, saj ekip kot so Gonars, Futura, Vesna in Edile Adriatica ne bo lahko premagati. Z Bastianijem, Cecottijem in Marego smo se dobro okrepili, se najbolj pa se

veselimo povratka v ekipo Marka Fajta po enem letu igranja pri Zarji. Tu ne smemo pozabiti se novega trenerja Trentina. Z njim predvaja mostvo bolj agresivno igro in vsak igralec natančno ve, katera je njegova vloga.«

Promocijska liga

(Danes ob 16.00)

Aiello - Monfalcone
Flumignano - San Luigi
Juventina - Manzano
Maranese - S. Canzian
Muggia - Trivignano
Ponziana - Lucinico
Primorje - Aquileia
Zarja/Gaja - Capriva

1. amaterska liga

(Danes ob 16.00)

Castionese - Vesna
Gonars - Edile Ad.
Fincantieri - S. Lorenzo
Isonzo - Staranzano
Lignano - Pro Romans
Opicina - Futura
Ruda - Sovodnje
S. Giovanni - Fiumicello

NOVA GORICA / NA SLEMENU PRI RAVNICI

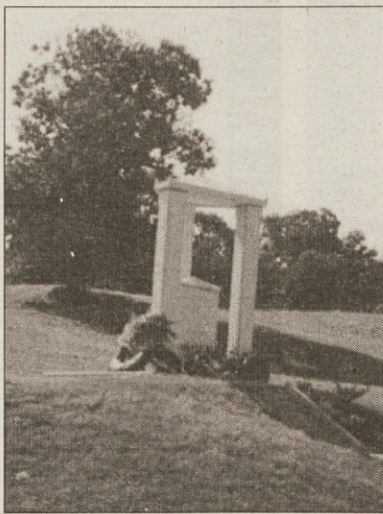
Spomenik slovenskim vojakom, padlim v prvi svetovni vojni

Odkrili so ga 7. septembra blizu vojaškega pokopališča

Na Slemenu pri Ravnici ob cesti iz Solkana na Trnovo je Drustvo goriskih rodoljubov v nedeljo 7. septembra odkrilo spomenik slovenskim vojakom, padlim med prvo svetovno vojno na Skabrijelu.

Na tem vrh, ki se dviga 646 m visoko in ki je - povsem podobno kot Grmada na Trzaskem, - kot zadnji branik zaustvil prodiranje italijanskih čet iz Gorice v Trnovski godz in Cepovansko dolino, so boji trajali s krajsimi in daljsimi presledki kar dve leti, najhuje pa je morija tod divjala med 11. sosko ofenzivo in se zlasti v dneh najhujšega italijanskega pritiska, to je od 29. avgusta do 13. septembra.

Italijani so napadali Skabrijel s treh strani, branilci pa so imeli zvezo z zaledjem le na trnovski strani. Na vrh Skabrijela in na sosedni koti 552 in 526 je v tistih stirinajstih dneh padlo na desettisoče italijanskih granat in šrapnelov, saj je na goro bruhalo ogenj nič manj kot 700 topovskih zrel vseh, tudi največjih kalibrov. Skabrijel je dan in noč jecal in krvavel iz nestetih ran. V rovih in kavernah so pekel preziveli le redki branilci, ki so sredi septembra, ko so Italijani ustavili topovski ogenj, stopili na plan čisto onemogli. To so bili ostanki čet in bataljonov, ki so jih sestavljali pripadniki vseh narodnosti, kolikor jih je stela tedanja Avstroogrška. Med tisoči, ki so v vrstah branilcev padli na terenu in stranskih kotah Skabrijela - (po uradnih ocenah je Skabrijel terjal krvavi davek 15.000 padlih in pogresanih na avstrijski ter 25.000 padlih in pogresanih na italijanski strani, skupno torej 40.000 žrtev) - so

bili tudi številni Slovenci in Primorci. Nasi sorojaki so pripadali predvsem celjskemu 87. pehotnemu in 2. ljubljanskemu gorskemu strelskemu polku.

Oba polka sta bila že poprej trdno preizkušena v Galiciji, v Karpatih, na Krásu, v Tirolah, na Skabrijelu pa sta oba praktično izkervavala. Ljubljanski gorski strelski polk je na tej gori izgubil 30 oficirjev in 1173 mozi. Vrste teh neustrašenih infanteristov z znatnimi zelenimi nasitki in planikami na ovratnikih so se strahovito zredčile. Podobna je bila usoda celjskega polka, katerega poveljnik ni bil zamen za Skabrijel odlikovan z najvišjim priznanjem redom Marije Terezije. Ohranile so se srhljive slike z bojišča, na katerih na pr. vidimo vojake, kako upravljajo v samokolnice raztrgane ude padlih tovarisev. V dunajskem uradnem poročilu »Zadnja vojna Avstroogrške« je poudarjeno, da je bila bitka na Skabrijelu najhujša, kar

jih je preiskusil kateri koli oddelek cesarske vojske.

Za novim spomenikom, le nekaj metrov stran od kosatega kostanja, ki je lepo viden na naši sliki, je bilo, do prvih povojnih let obsežno avstroogrsko pokopališče, na katerem so počivali ostanki teh naših sonarodnjakov. Drugo pokopališče je bilo tik sedanjega c ivilnega na Ravnici, tretje, manjše, pa a južni strani Skabrijela, nedaleč do sedanje izletniške točke Katarine. Italijanski vojaki pa so počivali na velikem pokopališču »Giurati« med današnjimi travniki in vinogradi pod Kromberskim gradom.

Zivljenje teče dalje in počasi, a vztrajno, briše pomnike nekdanjih dogodkov. Osemdeset let po tistem krvavem poletju 1917 so tla tudi ob zvnožju Skabrijela skoraj povsod izravnana in obdelana. Brez specialke bi na terenu zaman iskali kakšno znamenje, da so tu leta in leta ostanki infanteristov ljubljanskega in celjskega polka čakali, da se jih domovina spomni s primernim obeležjem. Skabrijel so ubranili ne le iz dolžnosti, - beremo na plošči - temveč tudi iz ponosa in zavesti, da se borijo za svojo zemljo. Tudi iz teh žrtev - je se vklesano v marmor - raste danes samostojna Slovenija.

Marko Kravos pa je za spomenik diktiral naslednje občutene verze:

*Na tem gluhem grebenu spi
brez spomina prah bolečin
gora strtih kosti
kot vsedlina, jezero bele in
crne krvi*

*je to zgodovina?
od tega zdaj zvesti hrib zeleni,
o domovina*

Elio Fornazarić

CTZ

CERTIFICATI DEL TESORO ZERO-COUPON NA 18 IN 24 MESECEV

■ 18-mesečne zakladne vrednotnice CTZ se koristijo s 15. septembrom 1997 in zapadejo 15. marca 1999, 24-mesečne CTZ pa se koristijo s 30. septembrom 1997 in zapadejo 30. septembra 1999.

■ Zakladne vrednotnice so "Zero-coupon", to pomeni, brez kuponov za izplačilo obresti. Ob podpisu varčevalci položijo nižjo vsoto kot je nominalna vrednost vrednotnice; ob zapadlosti, in sicer 15. marca 1999 oz. 30. septembra 1999, prejmejo nominalno vrednost vrednotnice. Fizične osebe in drugi enakovredni subjekti bodo na osnovi zak. odloka 239/96 prejeli nominalno vrednost vrednotnic neto po odbitku davčnega odtegljaja v višini 12,50%.

■ Vrednotnice so dodeljene z dražbo, ki je rezervirana bankam in drugim pooblaščenim operaterjem brez osnovne cene.

■ CTZ se lahko rezervirajo pri bančnih okencih in pri pooblaščenih operaterjih do 13.30 dne 24. septembra. Najmanjši znesek za rezervacijo znaša 5 milijonov lir. Banca d'Italia ne sprejema rezervacij.

■ Cena, ki bo iznešena na dražbi in donos bosta objavljena v časopisu.

■ Vplačila vrednotnic, po ceni iznešeni na dražbi, je treba poravnati 30. septembra.

■ Posojilo je izdano z enojnim globalnim certifikatom, ki ga ima v depozitu Banca d'Italia. Certifikat je lahko deljiv in odgovarjajoči stroški so v breme prosilca.

■ Za rezervacijo in nakup obveznic ni predvidena nikakršna provizija na osnovi Min. odloka z dne 9.7.1992 (Določila za prozornost v operacijah za plasiranje državnih vrednotnic).

■ CTZ se uradno kotirajo.

■ Podrobnejše informacije nudi vaša banka.

GLEDALIŠČA

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Rossetti

Stalno gledališče FJK - Gledališka sezona 1997/98
Pri blagajni gledališča (urnik: 8.30-13, 16-19 ob delavnikih), v Pasazi Protti (urnik: 8.30-12.30, 15-19 ob delavnikih), lahko podpisete nov abonma. Za informacije lahko pokličete zeleno številko 167-222088 (v sodelovanju s Telecom Italia). Od jutri, 22. t. m. bodo na razpolago abonmaji stalnega reda; od torka, 23. t. m. predprodaja vstopnic za abonma prostega reda.
V ponedeljek, 29. t. m., ob 20.30 (red premiera): »Dante« po Bozanski komediji. Nastopajo Vittorio Gassman, Roberto Herlitzka, Ugo Pagliari in Paola Gassman. Pri predstavi sodeluje Komorni orkester Furlanije-Juljske krajine, ki ga vodi Romolo Gessi. Predstava v abonmaju: odrezek st. 1 (rdec).

Gledališče Verdi

Jesenska simfonična sezona 1997

Danes, 21. t. m., ob 18. uri (red B) koncert orkestra in zbora Gledališča Verdi pod vodstvom Woldemara Nelssona. Solist Grigory Sokolov (klavir). Na programu Brahms, van Beethoven. Prodaja vstopni za neabonente pri blagajni gledališča Verdi (urnik: 9-12, 16-19 - tel. 6722500).

Gledališče Cristallo - La Contrada

Pri blagajni gledališča Cristallo, pri UTAT v Pasazi Protti, na solah, pri sindikatih in raznih ustanovah lahko podpisete nov abonma. Za informacije tel. 390613.

Nova gledališka sezona se bo začela v petek, 3. oktobra s predstavo La Contrade »Antonio Freno«. Režija Francesco Macedonio.

Provinciassieme 1997 - Brisicki - Dom Brisicki: v četrtek, 25. t. m., ob 20.30 predvajanje televizij.

GLASBA

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Glasbena matica - Dvorana Tripovich

V soboto, 4. oktobra, ob 20.30 koncert Akademskoga zbora M. Glinka iz S. Petersburga pod vodstvom Vladislava Cernušenka. Informacije na Glasbeni matici - tel. (040) 418605.

Stolnica sv. Justa

Jutri, 22. t. m., ob 20.30 bo v okviru cikla 20. tržaski glasbeni september koncert, ki ga prireja Cappella Civica in Združenje Promusica. Pri orglah bo nastopil Beppino Delle Vedove. Vstop prost.

Park bivše umobolnice - Bar Il posto delle fragole

V petek, 26. t. m., ob 21. uri koncert s skupino jazz Whawha.

REPENTABOR

Repentabska cerkev - Glasbeni poldnevni stare in sodobne glasbe

Prvi koncert bo danes, 21. t. m., ob 18. uri. Nastopili bodo Crotmir Sisković (violina), Simona Mallozzi (harfa), Irena Pahor (viola da gamba), Milos Pahor (flavta), Ales Petaros (tenor), Tomaž Faganel (bas) in Sima Slama (orgle). Koncert spada v okviru predstav Provinciassieme.

ZGONIK

Župnijska cerkev

V nedeljo, 28. t. m., ob 19. uri koncert Godalnega kvarteta Glasbene matice in kitarista M. Ferija.

RAZSTAVE

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Miramar - Skulptura v parku: na ogled je razstava del slikarjev-kiparjev A. Cavaliere, C. Ciussi, B. Munari, M. Staccioli in N. Zavagno, v organizaciji Trgovinske zbornice, trž. turistične ustanove, Studia Bassanese Združenja Eos pod pokroviteljstvom tržske občine, pokrajine in dežele FJK.

Miramar - Konjušnica: do 30.11. je na ogled velika razstava o zgodovini Dacanov. Obiščete jo lahko vsak dan od 9. do 19. ure.

Miramarski park in muzej sta odprta vsak dan od 8. do 19. ure (grad od 9. do 18. ure).

Muzej Sartorio (Largo Papa Giovanni XXIII, 1): do 12. oktobra je na ogled starodavna japonska grafična umetnost. Urnik: vsak dan (razen ponedeljka) od 9. do 19. ure, ob torkih in sredo tudi od 20. do 24. ure.

Mestni naravoslovni muzej (Trg Hortis 4): razstava »Znanost med fantazijo in realnostjo« - stare knjige iz knjižnice mestnega naravoslovnega muzeja« bo odprta samo se do danes, 21. t. m. Urnik ogleda: od 8.30 do 13.30.

Grad sv. Justa: na ogled je razstava starodavne japonske grafične umetnosti.

Gledališče Miela: do 30. t. m., razstavlja svoja olja s pasjimi portreti Rachelle Oatman iz Zda. Urnik: ob delavnikih: 18-20.

Galerija Torbandena: razstavlja W. Wiedner.

Studio Tommaseo (Ul. del Monte 2/1): do 23. t. m. je na ogled razstava »Pravice otrok«, ki jo je pripravil Unicef Hrvaske.

Konferenčna dvorana Krožka zavarovalnice Generali: do 27. t. m., razstavlja 25 tržaskih umetnikov. Art Gallery (Ul. S. Servolo 6): do 29. t. m. razstavlja Maria Grazia Persolja.

TREBČE

SKD Primorec: na ogled je razstava olj Milana Bizjaka in vezenin ter gobelinov Veřonike Bizjak. Urnik ogleda: danes, 21., 27. in 28. t. m. od 17. do 20. ure, jutri, 22. in 26. t. m. od 18. do 20. ure.

BOLJUNEC

Gledališče France Prešeren: do 28. t. m., bo v okviru pobud Provinciassieme '97 odprta razstava »Stene« Davida Škerlja in Antonia Sofianopula. Urnik: ob delavnikih 16.30-20, ob praznikih 11-13.

NABREŽINA

Župnijska dvorana: na ogled je fotografska razstava o delujočih opučenih kamnolomih.

ske oddaje Rai »La classe di Stuparich« (Stuparich razred) Lile Cepak. Režija G. Penco.

OPČINE

Finzgarjev dom

V sredo, 24. t. m., ob 20. uri »Male dame«, izvaja Slovenski oder. Priredba in režija Lucka Peterlin Susic, scena Magda Samec.

TRŽIČ

Občinsko gledališče - Gled. sezona 1997/98

Pri blagajni gledališča (urnik: 10-12, 17-19 - tel. 0481 - 494368) lahko do 2. oktobra podpisete nov abonma ali potrdite že obstoječega. Od 4. oktobra bodo abonmaji na razpolago tudi pri UTAT v Pasazi Protti, pri Appiani v Gorici in pri Discotex v Vidmu.

SLOVENIJA

SEŽANA

Kulturni center Srečka Kosovela

Na upravi KC »S. Kosovela« lahko vpišete gledališki abonma (do 10. oktobra) ali glasbeni abonma (do 17. oktobra). Za informacije: vsak dan, razen sobote in nedelje od 9. do 11. ure in od 13. do 15. ure (tel. 00386-67-73355).

V torek, 23. t. m., ob 20. uri film »Izgubljeni svet: Jurski park«.

PORTOROŽ

Avditorij - glavna dvorana

Danes, 21. t. m., ob 20.30 film »5. Element«. V četrtek, 25. t. m., ob 20.30 gostovanje Slovenskega stalnega gledališča iz Trsta s satirčno komedijo »Afrika ali Na svoji zemlji«. Režija Boris Kobal.

ŠTIVAN

Cerkev: jutri, 21. t. m., ob 21. uri koncert v okviru predstav Provinciassieme.

BOLJUNEC

Občinsko gledališče France Prešeren: v petek, 26. t. m., ob 21. uri bo v okviru predstav Provinciassieme na sporedu koncert zbora Hrast iz Doberdoba, ki ga vodi Hilarij Lavrenčič in zbora Piccolboni iz Medune pri Pordenonu, ki ga vodi Italo Piovesana. V soboto, 27. t. m., ob 21. uri, bosta nastopili vokalna skupina Resonet pod vodstvom A. Pertot ter zbor Clara Schumann iz Trsta pod vodstvom Chiare Moro. V nedeljo, 28. t. m., ob 21. uri pa bo nastopil zbor Obala iz Kopra pod vodstvom W. Lonigra.

SLOVENIJA

NOVA GORICA

Cerkev na Sveti Gori

Danes, 21. t. m., ob 18. uri otvoritveni koncert Kulturnega doma za sezono 1997/98 (izven abonmaja). V cerkvi bo nastopil akademski zbor Mihail Glinka iz Sankt Peterburga pod vodstvom Vladislava Cernušenka.

Vstop v cerkev bo s koncertnim listom, ki ga predhodno dvignete na upravi Kulturnega doma, organiziran je tudi avtobusni prevoz. Za informacije tel. (0038665) 25608.

V Kulturnem domu lahko do 6. oktobra vpišete glasbeni abonma, sedeže pa potrdite do 30. t. m. (tudi po telefonu), novi abonenti se lahko vpišejo od 1. do 6. oktobra.

REPENTABOR

Na Tabru: v okviru pobud Provinciassieme '97 je na ogled razstava novjših del na barvanem lesu Giuseppeja Torsellija. Urnik: ob delavnikih 16.30-20, ob praznikih 11-13.

PADRIČE

Raziskovalni center Area-paviljon E1: do 27. t. m. je na ogled razstava »Reaffiction - Natura Naturans 2« - razstavljajo umetniki iz Slovenije, Hrvaske, Češke, Avstrije, Poljske, Nizozemske, Nemčije in Italije. Urnik: 10.30-13, 16-18.30, ob praznikih 10.30-13, zaprto ob ponedeljkih.

MILJE

Sedež turistične ustanove: na ogled je fotografska razstava Silvia Stagnija »Muja med preteklostjo in sedanjostjo«.

SESLJAN

Sedež turistične ustanove: razstavlja L. Perelli.

GORICA

Pokrajinski muzej na gradu: razstavo »Perujski zakladi« so podaljšali do 5. oktobra. Urnik ogleda: ob torkih, sredo, četrkih in petkih od 10. do 18. ure; ob sobotah in nedeljah od 10. do 22. ure, ob 19. in ob 21. uri vodena obiska. Kulturni dom: do 23. t. m. je na ogled fotografska razstava o reki Soci. Na ogled ob delavnikih: 9-13, 16-18.

SLOVENIJA

PIRAN

Galerija Meduza 2: do 26. t. m. bodo na ogled dela spanske slikarke Marise Casado.

KROMBERK (Nova Gorica)

Grad Kromberk: na ogled je retrospektivna razstava Negovana Nemca »Poezija v kamnu - deset let pozneje«.

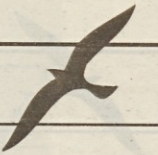
KOROŠKA

CELOVEC

Novi deželni arhiv (St. Ruprecht Strasse 7): do 19. t. m. je na ogled razstava »Koroška, Avstrija, Evropa - Kulturne dobrine 12. stoletja«.

SVEČE

Stara sola: na ogled je razstava prof. Petra Fistra »Arhitektura in prostor«.

RAI 3 slovenski program

Za Trst: na kanalu 64 (Ferlugl) in 40 (Milje)
Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

20.25 Gustav
20.30 TV dnevnik
Sportna tribuna
20.55 Na počitnice

BORIS S.

popravila TV - VCR
antene - SAT

Ul. degli Alpini 91
OPCINE
Telefon: (040) 214871

RAI 1

6.00 Aktualno: Euronews
6.45 Dokumenti
7.30 Otroški variete Aspetta la banda! (vodita Alessandra Bellini, Marco Del Buono), vmes risanke
8.00 Variete: L'albero azzurro - Plavo drevo
8.30 Variete: La banda dello Zecchino, vmes risanke in nan. Le simpatiche canaglie
10.00 Aktualna oddaja: Poletna Linea verde - Zelena crta, nato nabozna oddaja Sedmi dan
10.45 Masa
12.00 Angelus in papežev blagoslov
12.20 Linea verde - Zelena crta
13.30 Dnevnik
14.00 Variete: La Domenica in... degli italiani
16.00 Nanizanka: Italian Restaurant (i. Gigi Proietti, Nancy Brilli)
16.50 Sportna oddaja: Cambio di campo
18.00 Dnevnik
18.15 Sportna oddaja: 90. minuta
19.00 Nan.: Gospa iz Westa - Tezka izbira
19.50 Vremenska napoved
20.00 Dnevnik
20.35 Sportne vesti
20.45 Film: Il buono, il brutto, il cattivo (western, ZDA '67, i. Clint Eastwood, Eli Wallach, Lee van Cleef)
22.30 Dnevnik
22.35 Aktualna oddaja: Mileunt-teatro - Nine
0.25 Nočni dnevnik
1.00 Sottovoce - Potihoma
1.15 Dokumenti

RAI 2

7.00 Film: Il figlio di Aquila Nera (western, It. '68)
8.30 Film: Una donna per Ringo (western, It. '66), vmes (9.00) dnevnik
9.25 Avtomobilizem F1: VN Avstrije
10.05 Dnevnik
10.10 Nedeljski Disney: Risanke, 11.05 nan. Zarek lune za Dorothy Jane
11.30 Dnevnik
11.35 Varieteja: Scanzonatissima, 12.00 Cercando cercando
13.00 Dnevnik, 13.20 Tg2 Motori
13.30 Avtomobilizem F1
16.35 Dokumenti
17.15 Nan.: Marshall
19.00 Sport: Domenica sprint, vmes IP v kosarki
20.00 Komični filmi
20.30 Dnevnik Tg2
20.50 TV film: 5 ore di paura - 5 ur strahu (Nem., '94, i. H. Jaenicke, A. Dobra)
22.20 Velike simfonije, L. van Beethoven, Filharm. orkester St. Peterburga
23.15 Dnevnik, vreme
23.35 Protestantizem
0.05 Film Una gita scolastica

RAI 3

6.00 Variete: Fuori orario
8.30 IP v veslanju
10.30 Aktualno: Puliamo il mondo
12.00 Film: Swing Shift (pust., ZDA '84)
13.40 Dok.: Geo magazine
14.00 Nanizanka: Italian Restaurant (i. Gigi Proietti, Nancy Brilli)
14.30 Glasba: Cugini di campagna e O.R.O.
15.10 Sport: Quelli che aspettano..., 15.55 Quelli che il calcio...
18.00 Sport: Stadio Sprint
18.20 Aktualno: Palio di Asti
18.50 Vreme, dnevnik, deželne vesti, sportne vesti
20.00 Aktualno: On the Road
20.35 Film: Pomodori verdi fritti alla fermata del treno (dram., ZDA '91)
22.40 Sport: Sportna nedelja
23.30 Dnevnik, deželne vesti
23.50 Sport: Sportna nedelja, vmes mountain bike
0.20 Dnevnik, vreme
0.30 Variete: Fuori orario
2.10 Film: Vogliamo i colonnelli (kom., It. '72)

RETE 4

6.00 Nan.: Wings, 6.30 Sodnik ponoci, 6.50 Z odprtim srcem, 7.40 Burk, 8.30 Pregled tiska, 9.00 Christy
10.00 Masa
10.45 Aktualno: La domenica del villaggio, vmes (11.30) dnevnik
12.30 Eurovillage, 13.00 Dok.
13.30 Dnevnik Tg4
14.00 Variete: Miss Grand Prix e il bello d' Italia
16.00 TV film: Ricordo dal passato (thriller, ZDA '92)
18.00 Nan.: Chicago Hospital (i. A. Arkin, H. Elizondo)
18.55 Dnevnik, vreme
19.05 Dnevnik Tg4
20.35 Film: Cara, insopportabile Tess (kom., ZDA '95, i. S. McLaine, N. Cage)
22.40 Film: Azione mutante (fant., Sp. '93, r. A. de Iglisia, i. A. Resines)
0.45 Pregled tiska

CANALE 5

6.00 Na prvi strani
8.45 Film: La leggenda del cane magico (fant., ZDA '96, i. Morgan Brittany, Martin Balsam)
10.45 Nan.: Cosby indaga (i. Bill Cosby, Rita Moreno), 11.45 Norma in Felice
12.15 Glasba: Superclassifica Lestvica LP (vodi Laura Freddi)
13.00 Dnevnik
13.30 Variete: Izbior odd. Buona Domenica - Aspettando l'autunno (vodita Maurizio Costanzo in Paola Barale, 1. del)
14.00 Film: Amore mio aiutami (kom., It. '69, r.-i. Alberto Sordi, Monica Vitti)
16.15 Variete: Buona Domenica
18.15 Nan.: Io e la mamma (i. delia Scala, Gerry Scotti)
18.45 Variete: Buona domenica
20.00 Dnevnik TG 5 in vreme
20.30 Variete: Il quizzone (vodita Gerry Scotti in Laura Freddi)
22.45 Aktualno: Predstavitev odd. Vota la voce, 23.15 Zanimivostri o TV filmu Odissea
23.45 TV film: Annunci personali (thriller, ZDA '92, i. Tim Matheson, Tracy Pollan)
1.00 Nočni dnevnik

ITALIA 1

6.30 Otroški variete, vmes nan. in risanke ter varieteja Bim Bum Bam
9.25 Variete: Magazine, risanke, 9.55 La nostra inviata Manuela, risanke
10.55 Variete: Sorridi, c'è Bim Bum Bam, risanke
11.30 Nan.: Phenom
12.00 Sport: Grand Prix (vodi Andrea De Adamich)
12.25 Odprti studio
13.00 Sport: Vodic nogometnega prvenstva
13.35 Glasba: Hansom
13.40 Nan.: Tequila & Bonetti - Film življenja
14.35 Film: Un cucciolo per Jody (pust., ZDA '94, i. Will Horneff, Peter Strauss)
16.30 Nan.: Raven, 18.30 Star Trek
19.30 Odprti studio, vremenska napoved, 19.50 Fatti e misfatti
20.00 Nan.: Benny Hill Show
20.20 Variete: Mai dire gol (Gialappa's Band)
20.40 Nan.: Millennium (i. Lance Henriksen, Bill Smittrovich)
22.30 Sportna oddaja: Pressing Italia 1 sport
0.30 Film: Cerca di capirmi (kom., It. '70)

TELE 4

12.15 Papežev blagoslov
15.00 Film: Seguendo la flotta, 17.00 Il ragazzo dal kimono d'oro
19.30 Dokumentarec
20.30 Komedijski rusteghi
22.30 Osebnosti in mnenja, 23.00 Non siamo mica americani

MONTECARLO

14.25 19.30, 22.35, 0.55 dnevnik, 12.10, 18.15 Sport
11.55 Papežev blagoslov
13.00 Nan.: Ironside
14.00 Film: Il principe del circo (kom., ZDA '58)
16.30 Nan.: Switch
17.35 TMC Race/Crono
18.50 Variete: Goleada, vmes nogomet, goli, itd.
22.35 Biscardijski proces
0.00 Film: La collina del disonore (dram., VB '65)

Slovenija 1

7.30 Vremenska panorama
8.15 Včeraj, danes, jutri
8.20 Ozare (ponovitev)
8.25 Otroški program. Risana nan.: Čebelica Maja, 8.50 nad. Med vetrom in vodo, 9.05 Ziv zav
9.55 Masa
11.05 Dok.: Divja Avstralija
11.30 Obzorja duha
12.00 Oddaja o TV Koper: Pomagajmo si
12.30 Na vrtu
13.00 Poročila
13.05 Ljudje in zemlja
13.35 Videostrani
15.05 Film: Moji junaki kavboji (ZDA 1991, i. Scott Glenn, Kate Capshaw)
17.00 Obzornik
17.10 Nan.: Zmenki (ZDA, 3.)
17.35 Ptujski festival
19.10 Risanka, 19.15 Loto
19.30 TV Dnevnik, vreme
19.45 Sport
19.50 Zrcalo tedna
21.10 Zoom
21.15 Moski zenske
22.00 Včeraj, danes, jutri
22.10 Poročila, vreme
22.10 Zrcalo tedna
22.25 Film: Neuravnovesena zenska (ZDA '74, r. J. Cassavetes, i. P. Falk, G. Rowland), videostrani

Koper

14.30 Film: I due orfanelli (kom., It. '47, i. Totò, C. Campanini)
16.05 Film: Na svidenje, Charlie (kom., ZDA '64, i. T. Curtis)
18.00 Program v slovenskem jeziku: Kam vodijo naše stezice
19.00 Vsdanec - TV Dnevnik, vreme
19.25 Risanka: Julie, 20.00 Vesolje je, 20.30 Istra in...
21.00 Nan.: Joe Forrester, 21.45 Briciole Amarcord
22.00 Vsdanec - TV Dnevnik, vreme
22.15 Jadranje: Match Race - Slovenia Cup, 22.35 Glasbena oddaja TV Dnevnik-Vsdanec, vreme

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 8.00, 9.05, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 17.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Duhovna misel; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Igra za otroke; 9.05 Sledi časa; 9.35 Quo vadis; 11.05 Poslušalci čestitajo; 12.05 Na današnji dan; 13.25 Za naše kmetovalce; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Pod lipo domačo; 17.05 Reportaža; 17.35 Minute za; 18.05 Igra; 18.35 Vokalni kvartet Big Ben; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Informativna odd.; 22.40 Za prijeten konec dneva; 23.05 Literarni nokturmo.

Slovenija 2

5.00, 6.00, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.30 Kulturne prireditve; 9.35 Popevki tedna; 10.00 -ori, doli; 10.35 Gost; 11.35 Obvestila; 12.00 Stergo ergo; 13.00 Športno popoldne, zimzelene melodije, nogomet; 15.30 DIO; 16.05 Popevki tedna; 18.00 Morda niste vedeli; 18.45 Črna kronika; 19.30 Top albumov; 20.30 Študentski rock; 21.30 Na piedestal; 22.00 Zrcalo dneva, vreme; 22.30 Drugi val.

Slovenija 3

8.00, 10.00, 11.00, 13.00, 14.00, 18.00 Poročila; 8.05 Na poljani jutro; 9.00 Glasba; 10.05

Solisti in orkestri; 10.38 Izbrana proza; 11.00 Evangelizirano bogoslužje; 13.00 KZ Ave; 14.05 Humoreska; 14.35 Operno popoldne; 15.30 DIO; 16.05 S prijatelji glasbe; 18.05 Spomini, pisma, potopisi, 19.30 Cerkvena glasba; 20.15 Nove operne plošče; 22.05 Prevodne strani; 22.30 Orgelska glasba; 23.50 Napoved sporeda; 23.55 Lir. utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88,6 - 98,1 - 100,3 - 100,6 - 104,3 - 107,6 MHz)
8.30, 10.30, 17.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 7.15 Otvoritev; 7.30 Vreme, cestne informacije; 7.45 Ali ljubite klasiko?; 8.00 OKC obveščajo; 8.30 Jutranjik; 9.15 Kmetijski nasvet; 9.30 Glasb. reportaža; 10.10, 11.00 Primorski kraji in ljudje; 11.30 Glasba po željah; 12.30 Primorski dnevnik; 14.00 Du, jes?!; 14.30 -19.00 Glasba in šport; 15.30 DIO; 19.00 Dnevnik; 19.30 Večer večnozelelih T. Prica; 22.00 Zrcalo dneva.

Radio Koper

(italijanski program)

8.30, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 7.50 Horoskop; 8.00 Opereta; 9.00 Kulturna poročila; 9.30 V knjigarnah; 10.00 Kino-Gledališče; 10.15 Sigla single; 11.00 Ob 11-ih; 12.00 Glasba po željah; 12.30 Šport; 13.40 Bella Bellissima;

14.00 Lestvica LP; 15.15 London Calling; 16.00 Ferry sport; 18.00 Smešne zgodbe; 19.25 Sigla single; 19.30 Dnevnik in šport.

Radio Trst A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00, 17.00 Poročila; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tehnik; 9.00 Maša iz cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled slov. tiska; 10.00 Mladinski oder: Kimanujezejev sin (D. Pertot, r. L. Lombard); 10.35 Veselo po domače; 11.00 Za smeh in dobro voljo; 11.10 Orkestri; 11.30 Nabozna glasba; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Na počitnice, nato Poletne melodije; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Dok. oddaja: Fragmenti o Levstiku (A. Zorn); 15.00 Izbior iz okroglih miz; 16.00 Z naših prireditelj: Sovodenjska dekleta, nato Glasbeni predah; 17.00 Poročila; 17.05 Šport in glasba; 18.30 Kratki časi; 18.45 Zabavna glasba; 19.30 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.10, 17.10 Poročila v slov.; 8.30, 12.30, 18.30 Poročila v ital.; 9.30 Zrno v etru (pon., vsakih 14 dni); 10.30 Nedeljska mati-neja ali Jutranji val; 14.00 Radio gol.

Radio Koroška

6.08-7.00 Dobro jutro, Koroška!-Guten Morgen, Kärnten - Duhovna misel (mag. Klaus Einspieler); 18.00-18.30 Glasbena oddaja.

Horoskop

zapisal B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Vase fizične zmogljivosti niso ravno na visku, zato zaužite več z vitaminami bogate hrane. Delu se boste posvetili z vsem srcem in boste zato dosegli lepe in zavirljive uspehe.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Na okolico boste delovali pomirjalno. Spremljal vas bo občutek varnosti, zato se boste tudi sami v tem obdobju nekoliko sprostili in odpočili. Prisluzili si boste lepo vsoto denarja.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Ena izmed vasih lastnosti je, da ne gledate na to, kje živite, ohranjate stik z naravo. Z vedno krajšimi dnevi imate tudi vi vedno manj energije, zato si ne nalagajte preveč dolžnosti.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Ker boste bolj zadovoljni s seboj, se bodo razčistili tudi problemi, ki ste jih imeli v odnosu z drugimi. Na delovnem mestu se boste zanašali na mnenje nekega starejšega sodelavca.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Zadnje case ste zelo napeti, poiščite način sproščanja, ki vam odgovarja. Izbirate lahko med avtogenim treningom, pomirjalno kopeljo, športno aktivnostjo, itd. Polni boste nasvetov.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Med stiri stenami boste nesrečni in nervozni. Potrebujete gibanje, spremembe, nove oblike...S tujimi ljudmi boste veliko bolj sproščeni in komunikativni kot z domačimi.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: V prihajajočem obdobju se bodo resile marsikatero custvene težave, ki vam niso pustile spati. Veliko boste razmišljali o svojih domačih in prislili do zanimivih sklepov.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Ne dovolite, da bi vam mnenje drugih ljudi uničilo dobro razpoloženje. Ne razmišljajte toliko, kaj si znanci mislijo o vas, saj imate veliko bolj pomembnega dela.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Pogosto boste utrujeni in brezvoljni. Ste v obdobju, ko potrebujete veliko spanja in počitka. Mascevalo se vam bo, da ste se v peteklosti preveč naprezali. Poskrbite tudi zase.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Se vedno ste v dobri formi, ki jo kaže čim bolj izkoristiti. Vsi napori, ki jih vlagate v delo, bodo kmalu poplačani, saj bodo nadrejeni znali ceniti vaš trud in izvirne ideje.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Ugodne vplive zvezd lahko izkoristite predvsem na poslovnem področju. Ob pomoči prijatelja se vam bodo odprle možnosti za napredovanje. Na partnerja boste malo pozabili.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: V poslovnem življenju vas bo spremljala sreča. Upravičeno ste lahko zadovoljni s svojim delom. Prosti čas boste preživljali v družbi svojih prijateljev, kjer se boste odlično počutili.

RAI 3 slovenski program	
Za TRST: na kanalu 64 (Ferlugi) in 40 (Milje)	
Za GORICO: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)	
20.25 Gustav	
20.30 TV DNEVNIK Sportna tribuna	

RAI 1	
6.30 Jutranji dnevnik	
6.45 Jutranja oddaja Poletna Unomattina (vodi Melba Ruffo), vmes (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30) dnevnik	
9.55 Film: Lo scatenato (kom., It. '68, i. Vittorio gasman, Martha Hyer)	
11.30 Dnevnik	
11.35 Aktualna oddaja o vrtarstvu: Verdemattina (vodita Luca Sardella in Janira Majello)	
12.25 Vreme in kratke vesti	
12.35 Nan.: Gospa v rumenem (i. Angela Lansbury)	
13.30 Dnevnik, 13.55 Gospodarstvo	
14.05 Film: Madonna che silenzio c'è stasera (kom., It. '82, r. M. Ponzì, i. Francesco Nuti, Edi Angelillo)	
15.45 Mladinski variete Poletni Solletico, vmes nan. risanke Scooby Doo, Free Willy, Tarzan in nan. Boy meets world (vodita Elisabetta Ferracini, Mauro Serio)	
17.50 Danes v parlamentu	
18.00 Dnevnik	
18.10 Nan.: Gospa iz Westa (i. Jane Seymour)	
19.50 Vremenska napoved	
20.00 Dnevnik in sport	
20.35 Variete: La zingara	
20.50 Sportna oddaja: In campo - Clovek in sport na poti v drugo tisočletje (vodijo Gianni Minà, Giampaolo Ormezzati, Carlo Conti)	
23.05 Dnevnik	
23.10 Dokumenti: 500 narodov - Zgodbe indijanskih plemen	
0.00 Nočni dnevnik	

RAI 2	
7.00 Nad.: Zelene jagode	
7.25 Jutranji Go cart: risanke, 8.05 L'albero azzurro, 9.25 nan.: Lassie	
9.55 Židovska kultura	
10.25 Aktualno: Sereno variabile	
10.35 Nad.: Quando si ama, 11.00 Santa Barbara	
11.45 Dnevnik	
12.00 Variete: Ci vediamo in TV (vodi Paolo Limiti)	
13.00 Dnevnik	
13.30 Dok.: V kraljestvu narave	
14.00 Variete: Ci vediamo in TV (vodi Paolo Limiti)	
15.30 Film: Zum zum zum - La canzone che mi passa per la testa (kom., It. '68) 17.15, 18.15 Poročila	
16.15 Nan.: Bonanza	
17.20 Sport	
18.40 Rubrika o izletih in potovanjih Sereno variabile	
19.00 Nan.: Rex, 19.55 Extralarge	
20.30 Vecerni dnevnik	
20.50 Nan.: Inspektor Derrick	
23.00 Dokumenti	
23.40 Dnevnik, v parlamentu, vreme, sport	
0.45 Film: La lunga pista dei lupi (pust., Nem. '72)	

RAI 3	
6.00 Jutranji dnevnik	
8.30 Dok.: Geo magazine	
8.50 Film: Salva la tua vita	
10.30 Aktualni odd.: Italijanska ustava, 11.00 Grand Tour	
12.00 Dnevnik, 12.15 Sport	
12.20 Nad.: In nome della famiglia	
14.00 Deželne vesti, dnevnik	
14.50 Nan.: Ma che ti passa per la testa?	
15.30 Sportno popoldne: nogomet B in C lige, 16.25 mountain bike, golf	
17.00 Dok.: Geo magazine	
Vremenska napoved	
18.25 Nad.: In nome della famiglia	
19.00 Dnevnik, deželne vesti, o deželni sport	
20.00 Od 20. do 20. ure	
20.20 Nan.: Friends	
20.40 Film: Ciao Julia sono Kevin (kom., ZDA '94, i. M. Keaton, G. Davis)	
22.30 Dnevnik, deželne vesti	
22.55 Aktualna odd.: Misteri	
23.45 Sport: Sportfolio	
0.30 Dnevnik, pregled tiska	

RETE 4	
6.00 Nad.: Lasciati amare	
6.50 TV film: Disperatamente Giulia (dram., It. '88, i. T. Welch, F. Testi)	
8.50 Nad.: Vendetta d' amore, 10.00 Perla nera, 10.30 I due volti dell' amore, 11.00 Regina, 11.30 dnevnik	
11.40 Forum (vodi P. Perego)	
13.00 Kolo sreče	
13.30 Dnevnik	
14.30 Nad.: Sentieri - Steze	
15.30 Film: La vera storia di Calamity Jane (western, ZDA '95, i. A. Houston)	
17.45 Kviz: OK, il prezzo è giusto! - Cena je prava	
18.55 Dnevnik in vreme	
19.30 Variete: Game Boat	
20.35 TV film: Il coraggio di Nancy (dram., ZDA '95, i. M. Henner, D. Savant)	
22.40 Film: Zandalee (dram., ZDA '91, i. N. Cage, J. Reinhold)	

CANALE 5	
6.00 Na prvi strani, vreme	
8.00 Jutranji dnevnik Tg5	
8.45 Nan.: Komisar Scali (i. Michael Chiklis)	
9.45 Variete: Maurizio Costanzo Show (pon.)	
11.30 Rubrika: Ciao Mara (vodi Mara Venier)	
13.00 Dnevnik TG 5	
13.25 Sgarbi quotidiani	
13.40 Nad.: Beautiful (i. Ron Moss)	
14.10 Aktualne teme: Uomini e donne - Moski in zenske (vodi Maria De Filippi)	
15.45 Aktualna kronika: Verissimo	
15.50 TV film: L' ultima estate del mio bambino (dram., ZDA '88, i. Piper Laurie, Richard Thomas)	
17.50 Aktualne teme iz dnevne kronike: Verissimo	
18.35 Variete: Tira & Molla (vodi Paolo Bonolis)	
20.00 Dnevnik TG 5	
20.30 Variete: Paperissima sprint (vodi Michelle Hunziker)	
20.45 Film: Stargate (fant., ZDA '94, r. R. Emmerich, i. Kurt Russell, J. Spader)	
23.00 Dnevnik	
23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show	
1.00 Nočni dnevnik (vodi Enrico Mentana)	
1.30 Paperissima Sprint	

ITALIA 1	
6.10 Otroški variete, vmes nizanke in risanke	
9.20 Nan.: Mc Gyver, 10.25 Strade di San Francisco, 11.25 Chips	
12.20 Sport studio, 12.25 Odprti studio, 12.50 Fatti e misfatti	
12.55 Variete za najmlajše: Ciao Ciao Parade in risanke	
14.00 Variete: Le iene (vodi Simona Ventura)	
14.20 Aktualno: Colpo di fulmine	
15.00 Nan.: Beverly Hills	
16.00 Variete za najmlajše, risanke	
17.30 Nan.: Sweet Valley High, 18.00 Willy, pric v Bel Airu	
18.30 Odprti studio, vreme, 18.50 Sport studio	
19.05 Variete: Fuego (vodi Alessia Marcuzzi)	
19.45 Glasb. odd.: Sarabanda (vodi Enrico Papi)	
20.40 Film: Mister Wonderful (kom., ZDA '92, i. W. Hurt, Matt Dillon)	
22.40 Nan.: Renegade (i. Lorenzo Lamas, B. Richmond)	
23.30 Sportni oddaji: Mai dire gol, 23.50 Goals, veliki angleški nogomet	

TELE 4	
19.30 16.45, 23.00, 1.30 Dogodki in odmevi	
14.00 Kosarka	
17.00 Film: La storia del generale Custer	
19.00 Dokumentarec	
20.30 Kosarka lige A2	
22.00 Nan.: FBI, 23.30 First and Ten	

MONTECARLO	
12.45 19.25, 22.35, 1.15 Dnevnik	
9.00 Nan.: Professione pericolo, 12.15 Parker Lewis	
14.15 Film: L' ereditiera (dram., ZDA '49)	
16.30 Variete: Tappeto volante	
18.00 Variete: Zap Zap	
20.10 Aktualno: Quinto potere?	
20.30 Sport: Biscardihev proces	
23.00 Film: Delitto sull' m autostrada (kom., It. '82)	
1.25 Film: Il vendicatore nero	

Slovenija 1	
7.30 Vremenska panorama	
9.05 Včeraj, danes, jutri	
9.10 Videoring	
9.40 Tedenski izbor: nan. Zmenki (ZDA, 3. epizoda)	
10.25 Ciklus filmov J. Cassavetes: Neuravnovesena zenska (ZDA 1974, i. Peter Falk, Gena Rowlands, Mathew Cassel)	
12.30 Utrip	
12.45 Zrcalo tedna	
13.00 Poročila	
13.05 Tedenski izbor: TV igrice - Hugo (pon.), 13.40 Zoom, 14.40 Ljudje in zemlja, 15.10 Moski in zenske	
15.55 Dober dan, Koroska	
16.25 TV prodaja	
17.00 Obzornik	
17.10 Otroški program: Radovedni Taček: Skarje	
17.25 Nad.: Pouka je konec (Ni-zozemska, 4. del)	
17.40 Dokumentarna serija: Mejniki (Nemčija, 17.)	
18.00 Po Sloveniji	
18.40 TV igrice: Lingo	
19.05 Včeraj, danes, jutri	
19.10 Risanka	
19.15 Zrebanje 3 X 3	
19.30 TV dnevnik, vreme, sport	
20.05 Mednarodna obzorja	
21.00 Oddaja o turizmu: Homo turisticus	
21.20 Osmi dan	
21.55 Včeraj, danes, jutri	
22.00 Odmevi, vreme, sport	
22.40 Nanizanka: Hudsonova ulica (ZDA, 12. epizoda)	
23.05 Film: Barva večera (ZDA)	
0.35 Osmi dan (ponovitev)	
1.05 Videoring	
1.35 Videostrani	

Slovenija 2	
9.00 Euronews	
11.50 Otroški program: Na potep - Po spominu... (oddaje iz arhiva otroškega in maldinskega programa)	
12.55 Tedenski izbor: Znanje je ključ	
13.25 Sport v nedeljo	
14.10 17. Srečanje tamburaskih skupin Slovenije (5. del)	
14.45 Dokumentarna oddaja: Skrivnostni izvir Mekonga (Francija)	
15.35 Obzorja duha	
16.05 Komorni orkester Mendelssohn Strings (2. odd.)	
16.50 Nanizanka: Sedem smrtnih grehov - Nevoščljivost (Avstralija, i. Belinda McClory, Richard Sutherland, 1. del)	
17.40 Nadaljevanka: Pacific Drive (51. del)	
18.05 Nanizanka: Lovejoy 3 (VB, i. Ian McShane, Phyllis Logan, Malcolm Tierney, Chris Jury, 2.)	
19.00 Recept za zdravo življenje	
19.30 Nanizanka: Simpsonovi (ZDA, 83. epizoda)	
19.55 Včeraj, danes, jutri	
20.00 Nadaljevanka: Banan ni (VB, i. Ginnie Hole, Lisa Evans, Sam Snape, 2. del)	
20.50 Včeraj, danes, jutri	
20.55 Dokumentarna serija: Kri na snegu - Vojna v Rusiji - Med življenjem in smrtjo (ZDA, 4. del)	
21.45 Pomp	
22.45 Brane Rončel izza odra	
0.15 Recept za zdravo življenje (ponovitev)	

Koper	
15.00 Euronews	
16.15 Tecaj italijanskega jezika	
16.45 Nan.: Joe Forrester	
17.30 Istra in...	
18.00 Program v slovenskem jeziku: Studio 2 sport	
18.30 Sportni portreti, 18.45 Primorska kronika	
19.00 Vsedanes - Tv Dnevnik, vreme, sport	
19.25 Risanke: Super Book	
20.00 Slovenia magazin	
20.30 Festival risank	
21.00 Nad.: Trn v srcu (It., i. A. Canovas, R. Petruziello, 3. del)	
22.10 Vsedanes - Tv dnevnik, vreme	
22.30 Program v slovenskem jeziku: Sportel (oddaja o zamejskem sportu in spotnikih)	

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.45 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 8.05 Radio plus; 9.45 Ringaraja; 10.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Obvestila in osmrtnice; 14.30 Varnostna kultura; 15.30 DIO; 17.05 Ob 17-ih; 18.25 Kultura; 18.30 Minute za...; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Sočaja; 21.05 Zaplešite z nami; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Informativna odd.; 22.40 Et-noglasba sveta; 23.05 Literarni nokturmo.

Slovenija 2

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.05 Poslovne zanimivosti; 8.30 Koledar prireditve; 9.35 Popevki tedna; 10.00 Strokovnjak svetuje; 11.35 Obvestila; 13.45 Gost izbira glasbo, drobtinice; 15.30 DIO, vmes šport, vreme; 17.00 Evro-pop; 17.35 Obvestila; 18.00 Vroči stol; 18.50 Črna kronika; 19.30 Popularnih 40; 21.00 Telstar; 22.00 Zrcalo dneva, vreme, promet; 22.30 V soju žarometov - Rončel; 23.15 Mala nočna filmska.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 10.05 Kulturna panorama; 11.05 Čas in glasba; 13.05 Re-

priza; 13.30 Zborovske pesmi 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Pihalne godbe; 15.30 DIO; 16.05 Divertimento; 16.45 Enciklopedija Slovenije; 17.00 Nove glasb. generacije; 18.05 Kulturni globus; 18.15 Slov. glasb. ustvarjalnost; 19.30 Dvignjena zavesa; 20.00 Dvignjena zavesa; 20.00 Intermezzo; 20.30 S koncertnih odrov; 22.30 Komorni studio; 23.50 Napoved; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

6.30, 8.00, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 17.30, 19.00 Dnevnik; 6.30 Osmrtnice; 7.30 Noč in dan; 7.40 Agencijske zanimivosti; 8.00 Pregled tiska, vreme; 8.50 Kulturni koledar; 10.00 Reggae; 11.00 Intervju; 11.30 Aktualnosti; 13.00 Daj, povej; 15.30 DIO; 16.15 Glasba po željah; 17.00 Iz parlamenta; 17.30 Primorski dnevnik, osmrtnice; 18.00 Glasba in informacije; 19.00 RD RASLO; 20.00 Bla bla radio; 19.30 Večerni program; 22.00 Zrcalo dneva; 21.00 Glasba.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 8.05 Horoskop; 8.40 32-322; 9.15 Glasbene želje; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Edig Galletti; 10.35 Sigla single; 11.30 Souvenir d' Italy; 12.55 pesem

tedna; 13.00 Glasba po željah; 13.55 Locandina; 16.00 E.. state freschi; 18.45 Istrske legende; 19.20 Sigla single; 19.45 Sport.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Poletne melodije; 8.30 Na počitnice; 9.30 Izbrani listi; 9.40 Revival, 10.10 Koncert: pianist Corrado Gulini; 11.30 Odprta knjiga: Mo ja Kitajska (K. Kjuder, 9. nad.), nato Zabavna glasba; 12.00 Zelena eko-magija, nato Soft music; 12.40 Zbori; 13.20 Glasbeni predah; 13.30 Kmetijski tehnik; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Kavarna Bratuž; 15.00 Shalom, Izrael (prip. T. Srebrič) 16.00 Made in England: spoznavajmo angleški svet; 16.45 Pesem dneva; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album: G. Verdi; 18.00 Nova obzorja: Clovek in tehnologija...; 18.20 Born in U.S.A.; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

8.30, 12.30, 18.30 Poročila v ital.; 11.30, 15.10, 17.10 Poročila v slov.; 10.30 Matineja; 13.00 Samo za Vas - Ostali Trst (pon.); 20.30 Loža v operi - Un palco all' opera.

Radio Koroška

18.10-19.00 Kratki stik.

Primorski dnevnik

Lastnik: Zadruga Primorski dnevnik z o.z. - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.o.o. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699, fax 040-773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Internet: <http://www.primorski.it/>
e-mail: redakcija@primorski.it

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (sirina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT, finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi 1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

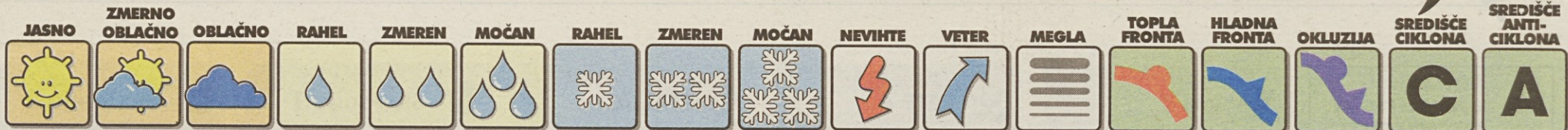
Cena: 1.500 LIT - 60 SIT

Postni tr. PRAE DZP št. 11943347
za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, letna 15.000 SIT plačljiva preko
DISTRIEST, Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373
ziro račun 51420-601-27926

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

VREMENSKA SLIKA

Nad srednjo Evropo se je ustalilo območje visokega zračnega pritiska. K nam priteka z visinskimi severozahodnimi vetrovi hladnejši zrak.

DOLŽINA DNEVA

Sonce vzide ob 6.54 in
zatone ob 19.01.
Dolžina dneva 12.07.

LUNINE MENE

Luna vzide ob 22.39 in
zatone ob 12.32.

MORJE

Morje razgibano, temperatura morja 20,7 stopinje C.

PLIMOVANJE

Danes: ob 6.57 najnižje -26 cm, ob 12.41 najvišje 39 cm, ob 19.23 najnižje -36 cm.

Jutri: ob 1.36 najvišje 16 cm, ob 6.58 najnižje -15 cm, ob 13.14 najvišje 30 cm, ob 20.19 najnižje -28 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C		°C
500 m	15	2000 m.....	5
1000 m	11	2500 m	4
1500 m.....	7	2864 m.....	2

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije

DANES

Danes bo precej jasno, v zahodni Sloveniji občasno zmerno oblačno. Zjutraj po kotlinah megla. Burja na Primorskem bo oslabela. Najnižje temperature od 4 do 9, najvišje do 23 stopinj C. SOSEDNJE POKRAJINE: Danes bo v Italiji spremenljivo oblačno, v sosednjih pokrajinah precej jasno z meglo po nizinah.

JUTRI

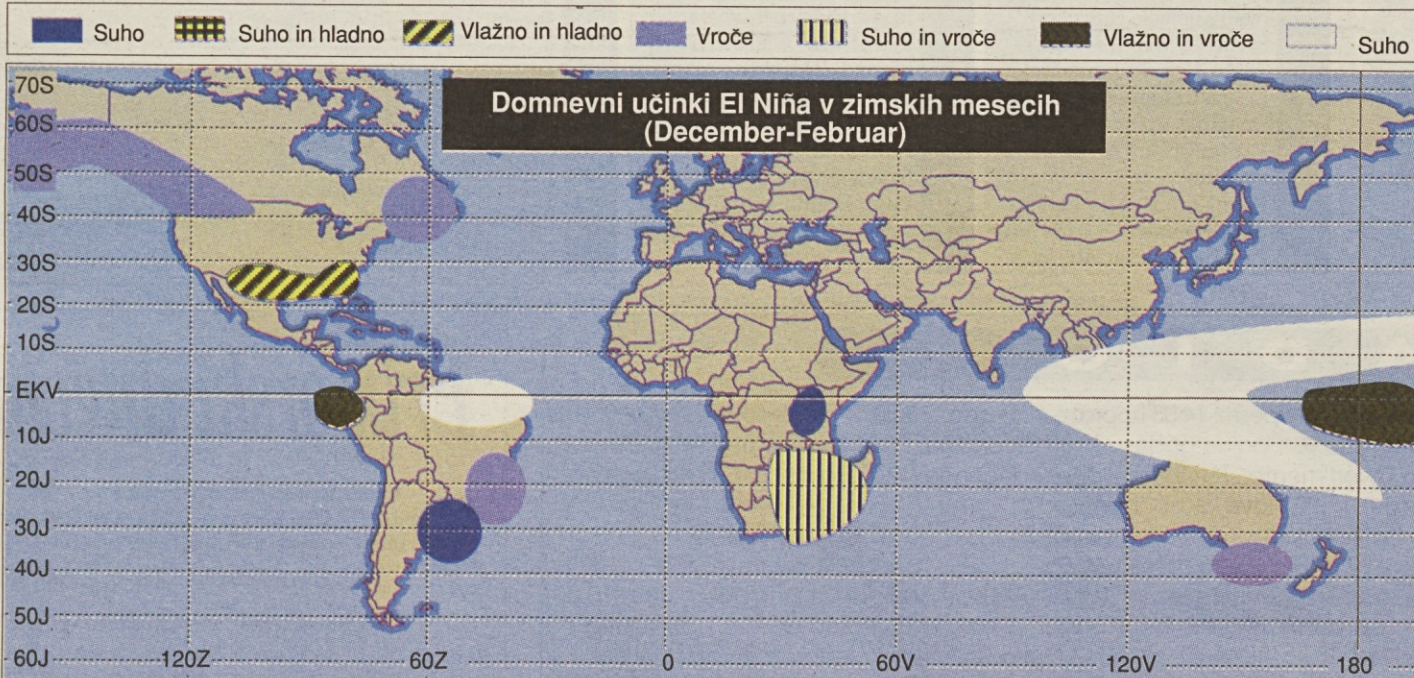

V ponedeljek in torek bo precej jasno, zjutraj bo po nekaterih nizinah megla. Razmeroma hladno bo.

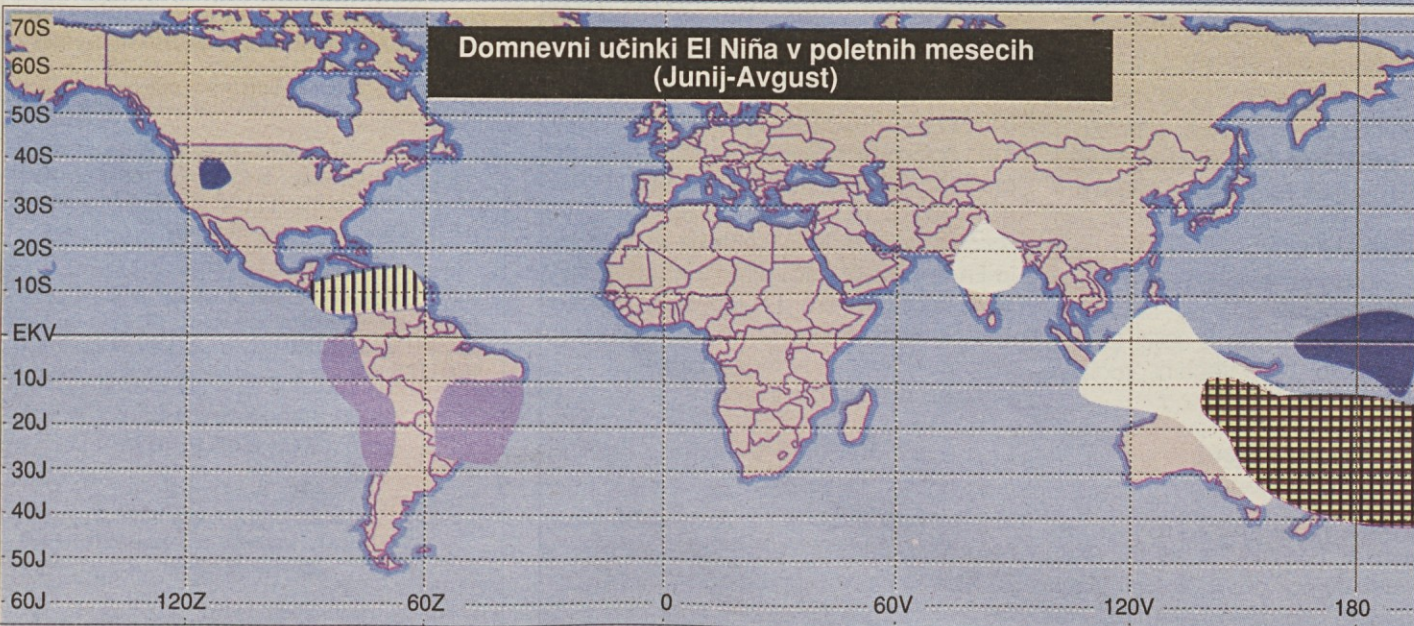
SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

El Niño bo še vse prihodnje leto zemljanom na vseh celinah povzročal velike težave

El Nino je pojav, ki ga opazijo na območju Tihega oceana vsakih 3 do 5 let in ki po vsej zemlji povzroča ponekod nalive, nevihte in poplave, drugod pa sušo in lakot. Posledic, kakršne je povzročil letos, ne pomnijo že 150 let.

Domnevni učinki El Niña v zimskih mesecih (December-Februar)

Domnevni učinki El Niña v poletnih mesecih (Junij-Avgust)

Vir: Uprava ZDA za oceane in atmosfero

AP/Amy Kranz

Lep razgled za ... krave

HEIDELBERG - Krave sicer ne veljajo za posebej nevarne zivali, kljub temu pa so v središču nemškega Heidelberga, kamor se jih je na večerni izlet podala kar cela čreda, poskrbele za nemalo začudenja in tudi kanček panike. Policijo so na pomoč najprej poklicali vozniki taksijev, saj krave očitno niso upoštevale prometnih predpisov. Kravjo čredo je nato najprej v temeljito spremembo načrtov prisilila cestna zavora, sestavljena iz več avtomobilov. Kljub temu pa se krave se niso odločile za pot domov, ampak so jo ucvrle na razgledno teraso neke restavracije, kjer jih je ob nepričakovanem razkosju, ki ga je ponujal razgled, zajela rahla panika, pri čemer so poskodovale nekaj inventarja. Pred zbegom čredo pa sta jo po požarnih stopnicah jadno pobrisala tudi dva policista. Na srečo za vse, ki so že bili v akciji, pa se je v tem trenutku pojavil lastnik črede in jo skupaj s tremi pomočniki "preprical", da je izleta konec in jih odgnal nazaj na pašnik. (STA/dpa)

»Drži jezik v kljunu«

NÜRENBERG - Papige v Nemčiji se bodo morale naučiti tudi molcati, oziroma držati jezik v kljunu. Vse pa se je začelo seveda z medsosledskim sporom, ki se je končal na sodišču. Neki meščanki v Nuernbergu je namreč "neznosno, pogosto več ur trajajoče vrescanje" treh papig na sosednji terasi slo tako na živce, da je po sodni poti zahtevala, naj papige ne bodo ves čas na prostem. Temu je lastnica in ljubiteljica eksotičnih zivali seveda nasprotovala. Sodišče je v sporu salomonsko razsodilo, da lahko tri glasne papige na prostem kričijo le štiri ure dnevno, ostali čas pa jih mora imeti lastnica v hiši. (STA/dpa)

Glasba za bolj čista grla

LONDON - Britanska radijska postaja BBC je končno našla način za preprečevanje kasljanja koncertne publike, ki je s kasljanjem in odkasljevanjem motila snemanje koncertov klasične glasbe. Na vohu v dvorano so namreč začeli deliti bonbone proti kaslju, zavite v zelo tih papir. Pri BBC so ocenili, da bi bonboni lahko resili problem kasljanja, morebitno "nadomestno" sušenje papirčkov pri odvijanju bonbonov pa so preprečili s posebnim povosencim papirjem. Doslej je Radio 3, postaja BBC za klasično glasbo, razdelila že več kot 600 kilogramov bonbonov, ki so jih poimenovali Glasba, nežna glasba. (STA/Hina)

Zapor za pretepanje moža

LAUSANNE - Sodišče v švicarskem mestu Lausanne je neko žensko obsodilo na dve in pol leti strogega zapora, ker je svojega moža deset let sistematično pretepala. Tožilec je v sklepnem govoru za grobo zakonsko družico zahteval ostro kazen predvsem zaradi težkih poskodb, ki jih je med pretepanjem doživel njen mož, sicer po poklicu odvetnik. Trpeči soprog je v tem času izgubil eno oko, trpi pa tudi zaradi nevroloških motenj. Sam ni proti svoji ženi nikoli zelel sprostiti tožbe, vložil je le zahtevo za ločitev. Tožbo je proti svoji snahi končno vložila moževa mati. (STA/Hina)